

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Conferència Europea: Ciutats pels Drets Humans

OCTUBRE 1998

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

Ciutats per als drets humans CONFERENCIA EUROPEA
CONFERENCIA EUROPEA **Ciudades por los derechos humanos**
Villes pour les droits de l'homme CONFÉRENCE EUROPÉENNE
EUROPEAN CONFERENCE **Cities for human rights**

1093

LLISTA DE PARTICIPANTS - LISTA DE PARTICIPANTES
LIST OF PARTICIPANTS - LISTE DE PARTICIPANTS

Barcelona, 12 d'octubre

- ABELLAN VICTORIA
CATEDRATICA
UNIVERSITAT DE BARCELONA
AV DIAGONAL, 684
08034 BARCELONA

AEGERTER PHILIPPE
DIRECTOR
AJUNTAMENT DE GINEBRA
7, RUE DE L'ATHENEE-B.P.219
1211 GENEVE
SUISSE

AGUILAR IMMA
TECNIC
AJUNT. CN-DTE EIXAMPLE
VALENCIA, 302, 2N
08009 BARCELONA

AGULLO ARTUR
TECNIC
I. M. PERSONES AMB DISMINUCIO
LLACUNA, 161
08018 BARCELONA

AIMERICH HEIDE
FED CATALANA D'ONG DRETS HUMANS
ANGLI, 55
08017 BARCELONA

ALOS MARTA
REGIDORA
AJUNTAMENT DE LLEIDA
PLACA PAERIA, 1
25007 LLEIDA

ARBOS XAVIER
CATEDRATIC
UNIVERSITATD E GIRONA
RBLA XAVIER CUGAT, S/N
17071 GIRONA

ARGENCE JEAN FRANCOIS
CAP GABINET
AJUNTAMENT DE STRASBOURG
SATRSBOURG
FRANCE

AROLAS CARME
DIPUTACIO DE BARCELONA

ADRIAN TAMAS
VICEPRESIDENTE
ASOCIATIO S CULTURAL AMARO-DROM
STR. VIDRARU NR 57 AP 12
3400 CLUJ-NAPOCA RUMANIA
RUMANIA

AGNETTI MATTIA
DELEGAT ALCALDE
AJUNTAMENT DE VENECIA
VENECIA
ITALIA

AGUILAR DE BEN JOSE MANUEL
UNESCO MADRID
ALFONSO RODRIGUEZ SANTAMARIA, 24
28002 MADRID

AGUSTI XAVIER
REGIDOR
GRUP MPAL. PI
PL. DE ST. JAUME, S/N
08002 BARCELONA

AJBALI DRISS
MAIRIE DE STRASBOURG
PLACE DE L'ETOILE, BP 1049
67070 STRASBOURG
FRANCE

AMOROSO MARIA INES
COORDINADORA
PLATAFORMA BCN ESTALVIA ENERGIA
OBRADORS, 6-8, BAIXOS
08001 BARCELONA

ARGEMI AURELI
CIEMEN
ROCAFORT, 242, BIS
08029 BARCELONA

ARISO OLGA
TECNICA
AJUNT. BCN-DTE HORTA-GUINARDO
RDA. GUINARDO, 49
08024 BARCELONA

ARQUES MARIA TERESA
DIPUTADA
DIPUTACIO DE BARCELONA

CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

URGELL, 187
08036 BARCELONA

ARSLAN HATICE
BROADMEMBER
FOUND. HUMAN RIGHTS AND FREEDOM
MACAR KAREDESLER CD. HULUSI NOYAN S
ISTANBUL
TURKEY

ATTAR ELISABETH
SECRETARIA
COMUNIDAD BAHAI
GALILEU, 336
08028 BARCELONA

ATXOTEGUI JOSEBA
FUNDACIO PERE CLAVE
VILA VILA, 16
08004 BARCELONA

AUBERNI SALVADOR
AJUNTAMENT DE BCN
LLACUNA, 161, 2N
08018 BARCELONA

BABELI MOHAMED YAHIA
MEMBRE
GENERALITAT DE CATALUNYA
MESTREVIAS, 6, 3R 1A
08008 BARCELONA

BADIA ANNA
IDHC
PG GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

BAIGES MAITE
FED. CATALAN D'ONG
ANGLI, 55
08017 BARCELONA

BALSEBRE EDUARD
CAP DE GABINET
AJUNTAMENT DE BARCELONA
CIUTAT, 4 2A PLANTA
08003 BARCELONA

BALLESTEROS JAVIER
DIRECTOS CSS
AJUNTAMENT DE BARCELONA-DTE EIXAMPL
SEPULVEDFA, 181
08011 BARCELONA

BANDRES JOSE MANUEL
PRESIDENT
INSTITUT DE DRETS HUMANS DE CATALUN
PG. DE GRACIA, 78, 2N 2A
08006 BARCELONA

BAQUEIRO JOSE
REGIDOR
AJUNTAMENT DE SANTIAGO DE COMPOSTEL
SANTIAGO DE COMPOSTELA

BARANDICA ESTEVE
RESPONSABLE PLA EDUCACIO
DIRECCIO DE SERVEIS EDUCATIUS
PL. ESPANYA, 5
08014 BARCELONA

BARBA ISIDORO
PRESIDENT
SOS RACISME
ESCUDELLERS BLANCS, 12 BAIXOS
08002 BARCELONA

BARBANY ALBERT
ANUE
FONTANELLA, 14, 1R
08010 BARCELONA

BASIC NARCISA
MEMBER
EUROPEAN LAW STUDENTS ASSOCIATION
MARKA MARULICA, 10
71000 SARAJEVO
BOSNIA HERZEGOVINA

BASSEDAS MERCE
DIRECTORA
AJUNT. BCN-DTE SARRIA
ANGLI, 31
08017 BARCELONA

BATLLE ALBERT
- REGIDOR
GRUP MPAL. PSDC
PL. DE ST. JAUME, S/N
08002 BARCELONA

BECERRA ANNA
REGIDORA SERVEIS SOCIALS
PATRONAT MUNICIPAL SERVEIS COMUNITAT
RAMBLA VAYREDA, 69
08850 GAVA

BELU IULIAN
SECRETARI GENERAL
ASSOC. ROMAINA POUR LIBERTE DE DIGN
BLE. MAGHEHU NH. 22-MEZZANIN
70158 BUCAREST
RUMANIA

BELU MONNA-LISA
VICE-PRESIDENT
ASSOC. ROUMAIN POUR LES NATIONS UN
BD. MAGHERU, NH.22 (MEZZANIN)
70158 BUCAREST 1
ROUMANIE

BELLETE BEGONA
REGIDORA
AJUNTAMENT DE STA COLOMA DE GRAMANE
P. DE LA VILA, 1
08921 STA COLOMA DE GRAMANET

BENET JOSEP
DIRECTOR
CENTRE D'HISTORIA CONTEMPORANEA
PALAU DEL MAR-PL. PAU VILA, 3
08003 BARCELONA

BERMEJO JOSE LUIS
ALCALDE
AJUNTAMENT DE LOGRO\O
LOGRO\O

BERMUDO ANTONIO
REGIDOR
AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBR
PL. AJUNTAMENT, 11
08901 HOSPITALET DE LLOBREGAT

BERROJO ESTHER
DIPUTACIO DE BARCELONA
CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

BLANCH JOAN
AJUNTAMENT DE BADALONA
BADALONA

BOADA LLUIS
DIRECTOR TECNIC
AJUNTAMENT DE BARCELONA
TORRENT DE L'OLLA, 218-220, 5A. PLA
08012 BARCELONA

BOBI XAVIER
STAFF SERVEIS PERSONALS
DISTRICTE ST.ANDREU
SEGADORS, 2, 3 PLANTA
08030 BARCELONA

BOIX FREDERIC
COORDINADOR GENERAL PROYECTO
MEDICOS SIN FRONTERAS
AVDA. PORTAL ANGEL, 1, 1R
08002 BARCELONA

BOIX ISABEL
RESPON. PLA ATENCIO INFANCIA
DIRECCIO DE SERVEIS EDUCATIUS
PLACA ESPANYA, 5
08014 BARCELONA

BOLADERAS MARIA ROSA
PRESIDENTA
AIS
ARIBAU, 226, INT BAIXOS
08006 BARCELONA

BONDIA DAVID
IDHC
PG GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

BONET JORDI
IDHC
PG DE GRACIA, 78, 2N 2A A

BORRELLO MARILYNE
AJUNTAMENT DE GINEBRA
RUE DE L'ATHENEE, 7, CASE POSTALE 2
1211 GENEVE 12

08008 BARCELONA

SUISSE

BOSCH XAVIER
DIPUTAT
PARLAMENT DE CATALUNYA
FRUTA, 3, 3R 2A
08002 BARCELONA

BOSCH ALFRED
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PL. ST. JAUME, S/N
08002 BARCELONA

BRAQUEZEC PATRICK
ALCALDE
AJUNTAMENT DE SAINT DENIS
BP 269
SAINT DENIS
FRANCA

BRASSENS JACQUES
PRESIDENT
IHLEPRALCA
22 RUE CROIX BARAGNON
31000 TOULOISE
FRANCE

BROTONS MATILDE
TECNICA
AJUNT. BCN
LLACUNA, 161
08018 BARCELONA

CABEZUDO ALICIA
AJUNTAMENT DE ROSARIO
SANTA FE, 672
2000 ROSARIO
REPUBLICA ARGENTINA

CAGGIANO GIANDONATO
CONSULENTE PER LE RELAZIONI
COMUNE DI ROMA
VIA CASTELFIDARDO, 60
00815 ROMA
ITALIA

CAIRE JOSEP MARIA
TECNIC
AJUNTAMENT DE BCN
LLACUNA, 161, 2N
08018 BARCELONA

CALVO M. JOSE
CAP DIVISIO
AJUNT. BCN-DTE HORTA-GUINARDO
RDA. GUINARDO, 49
08024 BARCELONA

CAMP PILAR
DIRECTORA SERVEI CONSULTORIA
I. M. PERSONES AMB DISMINUCIO
LLACUNA, 161
08018 BARCELONA

CAMPS NURIA
GERENT
FONS CATALA DE COOPERACIO
PORTAFERRISSA, 13, BIS, ENTOL, 1A
08002 BARCELONA

CARDUS SALVADOR
UNIVERSITAT AUTONOMA DE BARCELONA
CAMPUS BELLATERRA
08193 BELLATERRA

CARRERA NURIA
COORDINADORA GENERAL
CREU ROJA
JOAN D'AUSTRIA, 120-124
08018 BARCELONA

CASANOVAS JORDI
ASSESSOR PLA JOVE
AJUNTAMENT DE BARCELONA
CIUTAT, 4, 2A PLANTA
08003 BARCELONA

CASARES FRANCESC
ASS. NACIONS UNIDES A ESPANYA
FONTANELLA, 14, 1R
08010 BARCELONA

CASAS XAVIER
AJUNTAMENT DE BARCELONA
TINENT D'ALCALDE
BARCELONA

CASTIELLA TXEMA

CASTRO PEDRO

CAP DE PROMOSIO I ESTUDIS
AJUNTAMENT DE BARCELONA
LLACUNA, 161, 3A PLANTA
08018 BARCELONA

ALCALDE
AYUNTAMIENTO DE GETAFE
PLAZA CONSTITUCION 1
28901 GETAFE

CATLLA JOSEP
CAP GABINET COMISSIONAT
FORUM 2004
DE LA MARINA-16-18,
08005 BARCELONA

CEBRIAN JUAN CARLOS
DEPUTY COUNCIL
STOCKHDALLTS STAD
PEPPARVAGEN, 30
12356 STOCKHOLM
SWEDEN

CIRERA DANIEL
REFGIDOR
GRUP MUNICIPAL PP
PL. DE ST JAUME, S/N
08002 BARCELONA

CLARET ANDREU
FORUM UNIVERSAL DE LES CULTURES-200
C. DE LA MARINA, 16-18, 29A. PLANTA
08005 BARCELONA

CLERIES JOSEP LLUIS
DIRECTOR GENERAL
GENERALITAT DE CATALUNYA
PL. PAU VILA, 1
08039 BARCELONA

CLOS JOAN
ALCALDE
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PL. DE ST. JAUME, S/N
08002 BARCELONA

COLARIO ANTON
DEPUTY MAYOR
CITY OF LJUBLJANA
MESTNI TRG 1
1000 LJUBLJANA
SLOVENIA

COLL CARME
DIPUTACIO DE BARCELONA
CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

COLLADO JOAQUIM
REGIDOR COOPERACIO
AJUNTAMENT DE MANRESA
PL. MAJOR, 1
08240 MANRESA

COMAS ANTONI
CONSELLER BENESTAR SOCIAL
GENERALITAT DE CATALUNYA
PL. PAU VILA, 1
08003 BARCELONA

CONDE ROSARIO
TENIENTE DE ALCALDE
AYUNTAMIENTO DE SEVILLA
S. JACCINTO, 27
41010 SEVILLA

CORBACHO CELESTINO
AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBR
ALCALDE
HOSPITALET LLOBREGAT

CORDONCILLO MARGARIDA
AMNISTIA INTERNACIONAL
DR CADEVALL, 1-3, ESC I 20 1A
08041 BARCELONA

CORRAL JOSEP MARIA
AJUNTAMENT DTA COLOMA GRAMANET
PL. DE LA VILA, 1
08921 STA COLOM GRAMANET

COS ROSA MARIA
SECRETARIA GENERAL
DONES D'HORTA
SALSES, 100 C-3 1
08031 BARCELONA

COTS JORDI
ADJUNT
SINDIC DE GREUGES DE CATALUNYA
J. ANSELM CLAVE 31
08002 BARCELONA

CATALUNYA

CRISTIA MIREIA
DINAMITZADORA
CENTRE CIVIC POBLENOU
PALLARS, 277
08005 BARCELONA

CUSELL JOAN CARLES
CAP SERVEI COOPERACIO
AJUNTAMENT DE GRANOLLERS
AV DEL PARC 9
08400 GRANOLLERS

C.L. MARQUES MARIA DE FATIMA
TECNICA EDUCACIO
MUNICIPIO DE LOURES
CASA LIBERDADA, 6
2670 LOURES
PORTUGAL

DE MADRE MANUELA
AJUNTAMENT DE STA COLOMA DE GRAMANE
ALCALDFESSA
STA COLOMA GRAMANET

DE SANTANA PEDRO MIGUEL
PRESIDENTE CAMARA MUNICIPAL
CAMARA MPAL. DA FIGUEIRA DA FOZ
AV. SARAIVA DA CARVALHO
3080 FIGUEIRA DA FOZ
PORTUGAL

DEL POZO JOAN
1R TINENT D'ALCALDE
AJUNTAMENT DE GIRONA
PL. DEL VI, 1
17009 GIRONA

DEMIREL AYNIR
BROAD MEMEBER
FOUND. OF HUMAN RIGHTS ANDFREEDOM
MACAR KARDESIER CD. HULUSI NOYAN SK
ISTANBUL
TURKEY

DEOP XABIER
UNIVERSITAT DEL PAIS BASC
POSTAS, 50, 2 IZDA.
01004 VITORIA-GASTEIZ

DIVIJAK JOVAN
PRESIDENT

ESPANYA

CUERDA JOSE ANGEL
ALCALDE
AJUNTAMENT DE VITORIA
VITORIA

CZAJKOWSKI JAN MACIEJ
MAYOR
ZGIERZ CITY COUNCIL
PL. STARY REYNEK, 1
95-100 ZGIERZ
POLONIA

DE GISPERT NURIA
CONSELLERA JUSTICIA
GENERALITAT
PAU CLARIS, 81
08010 BARCELONA

DE ROJAS ROSARIO
CONCEJALA EDUCACION
AYUNTAMIENTO DE LEGANES
AVDA. GIBRALTAR, S/N
28911 LEGANES

DECLERCQ KATLIJN
ECPAT-BELGIQUE
RUE DU GOUVERNEMENT PROVISoire, 32
1000 BRUXELLES

DELGADO EDUARD
DIRECTOR
OBSERVATORI INTERARTS
RAMBLA CATALUNYA, 81
08008 BARCELONA

DENDANI DAOVIA
PRESIDENTA
INSTITUT DRETS HUMANS ALGERIA
24 RUE AMPERER KOUBA
16050 ALGER
ALGERIA

DESCALZI CARLES
CENTRE UNESCO CATALUNYA
MALLORCA, 285
08037 BARCELONA

DOCKAL DIANA
MEMBER

FUNDACIO OBRAZOVANJE GRADE BIH
UL. KAPTOL BR. 18
71000 SARAJEVO
BOSNIA

DOMENECH ROSA
DIRECTORA GENERAL
INTRESS
VIA AUGUSTA 13-15, 2N D
08006 BARCELONA

DRAGIC LORA
INTERN
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRES OF CRO
MEDULICEVA, 34
10000 ZAGREB
CROATIA

DYRYLDAEU RAMAZAN
CHAIRMAN
COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS
KIEUSKAYA, 96 A APT 713-714
720030 BISHKEK
KYRGYSTAN

ELORZA ODON
ALCALDE
AYUNTAMIENTO DE SAN SEBASTIAN
IJENTEA, S/N
20003 SAN SEBASTIAN
ESPA\A

ENRICH MONTSERRAT
JURISTE PRINCIPALE
CONSEIL DE L'EUROPE
F-67075 STRASBOURG
FRANCE

ESCOBAR MIREIA
PROJECT OFFICER
AJUNTAMENT DE BCN-DTE 11
CIUTAT, 4 BAIXOS
08002 BARCELONA

ESTEVEZ RAMON
SECRETARI TECNIC
FUNDACIO PERE TARRES
NUMANCIA, 149-151
08029 BARCELONA

FABRA ADRIANA
IDHC
PG GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

EUROPEAN LAW STUDENTS ASSOCIATION
DR. SALIH UDZVARLIC, 4
71000 SARAJEVO
BOSNIA HERZEGOVINA

DOMITROVIC ZANJA
ADVISER TO THE MAYORESS
CITY OF LJUBLJANA
MESTNI TRG 1
1000 LJUBLJANA
SLOVENIA

DU BIETA LOUISE
MEMBER
STOCKHOLM'S CITY COUNCIL
CITY HALL
540335 STOCKHOL
SWEDEN

EIDE ASBJORN
DIRECTOR
INSTITUT DRETS HUMANS NORUEGA
UNIVERSITETSGATEN, 22
0162 OSLO
NORWAY

ELOSEGI PEDRO
CONCEJAL DE COOPERACIN
AYUNTAMIENTO VITORIA-GASTEIZA
PLAZA ESPA\A, S/N
01001 VITORIA-GASTEIZ

ESCAYOLA EMPAR
RESP. PLA EDUCACIO
DIRECCIO DE SERVEIS EDUCATIUS
PLACA ESPANYA, 5
08014 BARCELONA

ESPI ADELA
JUAN BRAVO, 14, ATIC 3A
08014 BARCELONA

ESTEVEZ XERARDO
ALCALDE
AJUNTAMENT DE SANTIAGO DE COMPOSTEL
SANTIAGO DE COMPOSTELA

FARRES ANTONI
ALCALDE
AJUNTAMENT DE SABADELL
SABADELL

FAYET VERONIQUE
TINENT D'ALCALDE
AJUNTAMENT DE BORDEUS
MAIRIE DE BORDEAUX
33000 BORDEAUX
FRANCA

FERIA TERESA
JUEZ
RUE NOVE DE ABRIL, 220 1 A
2765 SAN PEDRO DE ESTORIL

FERNANDEZ XAVIER
IDHC
PG DE GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

FERNANDEZ M. DOLORS
CAP SERVEIS SOLIDARITAT
AJUNTAMENT DE MATARÓ
BAIXADA FIGUERAS, 1, 2N PIS
08301 MATARO

FERNANDEZ ALFRED
UNIVERSITE D'ETE DES DROITS DE L'HOMME
RUE DE L'ATHENE, 32
1206 GENEVE
SUISSE

FERRE M. LLUISA
TINENT D'ALCALDE
AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET
MIGDIA, 5-7, 3A PLANTA
08901 HOSPITALT DE LLOBREGAT

FIGUERAS PILAR
SECRETARIA GENERAL
ASSOC. INTERNACIONAL CIUTATS EDUCADORS
RDA. ST ANTONI, 49
08011 BARCELONA

FORNES EDUARD
PRESIDENT
FUNDACIO PELS DRETS COL·LECTIUS POB
ROCAFORT, 242, BIS
08029 BARCELONA

FORTEA CARME
TECNICA
AJUNTAMENT DE BARCELONA
AVINYO, 7, 2N
08002 BARCELONA

FREIXA FRANCESC
AJUNTAMENT DE BARCELONA
BARCELONA

FRIAL FELISA
COORDINADORA DE MEDIOS
MINISTERIO DE ASUNTOS EXTERIORES
BOLSA, 14
28071 MADRID

FRIBOULET JEAN JACQUES
CATEDRATIC
UNIVERSITAT DE FRIBOURG
MISERICORDE
1700 FRIBOURG
SUISA

GAMBIN SILVIA
DIRECTORA CENTRE CIVIC
AJUNT. BCN-DTE SARRIA-ST GERVASI
ANGLI, 31
08017 BARCELONA

GARCIA CARMEN
CONCEJALA
AYUNTAMIENTO DE GETAFE
PZA. CONSTITUCION, 1
28901 GETAFE

GARCIA IRIA
TECNICA MINORIES
AJUNTAMENT DE BARCELONA
REGOMIR, 3-PATI LLIMONA
08002 BARCELONA

GARCIA M AMPARO
COMISSIO SOLIDARITAT
A.V.V. D'HORTA
TAJO, 38-44 - 3R-1
08032 BARCELONA

GARCIA GEMMA MARIA
DIPUTACIO DE BARCELONA

GASCO ERNESTO
CONCEJAL
AYUNTAMIENTO DE SAN SEBASTIAN

CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

GAY EUGENI
PRESIDENT
CONSELL DE L'ADVOCACIA
ROGER DE LLURIA, 115, 1R 1A
08037 BARCELONA

GIANI PAOLA
CONSULTANTE
MAIRIE DE TURIN
V. FRATTINI, 11
10137 TORINO
ITALIA

GIL CARLES
DIRECTOR
AJUNT. BCN-DTE SARRIA
ANGLI, 31
08017 BARCELONA

GINER SALVADOR
CATEDRATIC DE SOCIOLOGIA
ANGLI, 72
08006 BARCELONA

GOMEZ JESUS JAVIER
INVESTIGADOR
CREA
CONCILI DE TRENTO, 227, 5E 2A
08020 BARCELONA

GONZALEZ YOLANDA
SECTORIAL DRETS HUMANS
PARTIT PER LA INDEPENDENCIA
MESTRE DALMAU, 26 1R 2A
08031 BARCELONA
CATALUNYA

GORT PILAR
TECNIC
AJUNT. BCN-DTE SARRIA
ANGLI, 31
08017 BARCELONA

GUAL CARME
TECNICA
AJUNTAMENT DE BARCELONA
CIUTAT, 4 PLANTA BAIXA
08002 BARCELONA

IJANTEA, S/N
20003 SAN SEBASTIAN
ESPA\A

GEARY DAVID
ALCALDE
AJUNTAMENT DE READING
READING HARBOUR COUNCIL
READING
REGNE UNIT

GIL AUGUST
PRESIDENT
ASS. CATALANA PER LA DEFENSA DRETS
RBLA. CATALUNYA 10, 2N 2A
08007 BARCELONA

GIMENEZ ARMAND
TECNIC
AJUNT. BCN-DTE SARRIA ST EGRVASI
CONSELL VILA, 7
08034 BARCELONA

GOMEZ DOLORES
REGIDORA
AJUNTAMENT STA COLOMA DE GRAMANET
PLACA DE LA VILA, 1
08921 STA COLOMA GRAMANET

GONCALVES MARIA ISABEL
MUNICIPIO DE LOURES
CASA LIBERDAD, 6
2670 LOURES
PORTUGAL

GONZALEZ NURIA
COORDINADORA EDUCATIVA TERRIT.
DIRECCIO DE SERVEIS EDUCATIUS
PLACA ESPANYA, 5
08014 BARCELONA

GRISO ROSA
DIRECTORA GABINET DRETS HUMANS
CREU ROJA
AV VALLVIDRERA, 73
08017 BARCELONA

GUIVERNAU ANTONIA
FED. CATALANA D'ONG
ANGLI, 55
08017 BARCELONA

GUSTA CATERINA
DIPUTACIO DE BARCELONA
SANT HONORAT, 5
08002 BARCELONA

HARACIC MIDHAT
PRESIDENT
CANTα DE SARAJEVO
SARJEVO
BOSNIA

HARMAN JOHN
VICEPRESIDENT
CONGRES DE PODERS LOCALS
67075 STRASBOURG CEDEX
FRANCA

HAUCK ERIC
DIRECTOR ADL BCN-SARAJEVO
AJUNTAMENT DE BARCELONA
CIUTAT, 4
08001 BARCELONA
CATALUNYA

HELSELMANN HANS
HEAD OF HUMAN RIGHTS OFFICE
AJUNTAMENT DE NUREMBURG
RATHAUSPLATZ, 2
90317 NUREMBERG
GERMANY

HOMANDREU JORDI
CAP D'AREA
AJUNTAMENT DE GRANOLLERS
AVDA PARC, 9
08400 GRANOLLERS

HOMS ORIOL
DIRECTOR GENERAL
FUNDACIO CIREM
TRAV GRACIA, 39-43
08028 BARCELONA

HURIOS ANGELINA
PRESIDENTA
FEDERACIO CATALANA D'ONG PELS D. HU
MALLORCA, 285
08037 BARCELONA

IBARRARAN M. ANGELES
CONCEJALA INTERVENCION SOCIAL
AYUNTAMIENTO DE VITORIA-GASTEIZ
PLAZA ESPA\A, S/N
01001 VITORIA-GASTEIZ

IMBERT PIERRE HENRI
DIRECTOR
CONSELL D'EUROPA

ISART JOAN
SOSTPRESIDENT PRIMER
FAAV
OBRADORS, 8, BAIXOS
08002 BARCELONA

ISCLA ARTUR
TECNIC COOPERACIO
AJUNTAMENT DE GIRONA
STA EUGENIA, 17
17005 BARCELONA

ITURRITZA ALVARO
CONCEJAL DE URBANISMO
AYUNTAMIENTO VITORIA-GASTEIZ
PLACA ESPA\A, S/N
01001 VITORIA-GASTEIZ

IZARRA MIREN
RESP. PLA ACCIO COEDUCATIVA
DIRECCIO SERVEIS EDUCATIUS
PL. ESPANYA, 5
08014 BARCELONA

JAUREGUI GURUTZ
PROFESSOR
UNIVERSIDAD VASCA
AVDA. SANCHO EL SABIO, 33
2003 SAN SEBASTIAN

JERBI SCOTT
NACIONES UNIDAS
PALAIS DE NATIONS
1211 GENEVE 10
SUISSE

JIMENEZ MARIA ANGELES
NACIONA UNIDES
VALLEHERMOSO, 34, 4 IZQDA.

JODAR PERE
DOCTOR EN SOCIOLOGIA
UNIVERSITAT POMPEU FABRA
ROGER DE LLURIA, 25-27

28015 MADRID

JOHN BARBARA
AJUNTAMENT DE BERLIN
ALCALDE
BERLIN

JULIA MARIA
IDHC
PG GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

JUNYENT ROSA
PROFESSORA
UPC-ESCOLA D'ENGINYERS I CAMINS
JORDI GIRONA, 1-3, DESPATX 102
08034 BARCELONA

KOZAK WOJCIECH
TINENT D'ALCALDE
AJUNTAMENT DE VARSOVIA
VARSOVIA

KURTUMULUS NUMAN
BROADMEMBER
FOUND HUMAN RIGHTS AND FREEDOM
MACAR KARDESLER CD. HULUSI NOYAN SK
ISTANBUL
TURKEY

LEBRON ANA
PRESIDENTA
FACEPA
AV FRANCESC CAMBO, 14, 8E F
08003 BARCELONA

LEFEVRE BRUNO
CHARGE D'ETUDES
UNIVERSITE DU CITOYEN
9, RUE DE LA COLEEGIALE
59800 LILLE
FRANCE

LORETO ANGEL MARIA
VICEPRESIDENT IPV
IUS PRIMI VIRI/CEU
VIA A. BERTOLINI, 29
00197 ROMA
ITALIA

LLUCH ANTONI MARIA

08010 BARCELONA
ESPANYA

JUANET MARTA
MESTRA
ESCOLA BETANIA PATMOS
MARE DE DEU DE LOURDES S/N
08034 BARCELONA

JUNGKUNZ HELEN
ALCALDESSA
AJUNTAMENT DE NUREMBERG
RATHAUSPLATZ, 2
90317 NUREMBERG
GERMANY

KELLY ANGELA
SENIOR COMMITTEE CLERK
BELFAST CITY COUNCIL
CITY HALL
BT15GS BELFAST
N. IRELAND

KURTUMULUS SEVGI
BROAD MEMBER
FOUND. HUMAN RIGHTS AND FREEDOM
MACAR KARDERSLER CD. HULUSI NOYAN S
ISTANBUL
TURKEY

LAHOSA JOSEP MARIA
ASSESSOR T^ECNIC
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PLACA CARLES PI I SUNYER, 8
08002 BARCELONA

LECHON ALFONSO
TECNICO
AYUNTAMIENTO DE LEGANES
AVDA. GIBRALTAR, S/N
28911 LEGANES

LOPEZ MATILDE
DIPUTACIO DE BARCELONA
CORSEGA, 300, PPAL
08008 BARCELONA

LLOR ANNA MARIA
DIRECTROA CENTRE CIVIC
AJUNT. BCN-DTE SARRIA-ST GERVASI
ANGLI, 31
08017 BARCELONA

DIRECTOR
AC SAR
PARL·LEL, 204
08015 BARCELONA

MALDONADO M. EMMA
DIPUTACIO DE BARCELONA
URGELL, 187, 2A PLANTA
08036 BARCELONA

MANGANO
AJUNTAMENT DE PALERMO
PALERMO
ITALIA

MANRIQUE MONICA
WORLD HEALTH ORGANISATION
WORLD HELATH ORGANISATION
1211 GENEVA 27
SUISSE

MARCET ANTONI
REGIDOR
GRUP MUNICIPAL CIU
PL. DE ST JAUME, S/N
08002 BARCELONA

MARTI FELIX
DIRECTOR
CENTRE UNESCO DE CATALUNYA
MALLORCA, 285, PRAL
08037 BARCELONA
ESPANYA

MARTIN JEAN-MARC
AJUNTAMENT DE GINEBRA
RUE DE L'ATHENEE, 7 , CAISE POSTALE
1211 GENEVE 12
SUISSE

MAS ELENA
DIRECTORA CSS
AJUNTAMENT DE BARCELONA
GRAN VIA 732 BAIXOS
BARCELONA

MAS MANEL
ALCALDE
AJUNTAMENT DE MATARO
MATARO

MASLLORENS ENRIC
DOCTOR EN PEDAGOGIA
FUNDACIO PER LA PAU
BALMES, 208
08006 BARCELONA

MASSOTTI ANNA
RESPONSABLE PROJECTES
ASSOC. CATALAN PER A LA SEGURETAT
RDA. ST PERE, 46, 6E
08010 BARCELONA

MATAMALA GIL
PRESIDENT
COL·LEGI ADVOCATS
RBLA CATALUNYA, 10, 2N 2A
08007 BARCELONA

MATARO ANGELS
ANUE
FONTANELLA, 14
08010 BARCELONA

MAYOLA LEANDRE
DIPUTACIO DE BARCELONA
CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

MENDILUCE JOSE MARIA
VICEPRESIDENT
PARLAMENT EUROPEU
CONSEIL DE L'EUROPE
STRASBOURG

MENUHIN YEHUDI
65 CHESTER SQUARE
LONDRES
REGNE UNIT

MESTRES MERCE
TECNIC SERVEI PERSONAL
AJUNT.BCN-DTE SARRIA-ST GERVASI
ANGLI, 31
08017 BARCELONA

MICO OBAM
FEDERACIα COL·LECTIUS D'IMMIGRANTS
SALVADOR, 22, B 2A PLANTA
08001 BARCELONA

MIQUEL M. VICTORIA
COORDINADORA DIFUSIO
FACEPA
AV. FRANCESC CAMBO, 14, 8E F
08003 BARCELONA

MIRET IMMA
TECNIC
AJUNT. BCN-DTE SARRIA
ANGLI, 31
08017 BARCELONA

MOLINS JOAQUIM
BARCELONA

MONTANER ANNA
LLULL, 190, ATIC 4A
08005 BARCELONA

MORELLA DOLORS
ANIMADORA
AJUNT. BCN-DTE SARRIA
ANGLI, 31
08017 BARCELONA

MORENO BLANCA
COL·LABORADORA
JUSTICIA I PAU
RIVARDENYA, 6, 10E
08002 BARCELONA

MORENO ELISABETH
TREBALLADORA SOCIAL
JOSEP PLA, 188 - 4R - 5
08020 BARCELONA

MORENO SONIA
ADVOCADA
JOSEP PLA, 188 - 4R-1
08020 BARCELONA

MOROIANU IRINA
DIRECTEUR
I. ROUMAIN POUR LES DROITS DE L'HOM
PIATA CH. DE GAULLE, NH 3
71260 BUCAREST 1
ROUMANIE

MOSTAID RACHID
PROFESSOR I EDUCADOR SOCIAL
FUNDACIO MERCE FONTAILLES-SAAEMI
VIA LAIETANA, 54, 1R 1A
08003 BARCELONA

MOUCHARD HELENE
TINENT D'ALCALDE
MAIRIE D'ORLEANS
PLACE DE L'ETAPE
45000 ORLEANS
FRANCE

MUICI LAURA
IDHC
PG GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

MUNAR MARGALIDA
TECNICA EDUCACIO
AJUNTAMENT DE PALMA DE MALLORCA
SEBASTIA, 1, 1R
07001 PALMA DE MALLORCA

MU\OZ CESAR
AJUNTAMENT DE BARCELONA
CIUTAT, 4 PLANTA BAIXA
08002 BARCELONA

MU\OZ PEDRO
REGIDOR
AJUNTAMENT DE BADALONA
PLACA LA VILA, 1
08911 BADALONA

MUR LINA
SECRETARIA
USOC
RIERETA, 31
08001 BARCELONA

NADAL JOAQUIM

NAVARRO JUANA
PRESIDENTA

ALCALDE
AJUNTAMENT DE GIRONA
GIRONA

DONES D'HORTA
FELIU I CODINA, 20
08031 BARCELONA

NAVARRO JUANA
SOCIA
JUSRITES SENSE FRONTERES
ENAMORTAS, 99, 1R 5A
08026 BARCELONA

NAVARRO CRISTINA
SOCI ACTIU, ENLLAC FED.ONGS
JURISTES SENSE FRONTERES
ENAMORATS, 99 - 1R-5
08026 BARCELONA

NAVARRO JORDI
DIPUTACIO DE BARCELONA
CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

NAYA ANDRES
SOSTPRESIDENT PRIMER
FAVB
OBRADORS, 8, BAIXOS
08002 BARCELONA

NOGUE ANGELS
CAP
AJUNTAMENT DE BARCELONA
VALENCIA, 302, 2N
08009 BARCELONA

NOVELL ANTONI
DIRECTOR REL. INTERNACIONALS
AJUNTAMENT DE LLEIDA
LLEIDA

OAKLEY ROBIN
SOCIOLEG
20A BOSCASTLE ROAD
NW5 1EG LONDON
REGNE UNIT

OBIOLS MARGARITA
DIRECTORA
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PL. DE ST. JAUME, S/N
08002 BARCELONA

OLMO CELIA
PRESIDENTA
ASSOC. DONES PER LA IGUALTAT
PILAR, 30
08330 PREMIA DE MAR

OLLE JORDI
TECNIC SOLIDARITAT
AJUNTAMENT DE RUBI
DE LA JUSTICIA, 21
08191 RUBI

ORIOI CARME
IDHC
PG GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCE4LONA

ORLANDO LEOLUCA
ALCALDE
AJUNTAMENT DE PALERMO
PALERMO
ITALIA

ORTEGA MARTA
IDHC
PG GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

OTERES FERNANDO
ATENCIO DEFENS ADRETS CIUTAD
AJUNTAMENT DE STA COLOMA DE GRAMANE
PLACA DE LA VILA, 1
08921 STA COLOMA DE GRAMANET

O'BYRNE DESMOND
CAP DE PROMOCIO
ORGANITZACIα MUNDIAL DE LA SALUT
GINEBRA
SUISSA

PADILLA LARA
TRESORERA
ASSOC. DONES AGREDIDES SEXUALMENT
ARAGO, 410, ENTOL. 2A
08016 BARCELONA

PALOMARES MIQUEL
IDHC
PG GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

PALOMINO MARIO
JOAN MARAGALL, 6
08970 SANT JOAN DESPI

PALLARD DIDIER
TINENET D'ALCALDE
AJUNTAMENT DE SAINT DENIS
SAINT DENIS
FRANCA

PASCUAL OSACR
DIPUTACIO DE BARCELONA
CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

PATINO MAITE
DIPUTACIO DE BARCELONA
URGELL, 187 2A PLANTA
08036 BARCELONA

PATRULIUS IRINA
PRESIDENTE
ASS. ROUMAINE DROITS DE L'HOMME
STR. ATENA, NR 7A
71271 BUCAREST 1
ROUMANIE

PER DETERMINAR
SECRETARIAT D'ENTITATS DE SANTS
SANTS, 79
08014 BARCELONA

PER DETERMINAR
SECRET. D'ENTITATS SANTS, HOSTAFRAN
SANTS, 79
08014 BARCELONA

PER DETERMINAR
ASSOC. CATALANA DONES CARRERES JURI
LONDRES, 84, ENTOL 1A
08036 BARCELONA

PEREA ANGELES
CAP PROGRAMA COOPERACIO
AJUNTAMENT DE ST FELIU DE LLOBREGAT
LAUEA MIRO, 118, 122
08980 ST FELIU DE LLOBREGAT

PEREIRA JOSE MANUEL
VEREADOR ADJUNTO PRESIDENTE
CAMAR MPAL. DA FIGUEIRA DA FOZ
AV. SARAIVA DA CARVALHO
3080 FIGUEIRA DA FOZ
PORTUGAL

PEREIRA JOSE MANUEL
TINENT D'ALCALDE
AJUNTAMENT DE FIGUEIRA DA DOZ
FIGUEIRA DA FOZ
PORTUGAL

PEREZ PEPA
TECNICA
AJUNT. BCN-DTE EIXAMPLE
VALENCIA, 302, 2N
08009 BARCELONA

PETIT JORDI
COORDINADORA GAI-LESBIANA
PL. SANT ROC 14
08201 SABADELL

PETTITI LOUIS EDMOND
JUTGE
TRIBUNAL EUROPEU PELS DRETS HUMANS
4, SQUARE LA BRUYERE
75009 PARIS
FRANCA

PIJOAN JOSEP MARIA
TECNIC
FED. DE MUNICIPIS DE CATALUNYA
VIA LAIETANA, 33, 6E, 1A
08003 BARCELONA

PINTO JOAN
CONSELLER
AJUNTAMENT DE BARCELONA-DTE SANT MA RU GOMES FREIRE, 28

PIRES ANA

PL. VALENTI ALMIRALL, 1
08018 BARCELONA

COIMBRA
PORTUGAL

PITRUTZELLA GIOVANNI
CATEDRÀTIC
UNIVERSITAT DE PALERMO
VIA MAQUEDA, 172
90134 PALERMO
ITALIA

PLANAS ENRIC
FED CATALANA D'ONG
ANGLI, 55
08017 BARCELONA

PONS XAVIER
REPRESENTANT
NACIONS UNIDES ESPANYA
FONTANELLA, 14, 1R 1A
08010 BARCELONA

PORRERA MERCE
GERENT
ASSOC CATOLICA INTERN. DE SERVEIS J
VALENCIA, 273, 1R 1A
08009 BARCELONA

PORTA JORDI
PRESIDENT
FUNDACIO JAUME BOFILL
PROVENCA, 324
08037 BARCELONA

PRADOS CONSOL
DELEGADA JOVENTUT
AJUNTAMENT DE MATARO
BAIXADA FIGUERETES, 1, 2N PIS
08301 MATARO

PUIG JOSEP
REGIDOR
GRUP MPAL. IU-ELS VERDS
PL. DE ST JAUME, S/N
08002 BARCELONA

PUIGGALI ALEIX
COORDINADOR
AJUNTAMENT DE BARCELONA
CIUTAT, 4, PLANTA BAIXA
08002 BARCELONA

PUJADAS JOSEP
ALCALDE
AJUNTAMENT DE GRANOLLERS
GRANOLLERS

PUJOL CAMIL
DIPUTACIO DE BARCELONA
CORSEGA, 300 PPAL
08008 BARCELONA

QUERALT JOSEP MARIA
CAP DIVISIO SERVEIS PERSONALS
AJUNTA MENT DE CBN-DTE DE SANT ANDR
SEGADORS, 2, 3A PLANTA
08030 BARCELONA

RAIJ LARS
PROJECT LEADER
STOCKHOLM'S CITY COUNCIL
CITY HALL
10535 STOCKHOLM
SWEDEN

RAJINDER SOPHAL
DIRECTOR
READING COUNCIL FOR RACIAL EQUALITY
4, SILVER STR.
RG 12JT READING
ENGLAND

RAMOS MANUEL
DIRECTOR AREA BENESTAR SOCIAL
AYUNTAMIENTO DE MALAGA
AVDA. CERVANTES, 4
MALAGA

RAMOS MARIA JOSE
TENIENTE DE ALCALDE
AYUNTAMIENTO DE GIJON
PLAZA MAYOR, 1
39210 GIJON

RAMOS SERGI
ANUE
FONTANELLA, 14 1R
08010 BARCELONA

RASET CARME
SECREATRIA
ASSOC. ASSIST. A DONES AGREDIDES SE
ARAGO, 410, ENTOL. 2A
08013 BARCELONA

RAYA JOSE MARIA
CAP SERVEIS PERSONALS
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PL. RIUS I TAULET, 21
08012 BARCELONA

RECASENS M.ROSA
FEDERACIO CATALANA D'ONGS PELS DRET
MALLORCA, 285
08037 BARCELONA
CATALUNYA

RECASENS JOAN
TECNIC
AJUNT. BCN-DTE SARRIA
ANGLI, 31
08017 BARCELONA

RENAU DOLORS
CAP DE GABINET
INTEGRACIO EUROPEA I SOLIDARITAT
CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

RENGEL MARIA D.
TECNICA PREVENCIO
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PL. BONSUCCES, 3
08002 BARCELONA

REVILLA ROGER
CASAL LAMBDA
CARRER AMPLE, 5 BAIXOS
08002 BARCELONA

RIBALTA MARIONA
AJUNTAMENT DE BARCELONA
CIUTAT, 11
08002 BARCELONA

RIBAS ROSA
VOCAL
ASSOC. DONES JUROSTES THEMIS
BRUC, 5, 1R 1A
08010 BARCELONA

RICHEZ JEAN CLAUDE
TINENT D'ALCALDE
AJUNTAMENT D'ESTRASBOURG
1, PL. MAIRE
67070 STRASBOURG CEDEX
FRANCA

RIES ROLAND
ALCALDE
AJUNTAMENT DE STRASBOURG
STRABOURG
FRANCE

RIOSALIDO JESUS
AMBAIXADOR
GOVERN ESPANYOL
BOLSA, 14
28071 MADRID

RIPOL SANTIAGO
IDHC
PG GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

RITMANIC SYLVIE
DIRECTORA GABINET ALCALDIA
AJUNTAMENT DE SAINT DENIS
SAINT DENIS
FRANCA

RIVIERE RAIMON
DIPUTACIO DE BARCELONA
CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

ROCA JOSEP
DIRECTOR
UNIVERSITAT POLITECNICA DE CATALUNY
AVDA. DIAGONAL, 649, 4A PLANTA
08028 BARCELONA

ROMERO ANTONIO
DIRECTOR
AJUNTAMENT DE BARCELONA
CIUTAT, 4, PLANTA BAIXA

ROMEU ROSA
DIPUTACIO DE BARCELONA
URGELL, 187, 2A PLANTA

08002 BARCELONA

ROSSETTI MICHEL
ALCALDE
AJUNTAMENT DE GINEBRA
RUE DE L'ATHENE, 7
1211 GENEVE 12
SUISSE

ROYES MANUEL
PRESIDENT
DIPUTACIO DE BARCELONA
RANIMBALDE CATALUNYA, 126
08008 BARCELONA

RUIZ JOAQUIM
DIRECTOR AREA SERVEISS
AJUNTAMENT D'ESPLUGUES DE LLOBREGAT
JOAQUIM ROSEL, 3-5
08950 ESPLUGUES DE LLOB.

SABUKTAY AYSEGUL
ASSISTANT
TODAI E HUMAN RIGHTS RESEARCH
1 NUMARAH CADDE NO 8 YACEIEPE
06100 ANKARA
TURKEY

SAN MARTIN FERNANDO
CONCEJAL TOLERANCIA
AYUNTAMIENTO DE IRUN
PLAZA S. JUAN HARRIA, 1
20304 IRUN

SANCHEZ M. EUGENIA
ASSESSORA TECNICA
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PL. DE ST. JAUME, S/N
08002 BARCELONA

SANCHEZ GEMMA
SECRETARIA GENERAL
COORDINADORA GEI-LESBIANA
BUENAVENTURA MU\OZ, 4
08018 BARCELONA

SANGUINETTI AVELINA
REGIDORA DE BENESTAR SOCIAL
AJUNTAMENT DE MALAGA
AVDA. CERVANTES, 4
MALAGA

08036 BARCELONA

ROURE JAUME
AJUNTAMENT DE PERPIGNAN
TINWNT ALCALDE
PERPIGNAN
FRANCE

RUDI LUISA
ALCALDESSA
AJUNTAMENT DE SARAGOSSA
SARAGOSSA

RUIZ MU\OZ MATILDE
MINISTERIO DE ASUNTOS EXTERIORES
IMPERIAL, 9, 2A PLANTA
28012 MADRID

SALMON CHRISTIAN
SECRETAIRE GENERAL
PARLEMENT INTERNATIONAL DES ECRIVAINS
120 RUE HOTEL DES MONNAIES
1060 BRUXELLES
BELGIQUE

SANCHEZ VICTOR
INSTITUT DE DRETS HUMANS A CATALUNYA
PG DE GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

SANCHEZ ROLANDO

SANDBERG EVA
DIRECTORA
AJUNTAMENT D'ESTOCOLM
SWEDEN BORGAT, 20
1164 STOCKHOLM

SANTANA PEDRO
AJUNTAMENT DE FIGUEIRA DA FOZ
ALCALDE
FIGUEIRA DA FOZ
PORTUGAL

SCHWALB LILIAN

SAURA JAUME
IDHC
PG DE GRACIA, 78, 2N 2A A
08008 BARCELONA

ESTUDIANTE EN PRACTICAS
AJUNTAMENT DE BARCELONA
CARDENAL VIVES BARRAQUER, 30
08035 BARCELONA

SELAMET AHMET
PRESIDENT
MAZLUMDER
KIZTASI CAD NALBANTDEMIR, SOT 12/5
ISTANBUL
TURKEY

SERBANESCU RODICA
PRESIDENTA
ASSOC. ROUMAINE DROITS FEMMES
STR. RADU BOIANGIU NH 8 BL 38
70518 BUCAREST 1
RUMANIA

SEROO ONNO
CENTRE UNESCO CATALUNYA
MALLORCA, 285
08037 BARCELONA

SERROUKH HANNAN
MEDIADORA CULTURAL
FUNDACION MERCE FONTANILLES.SAAEMI
VIA LAIETANA, 54, 1
08003 BARCELONA

SHEHU BASHKIM
LEPANT, 161, ESC B 3R 3A
08013 BARCELONA

SIURANA ANTONI
AJUNTAMENT DE LLEIDA
ALCALDE
LLEIDA

SOLA JOSEP
TECNIC REFERENT DRETS CIVILS
AJUNTAMENT DE BCN-DTE GRACIA
FRANCESC GINER, 46
BARCELONA

SOLE DANIEL
DIPUTACIO DE BARCELONA
CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

SOLER JOSEP
CONSELLER
AJMNT DE BARCELONA-DTE HORTA GUINAR
RDA. GUINARDO, 49
08024 BARCELONA

SOLER JOAN
CAP RECURSOS EDUCATIUS
AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET
GIRONA, 1
08901 HOSPITALET DE LLOBREGAT

SOLER AGUSTI
REGIDOR POENENT DREST CIVILS
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PLACA SANT JAUME, S/N
08002 BARCELONA

SOLER ARMAND
DIPUTACIO DE BARCELONA
BARCELONA

SOLEY RAMON
RBLA. CATALUNYA, 36, 1R 2A
08007 BARCELONA

SOLSONA JOSEP MARIA
IDHC
PG GRACIA, 78, 2N 2A A
08010 BARCELONA

SOPHAL RAJINDER
AJUNTAMENT DE READING
READING

SORIANO VICENC
RELACIONS INTERNACIONALS
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PL. DE SNAT JAUME
08002 BARCELONA

ST MARTI DISTRICTE
DIV SERVEIS PERSONALS
AJUNTAMENT BCN-DTE DE ST MARTI
RBLA. PRIM 87-89
08019 BARCELONA

ST MARTI DISTRICTE
SERVEIS PERSONALS
AJUNT. BARCELONA-DTE DE SANT MARTI
SELVA DE MAR, 215
08020 BARCELONA

ST MARTI DISTRICTE
SERVEIS PERSONALS
AJUNT. BCN-DTE DE SANT MARTI
PALLARS, 277
08005 BARCELONA

ST MARTI DISTRICTE
SERVEIS PERSONALS
AJUNT. BCN-DTE DE SANT MARTI
PALLARS, 277
08005 BARCELONA

ST MARTI DISTRICTE
AJUNT. BCN-DTE DE ST MARTI
CONSELL DE CENT, 625
08026 BARCELONA

STOKER ROBERT
ALCALDE
AJUNTAMENT DE BELFAST
LORD'S MAYOR OFFICE CITY HALL
BT1 5GS BELFAST
IRELAND

STRAZDINS JANIS
MEMBRE
AJUNTAMENT DE RIGA
3 KR IALDEMARA STR
LV 1539 RIGA
LATVIA

SUBIRATS JOAN
CATEDRATIC
UNIVERSITAT AUTONOMA DE BARCELONA
VALLIRANA, 57, PL BAIXA
08006 BARCELONA

SUBIRATS MARINA
CATEDRATICA
UNIVERSITAT AUTONOMA DE BARCELONA
CAMPUS DE BELLATERRA
08193 BARCELONA

SYLLA FODE
PRESIDENT
SOS RACISME INTERNACIONAL
1, RUE CAIL
7010 PARIS
FRANCA

SZEPE GYORGY
REPRESENTANT
LINGUAPAX
BUDAPEST
HONGRIA

TAFALLA MONTSERRAT
IDHC
PG DE GRACIA, 78, 2N 2A
08008 BARCELONA

TEXIER PHILIPPE
JUTGE
TRIBUNAL D'APEL·LACIO DE FRANCA
5, QUAI DE L'HORLOGE
75055 PARIS
FRANCA

TIMMERMANS DIRK
DELEGAT ALCALDE
AJUNTAMENT D'ANTWERP
ANTWERP
HOLANDA

TODERICIU DANIEL
SECRETAR
ASSOCIOTIA SOCUALECUTURALE AMARO-DR
STR. EMIL RACOVITA NR5
3400 CLUJ-NAPOCA
RUMANIA

TOLEDANO MERCE
TECNIC
GENERALITAT DE CATALUNYA
PLACA PAU VILA, 1
08039 BARCELONA

TORNER CARLES

TORRELL MARIA TERESA
PRESIDENTA

CENTRE CATALA DEL PENCLUB
TBLA. CATALUNYA, 85
08008 BARCELONA

ASSOC. DONES AGREDIDES SEXUALMENT
ARAGO, 410, ENTOL. 2A
08013 BARCELONA

TORRES MARUJA

TORT XAVIER
CONSELL DE LA JOVENTUT DE BARCELONA
AUSIAS MARCH, 60
08010 BARCELONA

TORT XAVIER
PRESIDENT
CONSELL DE LA JOVENTUT DE BARCELONA
AUSIAS MARC, 60
08010 BARCELONA

TOSQUELLA MONTSERRAT
DIPUTACIO DE BARCELONA
CORSEGA, 300
08008 BARCELONA

TRU\O ENRIC
SANT JOAN LASALLE, 14-16
08022 BARCELONA
ESPANYA

TSCHORNE PATRICIA
TECNICA
AJUNTAMENT D'HOSPITALET
GIRONA, 10
08901 HOSPITALET LLOBREGAT

UJEDA MARIBEL
TECNICA
AJUNT. BCN-DTE EIXAMPLE
VELNCIA, 302, 2N
08009 BARCELONA

URRA JAVIER
DEFENSOR DEL MENOR
COMUNIDAD DE MADRID
SERRANO, 110
28006 MADRID

URRESTI M. VICTORIA
CONCEJALA EDUCACION
AYUNTAMIENTO VITORIA-GASTEIZ
PLAZA ESPA\A, S/N
01001 VITORIA-GASTEIZ

VALLEJO EDUARDO
ALCALDE
AYUNTAMIENTO DE GUERNIKA
GUERNIKA
ESPANA

VALLES M. ASSUMPCIO
DIPUTACIO DE BARCELONA
URGELL, 187, 2A PLANTA
08036 BARCELONA

VALLS JAUME
CAP DE COOPERACIO
AJUNTAMENT DE TERRASSA
RAVAL MONTSERRAT 14
08221 TERRASSA

VAN DE VLOET YVES
AJUNTAMENT DE BRUSEL·LES
TINENT D'ALCALDE
BRUSEL·LES
BELGICA

VARELA JOSEP
PORTAVEU GRUP CIU
AJUNTAMENT DE LLEIDA
PL. PAERIA, 1
25007 LLEIDA

VARGAS JULIO
PRESIDENTE
CENTRO ESTUDIOS GITANO
ASTRONAUTICA, 3, 5 2A
BARCELONA

VASCO GRACA MARIA
DIRECTROA DE DEPARTAMENTO
CAMAR MPAL. DA FIGUEIRA DA FOZ
AV. SARAIVA DE CARVALHO
3080 FIGUEIRA DA FOZ
PORTUGAL

VEHILS MONTSE
VOCAL JUNTA
GRUP TERCER MON
MASSEVA, 18
08302 MATARO

VILA MANEL
GERENT
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PL. DE ST JAUME, S/N
08002 BARCELONA

VILANOVA PERE
CATEDRATIC
UNIVERSITAT DE BARCELONA
AVDA. DIAGONAL, 684
08034 BARCELONA
ESPANYA

VILASECA ROSEND
TECNIC
AJUNT. DE BCN-DTE SARRIA
ANGLI, 31
08017 BARCELONA

VILLAGRASA CARLOS
DIRECTOR AREA DRETS HUMANS
FUNDACIO INTERNACIONAL OLOF PALME
P. ASSEMBLEA DE CATALUNYA, 8
08911 BADALONA
ESPANYA

VILLALOBOS CELIA
ALCALDESA
AYUNTAMIENTO DE MALAGA
AVDA. CERVANTES, 4
MALAGA
ESPA\A

VILLASOL LUCIO
REGIDOR SOLIDARITAT
AJUNTAMENT DE TERRASSA
RAVAL DE MONTSERRAT, 14
08221 TERRASSA

VI\ALS ASSUMPTA
COORDIANDORA
AIS
ARIBAU, 226, INT BAIXOS
08006 BACELONA

VINTRO EULALIA
SEGONA TINENTA D'ALCALDE
AJUNTAMENT DE BARCELONA
PLC DE SNAT JAUME, S/N
08002 BARCELONA

WALLBERG ANN-MARIE
CRISIS CENTRE FOR WOMEN
WOLLMAR YXKULLSGAT 23
11850 STOCKHOLM
SWEDEN

XANCHO DAVID
COORDINADOR
FUNDACIO DIMENSIO SIDA
RDA. GENERAL MITRE, 131, 4T 2A
08022 BARCELONA

YEBARI MOHAMED
MARROC

YILMAZ MEHMET
MEMBER
MAZLUMDER
ZIZTASI CAD NALBANTDEMIR, SOT 12/5
ISTANBUL
TURKEY

YOUSFI TOURIA
MARROC

ZEGRI MERCE
COORDINADORA
PROJECTE XENOFILA
AVINYO, 29, BAIXOS
08002 BARCELONA

DISCURSO INAUGURAL DE LORD MENUHIN DE LA
CONFERENCIA EUROPEA CIUDADES POR LOS DERECHOS
HUMANOS

BARCELONA, 15 DE OCTUBRE DE 1998

Excelentísimos señores y señoras:

Señor Joan Clos, alcalde de Barcelona; señor Agustí Soler, concejal de Derechos Civiles del Ayuntamiento de Barcelona y presidente del Comité Organizador; señor Jesús Riosalido, presidente de la Comisión Permanente, del Comité Español para la Conmemoración del 50º aniversario de la Declaración Universal de los Derechos Humanos y representante del Ministerio español de Asuntos Exteriores; señora Angelina Huriós, presidenta de la Federación Catalana de ONG por los Derechos Humanos; señor Manuel Royes, presidente de la Diputación de Barcelona; señora Núria de Gispert, consejera de Justicia del Gobierno catalán; Excelentísimos Sres. alcaldes que representan a nuestras grandes ciudades europeas; señoras y caballeros:

Esta oportuna conferencia que se celebra en esta hermosa ciudad, convocada con ocasión del 50º aniversario de la Declaración de los Derechos Humanos, sobre la difícil situación de la humanidad en la mayor parte de las grandes ciudades del mundo, nos ofrecerá la oportunidad de considerar con detenimiento las razones de la degeneración de las ciudades y, tal vez, las respuestas que necesitamos para invertir la tendencia negativa actual.

El primer derecho humano es el derecho a ser escuchado: que los propios ciudadanos participen en la toma de decisiones que les afectan a ellos mismos y que apliquen estas decisiones con su propio trabajo, sus propios pensamientos.

Los derechos pertenecen a quienes están a la merced de otros. De este modo, el paciente tiene los derechos y el cirujano la responsabilidad; el pasajero tiene derechos, el piloto, el chófer o el capitán asumen las responsabilidades. Los derechos y las responsabilidades son compartidos continuamente, cambian continuamente y pasan de una persona o grupo a otra persona u otro grupo.

El empeoramiento de las condiciones en la mayor parte de las grandes ciudades del mundo es un hecho aceptado pasivamente porque las víctimas no pertenecen a un grupo ni tienen voz política. Jamás he oído

decir que los taxistas o las madres de niños expuestos a los humos de la contaminación protestasen en un ayuntamiento por el riesgo de contraer cáncer de pulmón, ni que los usuarios del metro nombrasen a un portavoz para que éste declarase en las reuniones de los plenos municipales. Lo mismo es válido para los habitantes de las ciudades que están expuestos a la criminalidad y que llevan una vida de penurias y terror. Desgraciadamente, la importancia del dinero es tan preponderante que las personas harán más huelgas para conseguir mejores salarios que por la calidad de las condiciones de trabajo y de vida.

En Suiza, donde los referéndums son un proceso tradicional y aceptado de legislación, el grupo privado "UMVERKEHR" fue concebido en 1990 y fundado en 1992 con el objetivo de reducir a la mitad el tráfico urbano y por carretera para el año 2000. Someterán al pueblo suizo a un referéndum que incluirá doce medidas interactivas con una lista de las numerosas ventajas acumuladas que esperan, como todos nosotros, que se conviertan en ley. Les dejo el excelente folleto de esta asociación que puede servir de modelo para numerosas ciudades. Pero si los grupos víctimas a los que me refiero hubiesen nombrado delegados para presentar su caso, la legislación no habría tenido que esperar entre diez y doce años como en Suiza para entrar en vigencia.

Las ciudades ya no son capaces de dar a sus poblaciones cada vez más numerosas de refugiados, inmigrantes, desempleados, las ventajas culturales que una ciudad puede ofrecer. Las barracas y los barrios de tugurios de las ciudades del mundo están poblados por seres humanos que viven en la miseria, que han llegado a las ciudades huyendo de las condiciones intolerables de su patria, donde preferirían haber permanecido. Otros llegan a las ciudades pensando en el filón de oro que sólo uno entre un millón encontrará.

Al igual que en el caso actual de Kosovo, hablamos de guerra y destrucción en lugar de hablar de protección y seguridad. Deberíamos enviar aviones con miles de policías de seguridad a su país y ayudarles a vivir en paz y a disfrutar de la autonomía cultural protegida que deben tener, en lugar de hacerles esclavos del sueño de un dictador loco que aspira a la expansión de Serbia.

Al respecto, los esfuerzos de mi Fundación por crear una representación oficial de las culturas europeas se refieren también a la representación de los rasgos lingüísticos, genéticos y demás rasgos distintivos de un grupo particular reconocible de la ciudad.

El equilibrio de los papeles y de la población entre la ciudad y el mundo rural circundante se ha visto alterado. Las presiones urbanas,

comerciales y tecnológicas han afectado al campo, donde existen cada vez medios más mecanizados e inhumanos (y peligrosos) de producción de cosechas de un solo producto (cereales, flores) y de explotación intensiva de animales, aves y peces. Entretanto, el campo queda falto de gente y de campesinos que entendían la tierra, el pueblo, y que se hacían en las ciudades buscando emoción y dinero. ¿Cuándo vamos a enseñar a los nuevos granjeros capitalistas que, desde el punto de vista moral, es una equivocación alimentar con despojos a animales de pastoreo y no criar a los pollos en un corral adecuado? Cuando lo hagamos, no habrá obligación de compensarles por las consecuencias de su acción equivocada.

Las ciudades son cada vez menos habitables y una gran clase media invade los suburbios con las nubes de gases contaminantes de sus vehículos. La supremacía del dinero, la frustración de desesperación y desamparo, la necesidad de alcanzar satisfacciones rápidas, crean un clima de temor y violencia, de envidia y avaricia, de crueldad y brutalidad, de huida y adicción.

La confianza entre los seres humanos y el reconocimiento de la interdependencia deben ser inculcados, explicados e ilustrados en nuestras escuelas.

El pensamiento nace de oír, escuchar, recordar y comparar las voces oídas, cuando cantan o hablan. Sólo más tarde nacieron las letras, los números y otras disciplinas intelectuales abstractas. La geometría, las matemáticas empiezan con el ritmo, la melodía y la armonía porque la música es la matemática auditiva, y las estructuras geométricas también son absorbidas en el subconsciente, porque forman parte de la canción o de la obra musical interpretada.

La medicina empieza con la compasión y el sentimiento por otro ser humano, características que surgen cantado, bailando y respirando conjuntamente como en las corales o en la música popular.

La astronomía nace de una admiración sagrada por la noche estrellada, una experiencia que se les niega a los niños de las ciudades.

De este modo, todo nuestro enfoque educativo debe dotarse de una nueva base humanística. Para los más jóvenes, debe empezar con la instrucción del ejemplo, la música de oído, la expresión artística de nuestros sentidos y la moral autocrítica y la valentía física. Y sólo más tarde, cuando una rica acumulación de la comunicación del amor, del sentimiento y de la comprensión haya evolucionado, deberían aparecer las disciplinas formales y más abstractas. Nuestra relación con cada uno, con las demás razas, tradiciones, especies, con la naturaleza, con

el pasado y el futuro, debe ser cultivada desde la más tierna infancia, sólo así lograremos equilibrio en la tercera edad, felicidad, humor e inteligencia.

Las grandes ciudades producen el nivel más bajo de calidad de vida y pensamiento, pero los mayores extremos en la capacidad intelectual, frustración y satisfacción y también los extremos entre pobres y ricos, las personas sanas y los enfermos, etc.

Una ciudad de buenas dimensiones es aquella que es lo suficientemente grande para proporcionar la gama más amplia de conocimientos, historia, arte, cultura y bienestar, y lo suficientemente pequeña para compartir esta calidad de vida.

Ya que todos compartimos un sentido de la necesidad de respeto mutuo y tolerancia, ¿qué podríamos proponer para tratar a los neonazis, o a Le Pen, la propia antítesis del clima solícito de solidaridad que nos planteamos?

Afirmo que no debemos permitir que este pensamiento empobrecido y falso cristalice en un partido político o en cualquier otro grupo. Deben ser declarados fuera de la ley desde el principio, por la sencilla razón de que se basan en principios antidemocráticos y exclusivos que resultan

incompatibles con la democracia. Son un parásito en el cuerpo de la democracia que consume a su huésped. Esa gente debe ser tratada como niños malos, reprendidos inmediatamente y tratados después con afecto y cuidado.

Una vez más, la buena educación es la clave principal para la tolerancia, la confianza, el valor y la seguridad.

Debemos exigir fuentes de poder sostenibles y no inclinarnos ante las exigencias de los ricos del petróleo.

Vuestro texto se refiere a la colaboración con ONGs especializadas en la defensa y la protección de los derechos humanos, pero estos esfuerzos deben dirigirse a fomentar que individuos y grupos hablen por sí mismos. Debemos hablar menos en su nombre y hacer que hablen ellos en un marco de obligación oficial y dándoles la garantía de voz y voto en los consejos donde se discuten estos temas y se toman decisiones.

Los alquileres son demasiado altos; la cultura, los buenos libros, el teatro, la ópera son demasiado caros. El espacio reservado a oficinas debería servir de espacio para viviendas; deberían reducirse de raíz los largos desplazamientos al trabajo; consumen tiempo, destruyen la vida

familiar y los pulmones de los seres humanos, son caros y aniquilan el alma.

Teniendo en cuenta el inminente peligro de una pérdida total del valor del dinero, debemos volver a instaurar la artesanía, la fabricación artesanal de zapatos y prendas de vestir, etc; y tal vez crear una moneda especial no relacionada con la acumulación de capital para el intercambio de las necesidades cotidianas, una moneda equiparada al valor asignado a una hora de trabajo; el antiguo sistema del trueque; los servicios recíprocos mutuos, para que la vida pueda proseguir, una vida donde todo el mundo coma, disfrute aprendiendo, con el ocio, la música, etc. como antes. No podemos permitir que la sociedad se colapse únicamente porque no tenemos dinero para comprar la manzana que está a nuestro alcance, o la enseñanza. Con la nueva moneda, una cama costaría x horas de trabajo, tanto si el trabajo es voluntario, un intercambio, mutuo o provechoso. Quizás diferentes unidades monetarias podrían ser utilizadas para pagar las distintas procedencias de tipos de trabajo o productos, es decir, inmediatos, regionales, nacionales e internacionales.

Las ciudades deberían ser mucho menos ruidosas – nuestros oídos están afectados. La gente que se queda sorda debería tener voz y voto en los ayuntamientos.

La contaminación, el tránsito y el ruido son un castigo constante. El vandalismo y el aspecto desagradable de muchas calles impiden caminar por placer. La planificación de las ciudades y de su arquitectura dejan mucho que desear. Los peatones están atrapados entre el tránsito y las moles de los edificios. Hay que implantar carriles para bicicletas en las ciudades llanas. Un reciente edicto de la ciudad de Seattle impuso que una cuarta parte del espacio asignado a un edificio fuese utilizado como espacio verde o como patio pavimentado.

Las ciudades deberían tener calles de diferentes anchuras y diferentes esquinas y la gente no debería vivir codo con codo sino frente a frente para mantener el contacto visual y auditivo. Las plazas verdes son esenciales.

Éstos son algunos de los problemas identificados y cuyas soluciones exigen no tanto palabras como actos y dar buen ejemplo. Creo que es preferible no perder el tiempo con castigos, o con reprimendas y sermones, sino crear condiciones para que éstos dejen de necesitarse.

Los valores compartidos son el único vínculo entre los seres humanos dispares, y no los impulsos únicos del sexo y del temor hacia los que gravitamos en ausencia de relaciones más profundas de comprensión

mutua, sino los matices infinitos que marcan una civilización real en la que las orientaciones básicas están sublimadas de modo que la vida se convierte en una obra de arte. Nuestra misión en la tierra es aprender y ayudar o darse uno mismo. El valor básico y esencial compartido es el respeto hacia los otros y en última instancia hacia uno mismo.

No debemos caer en la tentación de tener como objetivo una utopía teórica. Nuestro objetivo debe poder plasmarse siempre en hechos, actos, logros; en escolarización, vivienda, responsabilidad ante los demás; y en el sentido de la satisfacción que procede de la libertad real, la liberación de aquello que nos atemoriza, y también de nuestra propia conciencia y la libertad de las maldiciones de nuestros hijos y de los hijos de nuestros hijos.

Querría darles las gracias por su paciencia al escuchar esta arenga quizás demasiado larga, y si fuera posible, desearía que me facilitaran los dos documentos: el Compromiso de Barcelona y la Carta de los Derechos Humanos de las Ciudades. Me gustaría examinarlos antes de que sean definitivos. También me gustaría conocer las resoluciones específicas que se han adoptado. A la luz de las próximas conversaciones, el compromiso del Comité de Barcelona debería ser revisado o pospuesto. Desgraciadamente, no podré estar en Nueva York el 10 de diciembre, donde estuve hace 50 años en la Declaración

de los Derechos Humanos y donde actué con Ravi Shankar. Esta vez estaré en París en la Unesco, en la celebración de este 50º aniversario con un programa musical ofrecido por los niños de mi Escuela. De todas maneras, si ustedes lo desean podría enviar un mensaje para que se leyese en Nueva York para la ocasión.

Ciutats per als drets humans CONFERENCIA EUROPEA
CONFERENCIA EUROPEA **Ciudades por los derechos humanos**
Villes pour les droits de l'homme CONFÉRENCE EUROPÉENNE
EUROPEAN CONFERENCE **Cities for human rights**

CONFERÈNCIA EUROPEA :
CIUTATS PELS DRETS HUMANS

DOCUMENT DE TREBALL

Vers una Carta dels Drets Humans a les Ciutats

Presentem a continuació una síntesi de les conclusions dels quatre seminaris que han estat celebrats a Estrasburg, Ginebra, Estocolm i Sarajevo com a preparació de la Conferència europea Ciutats pels Drets Humans. Aquest document serà, en el marc d'aquella Conferència europea, junt amb el Compromís de Barcelona que hi signaran els alcaldes i les conclusions específiques de cada seminari, un punt de partida per iniciar els treballs vers l'elaboració d'una Carta dels Drets Humans a les Ciutats en col·laboració amb el Consell d'Europa i les Nacions Unides.

Document de resum :

28 punts per promoure una cultura dels drets humans a la ciutat

1. Reconeixem la vigència i actualitat de la Declaració Universal dels Drets Humans i la resta d'instruments internacionals de protecció dels drets humans, especialment el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, la Convenció per a la Salvaguarda dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals del Consell d'Europa, i la Carta Social Europea, així com la Declaració de Copenhague sobre el Desenvolupament Social, la Convenció dels drets dels infants, els Acords de Pequín i l'*Agenda for action* d'Estocolm (1996), i també la Carta d'Aalborg i el Pla d'Acció de Lisboa de la campanya europea 'Ciutats per la Sostenibilitat', la Carta de la Democràcia Local, la Declaració de Ciutats d'Istanbul (1996), la Carta de les Ciutats Educadores i les resolucions de l'Assemblea d'Alcaldes de les Ciutats del Mediterrani, que ens han inspirat a l'hora d'assumir aquest compromís.

2. Si bé la protecció dels drets humans tradicionalment ha estat una qüestió de competència de l'Administració central de l'Estat, la garantia dels drets humans correspon als poders públics com un tot. En conseqüència, la seva aplicació en l'àmbit local per part de les autoritats municipals s'ha de fer sense cap reducció dels deures que competen a les altres administracions i als mateixos ciutadans i ciutadanes.

Drets civils i polítics

3. La ciutat és la peça clau en l'articulació de la vida democràtica. El dret de participació política en l'àmbit municipal s'ha d'estendre a tots els ciutadans i ciutadanes, fins i tot a aquells que no disposen de la nacionalitat de l'estat. Cal fomentar la ratificació, per part de tots els Estats membres del Consell d'Europa, de la Convenció sobre la participació dels estrangers en la vida local, i estendre així el dret de sufragi i la llibertat d'associació d'aquest col·lectiu de ciutadans no nacionals.

4. Cal garantir l'exercici ple dels drets civils a tots els ciutadans, amb independència de la seva orientació sexual. Per tal d'aconseguir-ho, pel que fa a l'àmbit de la constitució de nuclis familiars, les ciutats haurien d'establir un registre de parelles, el qual, més enllà del seu significat simbòlic, pot servir d'incentiu perquè les autoritats governamentals garanteixin el tracte igual de totes les parelles independentment de la seva composició.

Drets econòmics, socials i culturals

5. El principi de proximitat fa que l'administració municipal sigui més propera a la realitat dels immigrants no oficials. Reconeixer llur existència, permetre'ls l'accés als serveis socials, a l'educació, a la medicina pública: aquests són diversos nivells d'actuació des de les polítiques de la ciutat.

6. En el desenvolupament dels drets socials rau actualment la pròpia dignitat de la persona. La ciutat, a través de les associacions, sindicats, organitzacions diverses i de l'administració municipal ha de vetllar per

fer visible l'exclusió social: ha de voler mostrar allò que la societat amaga. Les polítiques socials tenen capacitat d'intervenir en aquest àmbit, i una de les principals responsabilitats de l'administració, a tots els seus nivells, és la promoció i la gestió de l'anomenat salari social o renda mínima d'inserció, que reverteix en el conjunt de la societat, i especialment en aquells que més ho necessiten, els beneficis del creixement econòmic.

7. En el context del dret a una ocupació digna i garant de la qualitat de vida, les ciutats poden introduir formes de treball comunitari. Cal reivindicar que les ciutats tinguin un paper com a agents econòmics d'igualació social. En aquest sentit, les ciutats poden establir polítiques d'ocupació i programes locals de formació per a la vida professional.

8. Els sense sostre són la punta de l'iceberg de la precarietat de l'habitatge a la ciutat. Les autoritats locals i les ONG tenen en aquest àmbit un terreny privilegiat d'actuació. Les associacions de veïns i les ONG poden fer d'interlocutors en el diàleg amb els moviments okupes i promoure polítiques municipals per afavorir l'ús social de les cases buides. Les ciutats han de garantir el dret a tenir un habitatge a tots els seus ciutadans.

9. Existeixen col·lectius, del tot diversos ells amb ells, que tanmateix poden ser definits, des del punt de vista de la ciutat, per la seva vulnerabilitat. Són els infants, les dones, la gent gran, els disminuïts per diverses causes, ... Per a tots ells i elles, la ciutat és, per la proximitat a la vida quotidiana de cadascú, l'àmbit primer d'integració. Cal promoure totes aquelles iniciatives socials i polítiques que afavoreixin la participació activa d'aquests col·lectius a la comunitat.

10. Cal passar de les paraules i del discurs general sobre els drets dels infants a polítiques concretes d'infància en l'àmbit municipal, plans generals i específics per a la infància, decisions que demostrin que la infància és una prioritat. Aquestes polítiques han de debatre's i dur-se a terme en coordinació amb les associacions d'infants i joves i les ONG, i no s'han de dirigir únicament als infants en risc, sinó a tots els menors de 18 anys, per tal d'evitar promoure formes de segregació. És necessària una avaluació de l'impacte de les polítiques municipals sobre la infància.

11. Els drets humans de les dones i les nenes són una part inalienable i indivisible dels drets humans. La ciutat ha de ser l'espai per a una plena participació de les dones en la vida política, civil, econòmica, social i cultural. Cal crear mecanismes de vigilància de la discriminació de la dona en el món laboral. Són necessàries les campanyes de refús absolut de la violència contra les dones, per conscienciar a la ciutadania que aquesta violència, sigui domèstica, sexual o laboral és una violació dels drets humans i, com a tal, ha de ser denunciada i processada.

12. En el marc de les ciutats europees, la població de les quals experimenta un progressiu envelliment, cal prestar atenció especial a les persones grans. En aquest sentit, a més de fomentar la seva participació i integració en la societat amb l'aprofitament social de la seva formació i experiència, cal adoptar polítiques de protecció davant el desemparament i la soledat. Aquestes polítiques socials dirigides a les persones grans i la formació de les persones que estan en contacte amb la gent gran poden contribuir també a la generació de nous llocs de treball en sectors potencialment cada vegada més rellevants.

Dret al desenvolupament sostenible

13. La promoció dels drets socials i el desenvolupament econòmic són avui inseparables de la protecció del medi ambient i dels drets de les generacions futures. La sostenibilitat de cada ciutat no es pot assolir sense considerar l'impacte global de la utilització local dels recursos, les emissions i l'exportació d'aquest impacte. S'ha d'assumir la responsabilitat de l'impacte negatiu de les nostres accions sobre el medi ambient global i cooperar amb les autoritats locals dels països en desenvolupament en una aliança per protegir el clima, l'aigua, la terra i la biodiversitat.

14. Cal accelerar l'aplicació a nivell de cada ciutat dels acords de la Conferència de l'ONU de Rio de Janeiro de 1992 sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament mitjançant una actuació ciutadana i política adient per construir avui la ciutat saludable. S'han de promoure programes locals integrals en aquest àmbit que tinguin en compte els nous problemes ambientals i ciutadans i facin compatibles d'una banda els drets socials i econòmics i de l'altra les opcions sostenibles a través de l'aplicació dels Programes Locals 21.

La ciutat de la convivència

15. Arrelades a la cultura del seu país, les ciutats són també un pol d'atracció de persones i de comunitats d'altres cultures. La ciutat ha de protegir el pluralisme i la convivència, respectuosos de la cultura de cadascú. Cal preservar els diversos elements de les múltiples cultures presents en la vida i en la memòria de la ciutat, sinó que cal resistir qualsevol esforç que vulgui reduir la complexitat d'aquesta herència. Els diversos grups ètnics i religiosos han de disposar del grau d'autonomia que els convingui, evitant tanmateix la formació de guetos.

16. És necessari fer un permanent estudi de les víctimes de discriminacions ètniques per tal d'aconseguir que el tema formi part dels que tenen ressò públic, identificar les àrees on cal actuar i aconsellar empreses privades i cossos públics rellevants a fer alguna cosa pel que fa a discriminacions ètniques. Convé també identificar i donar públicament suport als bons exemples de no discriminació donats per persones i per institucions.

17. Les ciutats han de ser un escut dels drets de les comunitats lingüístiques que habiten el país i dels drets lingüístics de cada persona. A les ciutats on visquin poblacions que parlen diverses llengües, caldria desenvolupar una política lingüística pròpia que assegurés l'estudi de la llengua materna dels infants dels diversos grups lingüístics (inclosos els habitants de la ciutat que són els refugiats, els immigrants recents). La ciutat ha de garantir la vigència dia a dia dels mecanismes de protecció internacional de les llengües minoritàries.

18. La ciutat ha de promoure polítiques de multiculturalitat en un marc de descentralització i amb la cooperació dels diversos grups implicats. Cal aplicar a tots els nivells el principi de subsidiarietat. Cal donar prioritat a una educació multilingüe i multicultural, sempre sense amenaçar la vitalitat dels diversos grups lingüístics o minories que habiten la ciutat.

19. Les ciutats han de crear centres d'assistència comunitària als refugiats, on es promogui la relació intercultural i s'eviti el seu aïllament. Se'ls han d'oferir condicions de vida dignes i donar-los mitjans per tal que els refugiats mateixos puguin gestionar la seva situació. Els refugiats i les persones desplaçades han de disposar de mecanismes per fer sentir la seva veu i perquè els poders locals puguin respondre a les seves queixes i peticions.

20. El diàleg interreligiós és testimoni de cohesió social i de recerca comuna de tot allò transcendent. Els poders locals, des de la neutralitat laica, han d'animar al diàleg interreligiós a les ciutats.

Mecanismes de garantia

21. L'educació en drets humans és una eina imprescindible per obtenir-ne el compliment, en la mesura que genera una aplicació espontània per part dels ciutadans i ciutadanes, i també més exigència per part d'aquests cap a les administracions. Les ciutats han de contribuir a elaborar noves pedagogies educatives en drets humans, especialment pel que fa a la lluita contra el racisme, la xenofòbia i la discriminació de qualsevol tipus. Aquestes pedagogies s'han de transmetre als habitants de la ciutat des de la infància.

22. La ciutat ha de promoure alhora el dret a la seguretat de tots els ciutadans i ciutadanes i l'establiment d'una justícia de proximitat. Amb la finalitat de corregir els problemes derivats de l'actual sobrejudicialització de la vida de les ciutats, en gran mesura a causa del fet que els ciutadans recorren a l'administració de justícia perquè resolgui els conflictes més petits, les ciutats han de desenvolupar polítiques d'aproximació de l'administració de justícia al medi urbà i de millora de l'accés dels ciutadans. Cal promoure la figura dels mediadors socials o de barri: un mecanisme que tant serveix per a la prevenció de conflictes, com per a la restauració del lligam social i la integració dels segments de població més fràgils. Les forces de l'ordre públic han de redefinir el seu paper en l'àmbit local en la línia d'una policia de

proximitat: una policia educadora contra el racisme i la intolerància, i més preventiva del delictes que no pas repressora.

23. Seria necessari estendre a totes les ciutats europees grans i mitjanes la figura del Síndic de Greuges municipal o d'una institució semblant, objectiva i independent del poder local, encarregada de defensar i donar suport als ciutadans pel que fa als seus drets en matèria de competència municipal. El defensor del poble municipal és una cina que vigila el poder, hi estableix ponts de diàleg i pot oferir un diagnòstic dels problemes existents a la ciutat. La seva oficina pot vetllar específicament pels drets humans en cada àmbit o establir figures específiques que en siguin responsables: el Defensor del Menor, la Defensora de les Ciutadanes.

La ciutat en el món

24. A partir de les iniciatives de la societat civil i dels poders públics, convé promoure aquesta tradició entre ciutats de cultures diverses, de situacions econòmiques desiguals, i sobretot l'agermanament amb ciutats en àrees de conflicte. Aquests agermanaments són més eficaços quan les ciutats obren delegacions o oficines, de forma permanent, i es fan presents en la vida de la ciutat corresponent.

25. Les ciutats han de tenir un consell internacional de cooperació, que la promogui i la vehiculi, amb una àmplia participació ciutadana. Per assegurar la independència econòmica d'aquestes iniciatives, les administracions públiques i companyies privades implicades haurien de destinar un 0,7% dels seus ingressos a projectes de cooperació internacional.

26. Les xarxes de ciutats en defensa dels drets humans són un testimoni de la pertinència que s'articulin internacionalment les iniciatives locals. En aquest sentit, cal donar suport i fer créixer la xarxa de les ciutats refugi que acullen escriptors i escriptores víctimes de la persecució, la de les Ambaixades de la Democràcia Local del Consell d'Europa, la xarxa de Ciutats Màrtirs per la Pau i la d'Alcaldes per la Pau per mitjà de la Solidaritat entre les Ciutats.

27. Les ciutats han d'assumir el compromís de denunciar el comerç injust vinculat a formes de treball perilloses dels infants en els països de producció i els seus poders locals han de posar en pràctica tots els punts que els afecten de l'Agenda d'Estocolm per combatre les xarxes internacionals de pornografia i d'explotació sexual infantil i de comerç d'infants.

28. Constatar el paper que tenen avui les ciutats en la promoció de la cultura dels drets humans a nivell internacional, i les perspectives de futur, és també una crida a assumir una nova responsabilitat. Les institucions internacionals han d'obrir un espai perquè s'hi senti la veu i s'hi faci present la capacitat d'acció de les ciutats i dels poders locals. Les ciutats són noves actrius amb veu pròpia en l'escena de la vida internacional.

LA PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS A LES CIUTATS
Estrasburg, 14 i 15 de maig de 1998

Preàmbul

1. Reconeixent la vigència i actualitat de la Declaració Universal dels Drets Humans i d'altres instruments internacionals de protecció dels drets humans, en especial, el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, la Convenció per la Salvaguarda dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals i la Carta Social Europea.
2. Reconeixent que els drets humans i llibertats fonamentals neixen històricament a les ciutats i que és precisament allí on actualment perilla més la seva protecció i que, en conseqüència, és a les ciutats on s'han d'establir mecanismes que garanteixin la protecció real i la promoció dels drets civils i polítics dels seus habitants.
3. Reconeixent que, si bé la protecció dels drets humans ha estat tradicionalment una qüestió i una competència de l'Administració Central de l'Estat i la major part de drets s'exerceixen a les ciutats i que aquestes són espais privilegiats de proximitat entre els seus habitants i l'Administració.
4. Reconeixent que tots els habitants d'una ciutat tenen el dret a gaudir en condicions de llibertat i igualtat de mitjans i oportunitats que la ciutat ofereixi en la protecció dels drets civils, polítics, econòmics, socials i culturals.
5. Tenint en compte els valors que inspiren l'aplicació dels drets humans a la ciutat
 - a) Igualtat i solidaritat
 - b) Justícia
 - c) Democràcia de proximitat
 - d) Participació
 - e) Seguretat, entesa com a mecanisme d'exercici de la llibertat en un marc, per tant, democràtic i no autoritari
 - f) Transparència i bon govern
6. Tenint en compte, en definitiva, el valor superior del respecte degut a la dignitat de l'ésser humà.

S'han establert els següents

PUNTS DE DEBAT

Els drets humans són universals, interdependents i indivisibles, i la seva garantia correspon als poders públics com a un tot. En conseqüència, la seva aplicació en l'àmbit local per les autoritats municipals ha de fer-se sense detriment dels deures que competen a les altres administracions i als ciutadans

Drets civils i polítics

1. La ciutat és la peça clau en l'articulació de la vida democràtica. El dret de participació política en l'àmbit municipal ha d'estendre's a tots els ciutadans, inclosos aquells que no disposen de la nacionalitat de l'Estat. Ha de fomentar-se la ratificació, per tots els membres del Consell d'Europa, de la Convenció sobre participació dels estrangers en la vida local i estendre, així, el dret al sufragi i a la llibertat d'associació a aquest col·lectiu de ciutadans no nacionals.
2. La ciutat és el centre d'activitat política més proper als ciutadans. En l'exercici de la seva activitat, les autoritats municipals procuraran garantir el respecte a la protecció dels drets civils i polítics a tots els ciutadans sense cap tipus de discriminació per raó de sexe, raça, color, llengua, religió, opinions polítiques o qualsevol altra opinió, origen nacional o social, pertinença a una minoria nacional, riquesa, naixement o qualsevol altra situació.

Drets econòmics, socials i culturals.

3. En la societat europea democràtica, els mecanismes de garantia dels drets civils i polítics estan ben establerts. Hi manca, però, una plena assumpció dels drets econòmics, socials i culturals, considerats per molta gent com a massa abstractes o mancats d'una explicitació jurídica suficient: és en el desenvolupament d'aquests drets on actualment radica la pròpia dignitat de l'ésser humà.
4. En l'àmbit municipal, la violació dels drets econòmics i socials es relaciona amb el problema de la seguretat ciutadana. L'aplicació d'aquests drets ha de fer-se en un doble marc conceptual i operatiu.
 - a) Dret al desenvolupament sostenible: dret exigible per tots els ciutadans que la seva ciutat creixi de forma racional i equilibrada, proveint els seus habitants dels serveis necessaris per mantenir i incrementar la seva qualitat de vida.
 - b) Dret al medi ambient: la ciutat ha de proveir el ciutadà d'un medi humà sa, equilibrat i segur.
5. En el context del dret a un lloc de treball digne i garant de la qualitat de vida, s'escau reivindicar que les ciutats exerceixin un paper com a agents econòmics d'igualació social. Dins d'aquest ordre d'idees, les ciutats poden establir tant polítiques d'ocupació i programes locals de formació per a la vida professional, com crear xarxes locals de protecció social sense deixar que el ciutadà caigui en la dependència dels serveis socials.
6. La ciutat ha de proveir els grups més vulnerables de la protecció adequada, entre ells els infants, les dones, les persones grans, els discapacitats i els immigrants. Per aquest motiu procurarà la construcció de la identitat local dels seus habitants, com a mecanismes per restaurar els nexes socials i la integració solidària de les poblacions més fràgils.
7. En qualsevol cas, les polítiques socials municipals han de ser durables i sostenibles, tant en termes financers com mediambientals. No ha d'iniciar-se cap política social sense garanties de continuïtat o que pugui atemptar contra el dret del ciutadà a un medi humà sa.
8. En termes generals, la ciutat pot complementar les funcions que són competència d'altres administracions i, particularment, les relatives a l'educació, la cultura, la promoció de la dona, l'habitatge, la sanitat i la protecció del medi ambient.

Mecanismes de garantia.

9. L'educació en drets humans és una eina imprescindible per obtenir el seu compliment, en la mesura que aquesta genera una aplicació espontània per part dels ciutadans, així com una més gran exigència per part d'aquests cap a les administracions. Les ciutats han de contribuir en l'elaboració de noves pedagogies educatives en drets humans, especialment pel que fa a la lluita contra el racisme, la xenofòbia i tot tipus de discriminació. Aquestes pedagogies han de transmetre's als habitants de la ciutat des de la infantesa.
10. La societat democràtica demana l'establiment d'una cultura de rendició de comptes per part dels gestors públics, que pot i de fet ha de començar en l'àmbit municipal. Aquesta cultura comporta l'acompliment de les obligacions que competen als funcionaris municipals, i l'assumpció, per part de la societat civil, del seu dret a exercir el control sobre els òrgans i autoritats públiques.
11. La ciutat ha de promoure l'establiment d'una justícia de proximitat. Amb la finalitat de corregir els problemes derivats de l'actual sobrejudicialització de la vida de les ciutats, com a causa, en gran mesura del fet que els ciutadans recorren a l'administració de justícia per què resolgui els conflictes més nimis, amb la consegüent saturació d'aquesta, les ciutats han de desenvolupar polítiques d'aproximació de la justícia al medi urbà i de millora de l'accés dels ciutadans. La justícia de proximitat es conceptua com a una resposta pública global a la resolució de conflictes, fet que inclou tant les estructures judicials (jutjats de pau) com extrajudicials.

12. Els ciutadans tenen el dret a una justícia penal comprensible.
13. L'objectiu de la justícia de proximitat és la recuperació social dels agents del delictes (víctima i agressor), evitant la seva exclusió social. Per això és necessari l'establiment, entre d'altres, de mesures penals alternatives a la privació de llibertat.
14. L'establiment de noves instàncies de resolució de conflictes, diferents de les jurisdiccionals, pot incloure:
 - a) Mediador social o de barri: mecanisme que serveix tant per a la prevenció de conflictes com per a la restauració del vincle social i la integració dels segments de població més fràgil.
 - b) Ombudsman municipal: institució independent i objectiva, encarregada de defensar i donar suport als ciutadans en els seus drets en matèria de competència municipal. El defensor del poble municipal és una eina que vetlla pel correcte funcionament dels serveis públics i pot oferir un diagnòstic dels problemes existents en les ciutats; en definitiva, és una institució que proveeix de qualitat la democràcia local pel que seria recomanable o bé la seva extensió a totes les grans i mitjanes ciutats europees o bé l'establiment d'adjunts als ombudsmen nacionals o regionals per temes urbans.
15. Les forces d'ordre públic han de redefinir el seu paper en l'àmbit local en la línia d'una policia de proximitat: una policia educadora contra el racisme i la intolerància i més preventiva del delictes que no pas repressora.

En última instància, de les anteriors conclusions es desprèn l'existència d'un dret humà "a la ciutat", entès com un dret de tots els seus habitants a la qualitat de vida en el medi urbà.

LES CIUTATS I EL DRET AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE
Ginebra, 28 i 29 de maig de 1998

Cap ciutat no és una illa. La xarxa de les ciutats i de les seves polítiques ciutadanes és un motor dels drets humans, i això de manera especial pel que fa als drets econòmics, socials i culturals.

Els drets humans i el desenvolupament sostenible

“Estem plenament convençuts que el desenvolupament econòmic, el desenvolupament social i la protecció ambiental depenen els uns dels altres i formen part del desenvolupament sostenible, per la qual cosa es reforcen mútuament. Aquest fet constitueix el marc dels nostres esforços per aconseguir una millor qualitat de vida per a totes les persones.”¹

La Declaració de Copenhaguen (1995) és aplicable a tots els nivells d'organització de les comunitats humanes, i la interrelació que s'hi expressa és doncs pertinent en l'àmbit de la ciutat. Representa la convergència entre dos grans temes de consens de la humanitat en vistes al segle que ve:

a) Construir un món en què els drets humans es respectin de forma universal i no només com si fossin un privilegi.

b) Edificar aquest món en un nou context de globalització, urbanització i estratificació, en què tot estigui interrelacionat i en què la satisfacció de les necessitats mínimes de la majoria de la població mundial, la protecció del medi ambient i els drets de les futures generacions siguin fronteres antigues i noves que la humanitat ha de tenir en compte per definir un nou tipus de desenvolupament i un nou ordre mundial.

El paper de les ciutats en el context del pròxim segle

Si volem construir aquest món, les ciutats són un dels principals actors que ho poden fer possible. En primer lloc, en un món global, les ciutats són més a prop dels ciutadans que els estats i es poden comunicar a escala mundial per tenir responsabilitats en l'acció directa pel que fa als ciutadans, i tenen possibilitats reals d'intervenir directament com a responsables de les decisions a escala global.

Les ciutats són institucions subestatals amb autoritats que poden prendre les decisions necessàries per fer efectius els drets humans, i estan doncs legitimades per a constituir-se en nous actors de la vida internacional, de la mateixa manera que els drets civils i polítics no es poden dividir ni poden existir de manera independent.

En aquest context, convé constatar que som en regressió pel que fa a la cooperació internacional pública. Les ciutats, com a actors de la vida internacional, han de desenvolupar les seves polítiques de cooperació amb responsabilitat.

La cultura de la comunicació, que provoca el transvasament dels sabers entre àmbits diversos i la capil·laritat de les accions i les idees, té un esdevenidor a nivell municipal. És possible, en aquest context d'intercanvis en tots els sentits, pensar en una aliança de les ciutats contra la pobresa. El primer punt d'aquesta aliança hauria de ser el criteri pel qual allò que discrimina i legitima o deslegitima qualsevol mesura o política ciutadana és el seu impacte sobre la pobresa. Aquesta aliança també hauria de subratllar que els drets socials són part intrínseca dels drets humans, i no només polítiques socials.

Les ciutats i la defensa dels drets socials

Hi ha quatre àrees en les quals les ciutats tenen un compromís explícit pel que fa a la promoció dels drets econòmics, socials i culturals:

¹ Paràgraf 6 de la Declaració de Copenhaguen sobre el Desenvolupament Social de les Nacions Unides (1995).

a) La immigració

El principi de proximitat fa que l'administració municipal sigui més propera a la realitat dels immigrants no oficials (els "sense papiers"). Reconèixer llur existència, permetre'ls l'accés als serveis socials, a l'educació, a la medicina pública: ve-t'ho aquí un primer nivell d'actuació des de les polítiques de la ciutat. La pràctica de la democràcia, a aquest nivell local, ha de promoure la participació, el reconeixement dels drets polítics dels immigrants no oficials.

b) La lluita contra la pobresa i la protecció social

El primer nivell d'acció és la visualització de l'exclusió social a la ciutat. Les polítiques socials tenen capacitat d'intervenir en aquest àmbit, i una de les principals responsabilitats de l'administració municipal és la promoció i la gestió de l'anomenat salari social o renda mínima d'inserció, que reverteix en el conjunt de la societat i especialment en aquells que més ho necessiten, els beneficis del creixement econòmic.

c) El dret a l'habitatge

Els sense sostre són la punta de l'iceberg de la precarietat de l'habitatge a la ciutat. Les autoritats locals i les ONG tenen en aquest àmbit un terreny privilegiat d'actuació. Les ONG poden també fer d'interlocutors en el diàleg amb els okupes i promoure polítiques municipals per afavorir l'ús social de les cases buides. Les ciutats han de garantir el dret a tenir un habitatge a tots els seus ciutadans.

d) La protecció dels drets dels més vulnerables

Existeixen col·lectius, del tot diversos ells amb ells, que tanmateix poden ser definits, des del punt de vista de la ciutat, perquè la vulnerabilitat hi és alta. Són els infants, les dones, la gent gran, els discapacitats per diverses causes. Per a tots ells, la ciutat és, per raó de la seva proximitat a la vida quotidiana de cada ciutadà, l'àmbit primer d'integració. Cal promoure totes aquelles iniciatives socials i polítiques que afavoreixin la participació activa d'aquests col·lectius a la comunitat.

Les ciutats i el desenvolupament sostenible: concrecions

El conjunt que formen els objectius dels drets humans que s'han d'assolir i el desenvolupament sostenible (amb una forta protecció del medi ambient que situa les generacions futures al centre de la nostra atenció), ens condueix clarament a fer els suggeriments següents, que es poden estudiar en el marc del pla d'acció de la Conferència de Barcelona:

1) Tenint en compte la Conferència de l'ONU celebrada a Rio el 1992, hem d'insistir en la importància de les "Ciutats europees en la campanya a favor de la sostenibilitat" i, d'aquesta manera, pot ser molt positiu que la Conferència de Barcelona es torni a comprometre per accelerar la realització i l'aplicació dels Programes Locals 21, tenint en compte l'article 28 del Programa General 21 i la Carta europea d'Aalborg.

2) Aquests nous programes locals han de ser integrals i, per tant, han de tenir en compte els nous problemes ambientals i socials, les responsabilitats respecte al medi ambient, etc. La compatibilitat entre l'exercici dels drets socials i econòmics i les opcions sostenibles segurament podran implicar decisions importants sobre els models actuals d'ús dels recursos naturals i de les emissions de residus, que potser s'hagin de revisar dràsticament.

3) Ningú no es pot imaginar un procés d'aquesta mena sense la participació més gran que es pugui mobilitzar: tots els grups socials, tots els actors han de quedar integrats en la discussió, el consens i l'execució d'aquest tipus de programes.

4) En el món desenvolupat, aquests programes poden i han de portar aquestes accions per unes vies que seran més beneficioses per a la societat des de dos punts de vista. Si, per exemple, fem referència a la planificació urbana o a la mobilitat, podem intentar assolir els nostres objectius, fent compatibles la cohesió social (amb menys marginació i exclusió) i una protecció ambiental més gran, tant a escala local com global. Donar prioritat al transport públic enfront del privat és la solució d'un problema en les dues direccions.

5) En el món desenvolupat, i si veritablement volem assolir aquest objectiu, tampoc no podem oblidar que els països en vies de desenvolupament tenen les seves prioritats: seguretat d'alimentació, habitatge... La satisfacció d'aquestes necessitats ha de ser el primer objectiu perquè és la primera responsabilitat d'aquests països i, indirectament, de tota la humanitat.

6) Per tant, les ciutats tenen el deure de cooperar pel desenvolupament i per la pau. El món en general necessita la cooperació internacional en aquests àmbits.

7) Cap dels punts anteriors es pot assolir sense la presència efectiva de les ciutats a les institucions internacionals i, sobretot, sense un programa general (que és absolutament necessari) de finançament públic per aquest tipus d'activitats.

8) En aquest marc, i tenint en compte el futur, necessitem obrir moltes discussions sobre, per exemple, la democràcia real basada en una informació real als ciutadans, l'existència o no de límits als drets individuals enfront dels drets col·lectius (el dret a utilitzar un cotxe davant del dret a no patir les conseqüències de l'escalfament global...).

Ens inspiren els 11 punts del Pla d'acció de Lisboa (desenvolupament de la Carta d'Aalborg i de "Ciutats europees cap a la campanya per la sostenibilitat): **"Com que les ciutats i les aglomeracions no són illes, la sostenibilitat local no es pot assolir sense considerar l'impacte global de la utilització local dels recursos, les emissions i l'exportació de l'impacte. Hem d'assumir la responsabilitat de l'impacte negatiu de les nostres accions sobre el medi ambient global i cooperar amb les autoritats locals dels països en desenvolupament... Podem explorar les possibilitats d'una aplicació conjunta de mesures per protegir el clima, l'aigua, la terra, la biodiversitat..."**

Les ciutats, doncs, han d'assumir el paper al qual van ser implícitament cridades des de la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948: **"Tothom té dret a un ordre social i internacional en què es realitzin plenament les llibertats i els drets establerts en aquesta declaració"** (article 28).

PER UNA CIUTADANIA DE PLE DRET

Estocolm, 11 i 12 de juny de 1998

“Els drets humans de les dones i dels infants són una part inalienable, integral i indivisible dels drets humans, universals. La plena i igual participació de les dones a la vida política, civil, econòmica, social i cultural a nivell regional, nacional i internacional i l’eradicació de totes les formes de discriminació per raó de sexe són objectius prioritaris de la Comunitat Internacional”

**Declaració de Viena
juny 1993**

**“És necessària l’emancipació de l’home”
Olof Palme
Washington 1977**

**“El treball sorgeix de la cooperació, i la cooperació de l’amor”
Gaudí**

Grup 1: Dones

- La ciutadania de ple dret des de l'àmbit jurídicolegislatiu; denúncia i polítiques locals.
- Totes les formes de violència contra les dones constitueixen una violació dels drets humans.
- Els acords de Pequín (setembre de 1995) han d'ajudar les diferents administracions a realitzar unes polítiques que respectin més els drets de les dones i les seves necessitats i desitjos. En aquest sentit és important donar als esmentats acords aquesta visió pràctica amb la qual van néixer i utilitzar-los per recordar als governs que han d'adquirir un compromís que ha de complir-se.
- Per tal de poder exercir la ciutadania de ple dret serà necessari reforçar els mecanismes per a l'exercici dels drets humans. Sense por d'afirmar que l'esmentada tasca correspon, en primera instància, a l'Estat, apuntem que les ciutats han de poder i poden contribuir a l'esmentat exercici. Per això, les ciutats, a través dels seus organismes i governs locals, és a dir els ajuntaments, han d'atendre la promoció, respecte, garantia i defensa dels drets humans dels ciutadans i les ciutadanes. Les ciutats poden contribuir a la denúncia de la no aplicació dels Tractats Internacionals sobre els Drets Humans, en col·laboració amb les Nacions Unides, i procurar un intercanvi de compromís d'acompliment entre les ciutats.
- És necessari establir una relació més directa amb el Comissari Europeu de Drets Humans, figura creada amb dos objectius essencials (encara pendents d'aprovació):
 - 1- Contactar amb els ciutadans i ciutadanes que tenen la necessitat de rebre informacions complementàries, per tal de presentar demandes davant dels tribunals.
 - 2- Examinar les queixes referents a la vulneració dels drets humans mitjançant un sistema més àgil que el dels tribunals, i transferir les demandes de la ciutadania als mediadors nacionals o a les autoritats dels estats membres, informant-los dels treballs duts a terme pel Tribunal Europeu.
- Aquestes funcions són les que podrien relacionar-lo directament amb els governs locals.
- El Parlament Europeu va aprovar el mes de setembre de l'any passat una resolució molt important en aquest sentit: va instar a la necessitat de portar a terme campanyes de refús a la violència contra dones, proposant expressament que l'any 1999 fos designat com a “Any europeu de refús a la violència contra les dones”

- Els ajuntaments han de reforçar els mecanismes per a l'acompliment d'aquesta recomanació a tots els nivells i crear eixos transversals de treball, ja que només és possible que aquestes tasques es realitzin des de tots els àmbits.
- És necessari escoltar la veu de la societat civil i treballar amb els diferents col·lectius ciutadans: campanyes de sensibilització i divulgació per poder conscienciar els ciutadans per què entenguin que la violència contra les dones (domèstica, sexual, laboral...), sigui quina sigui la seva naturalesa, és una violació dels drets humans. Crear mecanismes de proximitat per a realitzar aquestes tasques. "Les cicatrius més doloroses són a l'ànima". Lema de la campanya contra la violència domèstica feta a Estocolm amb el nom d' "Operació Kvinnofrid".
- La creació de la figura del "Defensor de les Ciutadanes" a les ciutats és indispensable per al bon funcionament de les polítiques adreçades a la defensa dels nostres drets, a la plena incorporació de la dona en el mercat laboral, igualtat d'oportunitats i sous, eliminació dels estereotips imperants..., i s'han de prendre mesures d'acció positiva per poder assolir aquests objectius.
- Les queixes presentades davant del Defensor s'haurien d'adreçar directament al Tribunal Europeu de Drets Humans.
- Les administracions locals hauran de proveir-se dels mitjans necessaris per a la realització de totes aquestes polítiques.
- La progressiva feminització de la pobresa ha de combatre's amb mesures preventives que podran afectar a sectors de la població molt més amplis, i és necessari comptar amb una clara voluntat política i amb una bona coordinació entre les institucions.
- Les dones immigrades, com a ciutadanes de ple dret, han de ser tractades exactament igual que les demés ciutadanes.
- Les ciutats han de servir com a instruments de pressió davant els Estats i de la Unió Europea per què dictin lleis més justes en matèria d'estrangeria i recomanin el dret al vot que requereix una molt petita modificació de la Constitució.

Grup 2: Infants

1- CIUTATS. DRETS HUMANS I INFÀNCIA

1.1 Cal passar de les paraules i del discurs general sobre els drets dels nens i les nenes a **polítiques concretes d'infància en l'àmbit municipal**: plans generals específics per a la infància, decisions que demostrin que la infància és una prioritat. Aquestes polítiques no s'han de dirigir únicament a la infància en risc, sinó a tots els menors de 18 anys, per tal d'evitar promoure formes de segregació.

A la ciutat, s'ha d'aplicar la Convenció dels drets dels infants.

1.2 És necessària una **avaluació de l'impacte de les polítiques municipals sobre la infància**. Aquestes polítiques, quan sigui pertinent, han d'estar coordinades a escala regional i nacional.

1.3 Els drets de la infància són un tema de **ciutadania**; la seva promoció a la ciutat permet que els nens i les nenes siguin ciutadans actius.

1.3.1 S'ha de promoure la **participació del nens i les nenes** en la vida de la ciutat. S'ha de mantenir permanentment obert el debat entre la mirada dels adults sobre la infància i la mirada de la infància sobre la ciutat. Els nens i les nenes han de disposar de mecanismes d'influència en el seu barri, en el seu districte i en la ciutat, i han de disposar de mitjans per controlar aquesta influència.

1.3.2 Per la seva proximitat al ciutadà i a la ciutadana, la municipalitat té capacitat per protegir els drets humans:

- protegint els drets de ciutadania dels nens i les nenes **immigrants**, refugiats i membres de minories marginades, com també els drets de les seves famílies.
- promovent els **drets socials** de la infància: dret a l'habitatge, dret a la salut i a una assistència mèdica adient, dret a l'educació.
- evitant, mitjançant la inspecció, les formes perilloses de treball infantil.

2- FER VISIBLE LA CONDICIÓN DELS INFANTS

2.1 L'àmbit de les ciutats permet **fer visible la realitat de la condició infantil**. És necessària l'elaboració de dades, estudis i estadístiques sobre la seva situació. Aquesta investigació s'ha de portar a terme de manera que els nens i les nenes hi participin.

2.2 S'han de promoure les campanyes d'**informació i conscienciació** sobre la realitat infantil, mitjançant la participació dels nens i les nenes en la vida de la ciutat, creant el debat social sobre els temes que els afecten, donant a conèixer el contingut de la Convenció sobre els drets dels infants, i participant de manera clara en els temes en què el comerç just està vinculat als drets dels nens i les nenes.

2.3 Els **mitjans de comunicació** són un espai idoni per lluitar contra la invisibilitat dels problemes socials que afecten la infància. La seva participació a la vida ciutadana es basa en assumir aquesta responsabilitat. Els diversos actors de la vida ciutadana poden promoure que els mitjans de comunicació tractin aquests temes.

3- LA PROTECCIÓ LEGAL DE LA INFÀNCIA

3.1 Els procediments legals han de tenir en compte la condició infantil. L'àmbit de la ciutat ha de permetre posar en pràctica la **substitució de penes** a menors, la mediació social en els casos de conflicte, treballs comunitaris de reparació de danys. La ciutat pot participar en l'ajuda a nens i nenes víctimes del crim.

3.2 El **punt de vista multidisciplinari** és el més adient per al tractament dels temes relacionats amb la infància. Per això és bo crear equips multidisciplinaris en els serveis socials, especialment en els que treballen per a la infància.

3.3 Mitjançant l'estudi i el diàleg, és necessari **qüestionar la manera habitual de mirar els problemes socials relacionats amb la infància**. S'han de promoure solucions amb una perspectiva social àmplia, a partir dels recursos humans disponibles i des d'una perspectiva comunitària.

3.4 Les polítiques encaminades a la regulació de la prostitució a la ciutat hauran d'investigar i **perseguir totes les formes d'exploació sexual infantil**.

3.5 La figura del **Defensor dels drets dels infants** a escala municipal permetria una relació permanent amb els nens i les nenes, i que sorgissin denúncies vinculades a la violació dels seus drets a tots els nivells.

3.6 Els **joves** poden ser uns mediadors excel·lents per conèixer les necessitats dels nens i les nenes.

4- LA PARTICIPACIÓ NECESSÀRIA DE LA SOCIETAT CIVIL I DE LES ONG EN LES POLÍTIQUES MUNICIPALS DE LA INFÀNCIA.

4.1 Les polítiques municipals de la infància exigeixen un diàleg permanent amb la societat civil i una estreta **col·laboració amb les ONG**, de manera que:

4.1.1 Les ONG portin a terme la funció de pioneres i fomentin les polítiques de la ciutat.

4.1.2 El **diàleg** amb la societat civil **permeti** que els càrrecs electes mantinguin, de forma permanent, el contacte amb els diversos actors implicats en els temes de la infància.

4.1.3 En els casos adequats, les polítiques municipals puguin **aplicar-se** en col·laboració o a través de l'acció de les ONG.

4.1.4 Quan calgui, el mateix àmbit municipal **assumeixi com a propis** els mètodes d'informació, de participació social i d'acció de les ONG.

4.2 Una ciutat on els nens participen activament promou necessàriament les **associacions infantils i juvenils**. En la relació amb el món associatiu, les municipalitats hauran de promoure aquest tipus d'associacions, ja que l'autoorganització de les menors i els menors els dona poder sense condicionar-los perquè acceptin el model de societat que se'ls proposa.

5- TENIR EN COMPTE LA DIMENSÍO INTERNACIONAL D'ALGUNES FORMES DE VIOLACIÓ DELS DRETS HUMANS DELS INFANTS

5.1 Com una de les formes de fer visibles realitats que la societat sovint oculta, la ciutat pot **investigar i donar a conèixer** la participació dels seus ciutadans i ciutadanes i de les seves empreses a les xarxes internacionals de pornografia i d'explotació sexual infantil, de comerç injust vinculat a formes de treball perilloses dels infants en els països de producció.

5.2 Les ciutats han d'assumir el compromís de posar en pràctica tots els punts que els afecten de l'**Agenda d'Estocolm** per combatre les xarxes internacionals de pornografia i d'explotació sexual infantil i de comerç de nens i nenes.

5.3 Com una de les formes de col·laboració entre països per combatre aquestes xarxes, és bo aprendre de l'experiència de **col·laboració directa entre ciutats** i promoure-la, com en els casos d'agermanament de ciutats i altres formes d'associació entre ciutats.

CONVIURE EN LA DIFERÈNCIA
Sarajevo, 26 i 27 de juny de 1998

Introducció

Durant els dies de la nostra reunió hem estat acollits magníficament per la ciutat i els habitants de Sarajevo. Hem pogut conèixer de prop les conseqüències del setge de 1450 dies que va viure la ciutat, hem visitat els seus cementiris. Des de la primera intervenció en el nostre seminari, que va fer el ministre Berik Belik, responsable de treball, afers socials, persones desplaçades i refugiats, hem oposat amb tota la nostra força un "Mai més!" al que ha viscut aquesta ciutat i el país de Bòsnia i Herzegovina. Mai més a l'anomenada "neteja ètnica". Mai més al genocidi.

Tanmateix, l'heroi de la resistència de Sarajevo, el general Jovan Divjak, que ha estat present a tothora en els nostres debats, ens ha recordat des del primer moment que allò que va viure Bòsnia i Herzegovina ho està vivint avui mateix Kosovo. Els participants han manifestat la seva oposició a l'agressió sèrbia a Kosovo des que l'autonomia va ser-li arrabassada el 1989, i a la incapacitat d'Europa i de la comunitat occidental d'oposar-se eficaçment a Milosevic.

També hem fet memòria, des dels carrers de Sarajevo, de totes les ciutats dividides: Belfast, Nicòsia, Jerusalem. El president del seminari, el Sr. Asbjorn Eide, Director de l'Institut de Drets humans de Noruega, ha fet que un dels objectius d'aquest fos el suport als constructors de ponts socials en contextos de divisió.

La nostra estada de treball a Sarajevo ens ha permès conèixer de prop el treball que fa en aquesta ciutat l'Ambaixada per la Democràcia Local, que coordina la ciutat de Barcelona. Tot i que hem repetit al llarg de les nostres converses que calia estar sempre alerta i veure tant la diversitat de contextos culturals i socials, com la història de cadascuna de les ciutats i dels seus països respectius, el conjunt dels participants vol manifestar que l'aliança entre Barcelona i Sarajevo i l'experiència de les ambaixades locals és un punt de referència a l'hora de pensar en la col·laboració entre ciutats pel que fa a la defensa i promoció dels drets humans.

Hem tingut molt present que aquest any 1998 ha estat assenyalat pels acords internacionals com el del retorn dels refugiats de la guerra de Bòsnia a les seves llars d'abans del conflicte. Som conscients dels diversos mecanismes existents a diferents nivells pel que fa a l'estatut dels migrants, dels refugiats i a l'articulació de la diversitat cultural i ètnica. En aquest moment i en aquest context jurídic internacional, el nostre seminari ha volgut concentrar la seva reflexió en el paper fonamental que tenen les ciutats en tots els terrenys d'acció. L'espai de la ciutat és el més proper a la vida de cada dia dels ciutadans, i aquesta proximitat, a més d'eficàcia, li atorga una legitimitat reconeguda pel conjunt de ciutadans i ciutadanes a l'hora d'intervenir en els àmbits de la vida de les persones emigrants, refugiades o membres de minories culturals.

Les ciutats davant dels processos d'autodeterminació: la representació dels ciutadans en els organismes internacionals, els poders locals davant la nova Europa

Les ciutats han de tenir un paper actiu en les àrees de conflicte, i això es pot aconseguir a partir de les següents línies d'acció:

- a) Les ciutats haurien de tenir un consell internacional de cooperació.
- b) Per assegurar la independència econòmica d'aquestes iniciatives, les administracions públiques i companyies privades implicades haurien de destinar un 0,7% dels seus ingressos a projectes de cooperació internacional.
- c) Al costat del treball que fan les ONG, cal promoure el paper de les ciutats i dels poders locals en les organitzacions internacionals.
- d) L'agermanament de ciutats és una iniciativa molt valuosa que convé potenciar, sobretot en àrees de conflicte potencial.

e) Aquests agermanaments són més eficaços quan les ciutats respectives tenen oficines que les fan presents, de forma permanent, en la vida de la ciutat amb qui s'han agermanat.

Les ciutats han de mantenir viva la memòria dels conflictes que han viscut històricament. Aquesta memòria ha de ser construïda en diàleg entre tots els grups que en són hereus. Més enllà de la memòria de la pròpia ciutat, Sarajevo ens convida a un esforç permanent per fer memòria de la història d'Europa i dels conflictes armats del segle XX.

Per tal de construir els ponts de la pau, les ciutats han d'encoratjar:

- a) La igualtat per a tothom basada en el respecte i promoció dels drets humans.
- b) El pluralisme i la convivència, respectuosos de la cultura de cadascú.
- c) El grau d'autonomia cultural necessari per a la vida dels diversos grups ètnics i religiosos, però evitant sempre la formació de guetos.

En aquest sentit és bo establir maneres de recollir i de donar a conèixer les bones polítiques de les ciutats que ja han estat posades en pràctica (Vegeu la *basket of good city practices* a què es refereix l'ECRI, de la Comissió Europea).

Els models locals de gestió de la diversitat han de ser descentralitzats i operatius a partir de la participació dels ciutadans implicats. Als països postcomunistes convé desenvolupar la legislació sobre la protecció de minories.

Els consells de ciutadans i responsables municipals encarregats d'aquestes polítiques han de partir de la unitat de la ciutat i tenir una veritable capacitat de posar en marxa i fer un seguiment de les polítiques municipals.

Pel que fa al dret dels pobles a l'autodeterminació, tot i afirmant la importància dels gestos simbòlics a l'hora de resoldre conflictes entre nacions,

- a) Convindria que l'ONU fes un seguiment permanent de les situacions no resoltes i preveïés, alhora, els possibles nous conflictes.
- b) Cal reconvertir el Consell d'Administració Fiduciària per tal que esdevingui un centre o fòrum capaç d'acollir els drets d'autodeterminació i de resoldre els conflictes.
- c) Cal promoure i reforçar l'Assemblea de les Regions d'Europa.
- d) Les estructures polítiques de la Unió Europea han de ser capaces de desordenar les fronteres geogràfiques i mentals heretades de l'estat-nació del segle XIX.
- e) És necessari discriminar les reivindicacions sobiranistes i enfortir els mecanismes de garantia del dret d'autodeterminació.

Els drets culturals de les minories: dret a l'educació, diàleg interreligiós, diversitat lingüística, conservació del patrimoni

No només cal preservar els diversos elements de les múltiples cultures presents en la memòria de la ciutat, sinó que cal resistir qualsevol esforç que vulgui reduir la complexitat d'aquesta herència cultural. És una memòria en la qual s'ha d'incorporar la relació amb les zones rurals vinculades a la ciutat.

- a) En el seu cas, els estudiants han de conèixer la història de la seva ciutat tal com és articulada a partir dels punts de vista de les diverses cultures que s'hi han aplegat al llarg del temps, a partir d'una gestió

inclusiva de la memòria. És una tasca en la qual els historiadors i els estudiosos de les diverses ciències socials tenen la responsabilitat de construir una visió de la història que promogui la convivència a la ciutat.

b) Els consells de ciutadans han de poder exercir un control sobre els curricula pel que fa a la història de la ciutat, per tal que cada ciutat pugui protegir la seva pròpia herència.

c) El patrimoni sacralitzat no ho és només dels creients en cadascuna de les religions, sinó que és patrimoni col·lectiu de tota la ciutat. Destruir una mesquita destrueix també l'herència dels cristians que habiten la ciutat.

Pel que fa a la defensa dels drets lingüístics en el marc de la ciutat, cal inscriure-la en la defensa dels drets de les comunitats lingüístiques que habiten cada país i entendre-la com el que és: part de la defensa dels drets humans. Específicament,

a) A les ciutats on visquin poblacions lingüísticament diverses, caldria desenvolupar una política lingüística pròpia que assegurés l'estudi de la llengua materna dels infants dels diversos grups lingüístics (inclosos els habitants de la ciutat que són refugiats, immigrants recents). La ciutat ha de garantir la vigència dia a dia dels mecanismes de protecció internacional de les llengües minoritàries.

b) L'escola hauria de tenir com a prioritat que els infants, a més de la llengua pròpia del país i de la llengua materna en el cas dels infants d'altres grups lingüístics, estiguessin familiaritzats amb altres idiomes parlats a la ciutat.

c) Cal donar prioritat a una educació multilingüe i multicultural (sempre sense amenaçar les estructures ja existents dels diversos grups lingüístics o minories que habiten la ciutat).

La ciutat ha de promoure polítiques de multiculturalitat en un marc de descentralització i amb la cooperació dels diversos grups implicats. Cal aplicar a tots els nivells el principi de subsidiarietat.

Les ciutats tenen la seva part en l'estructura de l'Estat i l'obligació de compartir la responsabilitat de l'Estat en la protecció dels drets humans. I són un espai en el qual, més que no en els debats teòrics, la promoció dels drets humans és fonamentalment a partir de mesures pràctiques.

Els poders locals, des de la neutralitat laica, han d'animar al diàleg interreligiós a les ciutats, sobretot en els contextos on hi ha immigració.

Les ciutats com a pols d'atracció dels moviments de població

Les ciutats han de crear centres d'assistència comunitària als refugiats, on es promogui la relació intercultural i s'eviti l'aïllament dels refugiats. Se'ls han d'oferir condicions de vida dignes i donar-los mitjans per tal que puguin gestionar els mateixos la seva situació. L'aprenentatge de la llengua pròpia del país és una eina de comunicació necessària.

Els refugiats i les persones desplaçades han de disposar de procediments per fer sentir la seva veu i perquè els poders locals puguin respondre a les seves queixes i peticions. Perquè la seva presència a la ciutat sigui coneguda, convé que les televisions i ràdios locals se'n facin ressò.

Pel que fa als retornats a les seves ciutats després d'haver estat refugiats, com s'esdevé avui a Sarajevo, les ciutats han de buscar camins constructius perquè els que retornen s'hi puguin instal·lar i, alhora, que es protegeixin els drets dels ciutadans que havien arribat a la ciutat com a refugiats durant el conflicte.

La pau a les ciutats demana que tots els grups humans que la componen estiguin presents en el govern i en la vida de la ciutat.

a) Les ciutats han de promoure una campanya per tal que els grups refugiats, els immigrants i altres que no participen en els processos de presa de decisions ciutadanes hi participin. Allí on sigui possible, cal promoure el vot d'aquests grups humans i el seu compromís actiu en els processos electorals.

b) Tant pel que fa a la imatge dels dirigents de la ciutat com a les contractacions laborals a l'Administració local o la policia, cal defensar la igualtat d'oportunitats de tots els grups i preveure mecanismes que assegurin la no discriminació.

c) Les ciutats són advocades dels drets humans i, per tant, han de donar suport a les víctimes de tota forma de discriminació.

d) Les ciutats estan cridades a representar un paper actiu en la promoció interna i el desenvolupament de formes d'autoajuda en les comunitats culturals i grups religiosos minoritaris.

Per evitar les formes diverses de discriminació amb caràcter ètnic.

a) Convé identificar i donar públicament suport als bons exemples donats per agents socials o, millor, a exemples de "bons agents" en la societat, tan si són persones individuals (un jutge, un cap de personal d'una empresa privada, etc.) com si es tracta d'institucions (una companyia privada o una autoritat pública, com pot ser-ho la institució del Defensor del poble de la Federació de Bòsnia i Herzegovina).

b) Fer un permanent estudi de les víctimes de discriminacions ètniques o altres violacions de drets humans amb un triple objectiu: 1) aconseguir que el tema formi part dels que tenen ressò públic; 2) identificar les àrees on cal actuar; 3) que l'estudi sigui emprat per inspirar/obligar empreses privades i cossos públics rellevants a fer alguna cosa pel que fa a discriminacions ètniques i altres violacions de drets humans que, encara que no siguin necessàriament factuais, sigui possible percebre-les (vegeu l'informe de l'ombudsman suec en afers de discriminació ètnica "Immigrants and discrimination II", i les recomanacions de l'ECRI, consell de la Comissió Europea).

c) Posar en marxa institucions de defensa dels drets humans d'àmbit local, allí on no hi hagi institucions d'àmbit nacional ni oficines locals de l'esmentada institució nacional. Aquestes institucions o oficines locals haurien de ser independents dels poders locals i, tant com sigui possible, haurien d'acordar-se amb els Principis de París, assumits per l'Assemblea General de l'ONU de desembre de 1993 i que es refereixen als estatuts independents (o constitucionals) de les institucions nacionals per a la promoció i protecció dels drets humans.

Clutats per als drets humans CONFERÈNCIA EUROPEA
CONFERÈNCIA EUROPEA Ciudades por los derechos humanos
Villes pour les droits de l'homme CONFÉRENCE EUROPÉENNE
EUROPEAN CONFERENCE Cities for human rights

José Manel Bandrés

**EI PROGRESO DE LOS DERECHOS HUMANOS
EN LA CONSTRUCCION
DE LA EUROPA DE LAS CIUDADES**

JOSE MANUEL BANDRES

Presidente del Instituto de Derechos Humanos de Cataluña

**SUMARIO I.- INTRODUCCION. EL LIDERAZGO DE LAS CIUDADES EN LA
PROTECCION Y DEFENSA DE LOS DERECHOS HUMANOS. II.- EL
FUNDAMENTO Y EL VALOR DE "LOS DERECHOS HUMANOS DE
PROXIMIDAD". III.- HACIA UNA CARTA EUROPEA DE LOS DERECHOS
HUMANOS DE LAS CIUDADES. IV. EPILOGO:LOS DERECHOS HUMANOS,
EL UNICO COMBATE QUE MERECE LA PENA SEGUIR.**

I**EL LIDERAZGO DE LAS CIUDADES
EN LA PROTECCION Y DEFENSA DE LOS DERECHOS HUMANOS****1.El compromiso de las ciudades en la tutela y salvaguarda de los derechos humanos**

Las ciudades constituyen un espacio privilegiado en el desarrollo y aplicación de los derechos humanos.

La ciudad ,que constituye el mayor complejo social creado por y para el hombre, como advierte el profesor mejicano Cortinas Pelaez, es el soporte existencial de sus habitantes y es el soporte convivencial donde se desenvuelven los derechos humanos.

Los conflictos emergentes que afectan e interesan a los derechos humanos se ejemplarizan en el ámbito de la ciudad; y ello, retiene la idea matriz de que las ciudades deben asumir responsabilidades directas en la protección y salvaguarda de los derechos humanos.

La respuesta institucional tendente a garantizar los derechos humanos de los ciudadanos debe proceder preferentemente de los gobiernos locales, como instancias de poder público significadas por su calificación de Administraciones de proximidad.

La intervención pública para la resolución de los conflictos individuales y sociales que se producen en la ciudad e interesan a los derechos humanos debe desenvolverse preferentemente en el marco local

No es posible acantonar a las ciudades exclusivamente en la gestión administrativa de los intereses locales que afectan a la colectividad local, desentendiéndose de las aspiraciones de los vecinos de lograr una ciudad más justa y solidaria y tendentes a expandir sus convicciones éticas como ciudadanos en favor de un mundo mas solidario y equitativo, en el que participen desde su nuclearidad.

La propia insuficiencia e ineficacia de las acciones promovidas por la sociedad internacional y los Estados para combatir los que se ha definido por Sabino Cassese, como los "grandes escándalos de nuestra era", los crímenes cometidos contra la humanidad, el genocidio, el apartheid, la desaparición forzada de opositores políticos, la tortura, el hambre; la propia debilidad en asumir los compromisos que se derivan del reconocimiento de los derechos humanos, obliga a mirar hacia las ciudades como instancias en que los ciudadanos aprenden y gozan de la libertad y realizan esfuerzos solidarios en favor de los derechos humanos

Los derechos humanos evolucionan, se transforman, se localizan, entendiendo por "localización de los derechos humanos" la reivindicación del espacio urbano como escenario visible, ^{promocional} ~~reivindicativo~~, de las libertades y comprensivo de la exigencia de que las

políticas de derechos humanos se implementen y ejecuten con preferencia en la instancia local, desde la perspectiva del respeto a los principios de subsidiariedad y eficacia.

Las ciudades están llamadas a desarrollar una función de complementariedad de las dimensiones internacional, regional y estatal en la tutela y defensa de los derechos humanos.

La internacionalización de los derechos humanos surge para dar respuesta a los grandes desafíos que se revelan a escala mundial, planetaria, y preocupan a la sociedad internacional; y de cuya reflexión - superando la noción estricta de soberanía -, nace la formulación de derechos humanos en favor del individuo, ligados a la coexistencia en el ámbito internacional, el derecho a la paz, el derecho al desarrollo, el derecho a la conservación del patrimonio común de la humanidad, el derecho al medio ambiente.

La estatalización de los derechos humanos implica que los Estados acogen en sus Constituciones como valor fundacional la proclamación y los sistemas de garantía de los derechos humanos, de modo que el reconocimiento de los derechos fundamentales y libertades públicas constituye la base de su estructura política.

La localización, la municipalización de los derechos humanos, significa que las ciudades se encuentran vinculadas a desarrollar políticas activas de afirmación y tutela de los derechos fundamentales de sus conciudadanos.

Los derechos humanos requieren de la actuación de los gobiernos locales , como Administración interesada que se encuentra estructuralmente más próxima al ciudadano, para su realización

La asunción de las ciudades de un rol de liderazgo en la protección de los derechos humanos, no sólo responde a un vector de optimización de la administración de los derechos humanos de naturaleza prestacional, sino también revela una dimensión axiológica porque determinados valores, como la convivencia, la solidaridad, la integración, se manifiestan y aprecian con mayor intensidad en el marco local, en el ámbito convivencial de las ciudades.

La lucha contra la exclusión, la lucha contra la marginación, la lucha contra la pobreza, asumen proyecciones estrictamente locales, que requieren de la programación por los poderes locales de políticas de derechos humanos , que coadyuven a superar la dualización de las ciudades, la confrontación entre la ciudad visible y la ciudad invisible.

Los derechos humanos se urbanizan, se actualizan en el marco urbano atrayendo la integración de dos conceptos que permanecían separados, derechos humanos y hábitat urbano, comprometiendo derechos humanos y urbanismo, que permite fundar el alumbramiento del derecho fundamental a la ciudad de significado político y social, el vincularse al estatuto de ciudadanía

Los derechos humanos al significarse como derechos de participación, al alentar su carácter plural y abierto, requieren inexcusablemente de su traducción precisa en el ámbito local, porque la ciudad es la instancia de convivencia idónea que permite asegurar que la acción por los derechos humanos se desenvuelva no por Administraciones públicas impersonales sino por Administraciones públicas participadas, motivadas, impulsadas, por los ciudadanos, posibilitando que los ciudadanos se erijan en protagonistas reales de las políticas de promoción y aseguramiento de los derechos humanos aportando sus voces propias a las decisiones públicas.

La aplicación plena e integral de los derechos humanos exige esfuerzos comprometidos, decididos, sostenidos, de los gobiernos de las ciudades ligados a satisfacer contenidos vinculados a la noción del Estado de bienestar y exige la implicación solidaria en la redistribución de la riqueza social urbana, para que todos los ciudadanos, y no sólo unos privilegiados, puedan disfrutar de la ciudad sin discriminaciones injustificadas, puedan vivir mejor.

Las ciudades deben asumir actitudes de compromiso con los derechos humanos, actuando permanentemente como conciencia crítica de los derechos humanos, coherente con su comprensión como sociedad civil sensibilizada, extremadamente crítica, con el progreso de los derechos humanos.

Las ciudades deben poder participar activamente en los grandes debates sobre derechos humanos, como expresión directa de los movimientos sociales que se integran en

la colectividad local, partiendo de un concepto renovado y menos centralista de democracia, que posiciona a los gobiernos locales en defensa de los valores de la pluralidad y estimulante de la participación cívica.

Las ciudades se encuentran menos mediatizadas para emprender políticas de concienciación en favor de los derechos humanos que otras instancias de poder público, por lo que deben desempeñar con mayor intensidad funciones de liderazgo en la denuncia de las violaciones de derechos humanos.

La revitalización de los derechos humanos en las ciudades genera una Carta de compromisos políticos y jurídicos cuyo desarrollo corresponde a los gobiernos locales.

2.- La ciudad, y su vinculación en reforzar el principio de democracia local

Las ciudades al servicio de la democracia local constituye uno de los primeros objetivos de progreso de los derechos humanos en el ámbito espacial urbano, que obliga a configurar un estatuto político de la ciudadanía que les permita a los vecinos, participar, directamente o por medio de representantes, en la dirección de los asuntos locales.

Las ciudades deben inventar, imaginar, desarrollar, formas perfeccionadas de democracia que permita no sólo el disfrute de las libertades por sus habitantes, sino además servir a las aspiraciones de la justicia en la resolución de conflictos y procurar una distribución equitativa de la prosperidad.

Como expresa con lucidez y energía Alain Touraine, no aspiramos sólo a una democracia de participación; no nos podemos contentar con una democracia de deliberación; tenemos necesidad de una democracia de deliberación.

La ciudad se encuentra vinculada a servir a la humanización de los derechos humanos, a expandir cuantitativa y cualitativamente los derechos humanos políticos, económicos, sociales y culturales, entre todas las capas de la población vecinal.

La ciudad está llamada a rebelarse contra el mantenimiento en sus contornos, en sus lindes, de zonas desagregadas, de áreas de desigualdad, en que parecen concentrarse todos los males que aquejan a la sociedad - paro, pobreza, explotación, marginación, inseguridad -.

La ciudad debe reconocerse como ciudad de rostro humano, convivencial, amable, integradora, cohesionada en un alma común de apelación a la civilidad.

La ciudad es así la acumulación de programas de derechos humanos en favor de los niños, de los discapacitados, de los sectores más débiles de la sociedad, de modo que se construye armónicamente la ciudad de los niños, la ciudad sin barreras, la ciudad sin exclusiones, la ciudad sin privilegios.

Las ciudades deben garantizar los derechos humanos en el ejercicio de sus potestades, en la activación de sus competencias, de modo que autoridades y funcionarios

públicos se encuentran impelidos a preservar los derechos fundamentales y libertades públicas que constituyen la primera ley de la ciudad.

Y las ciudades se presentan como Administraciones eficientes al servicio de los derechos humanos, estando obligadas a la ejecución de políticas activas de derechos humanos en todos los ámbitos de su actuación, favoreciendo la afirmación de los derechos políticos, impulsando la descentralización del gobierno de la ciudad y los derechos de participación; los derechos económicos - garantizando el derecho al trabajo, el derecho a la igualdad de oportunidades -; los derechos sociales - prestando y tutelando el derecho a la educación, el derecho a la salud, el derecho al medio ambiente -; y los derechos sociales - salvaguardando el derecho al ocio, el derecho al descanso, el derecho a la cultura -.

Los gobiernos locales deben garantizar en la prestación de los servicios públicos locales condiciones materiales y no sólo formales de igualdad, previendo la introducción de cláusulas de discriminación positiva cuya aplicación favorezca el acceso de las personas mas desfavorecidas de la sociedad.

En el plano institucional, las ciudades deben afianzar los derechos humanos con el establecimiento de ombudsmen locales, de defensores del pueblo o de defensores de los habitantes, que aseguren, en su configuración como magistraturas de control, el respeto a los derechos humanos en el ámbito local por los poderes públicos y por los particulares.

Y deben instaurar un sistema efectivo de administración de justicia, a través de la institución de jueces de paz, que resuelvan en equidad las pequeñas controversias civiles, penales y administrativas que interesan a los vecinos.

Y deben especializar a los electos locales, a los responsables políticos, y a los funcionarios públicos locales en derechos humanos, para que puedan diseñar y gestionar con eficacia programas en esta materia transversal que se proyecta sobre toda la actividad pública.

Y las ciudades deben impulsar la socialización de los derechos humanos, movilizándolo a los ciudadanos por los derechos humanos, asumiendo funciones de liderazgo en la concienciación de la colectividad local hacia el progreso de las libertades y la solidaridad.

Resulta aleccionador de estos compromisos resaltar los programas de reconstrucción de la ciudad de Sarajevo que ha acometido Barcelona en estos últimos años, porque van más allá de la concesión y prestación de ayudas materiales, al haber contado la aplicación de estas políticas solidarias entre ciudades con la participación de voluntarios barceloneses, que han logrado también, en un sentido bidireccional, a través de la ejecución de diversos proyectos de hermanamiento, la presencia viva y real de Sarajevo en la ciudad, constituyendo un factor más de sensibilización de la ciudadanía en favor del carácter universal de los derechos humanos.

Y la apertura de espacios públicos de la ciudad para la celebración anual de la "Fiesta de la Diversidad", organizada por S.O.S. Racisme en la ciudad de Barcelona, que coincide en el desarrollo de exposiciones y debates sobre cuestiones que interesan a los derechos humanos, sirve de exponente del vitalismo que las ciudades pueden ejercer en favor de los derechos humanos en complicidad con las organizaciones no gubernamentales defensoras de los derechos humanos.

La ciudad se afianza en asegurar sus responsabilidades en derechos humanos si los ciudadanos puedan expresar con confianza, con esperanza, un grito confiado a la ciudad a sus convecinos, "yo os apelo, ciudad en mi ayuda", y obtienen una respuesta decidida, no ambigua del gobierno local, de sus habitantes, porque ello significa que la ciudad ha adquirido la dimensión cívica que le hace distinguirse valorativamente como ciudad convivencial, al servicio de la felicidad y el bienestar de sus habitantes.

3.-Las ciudades y el deber promocional de la cultura de los derechos humanos

Las ciudades son educadoras de los ciudadanos en derechos humanos y la misma ciudad es beneficiaria de esa formación humanista porque los ciudadanos se encuentran persuadidos a aplicar las enseñanzas participando e interesándose en el gobierno de la ciudad.

La ciudad en sí constituye un modelo de escuela de civismo, un modelo de escuela de convivencia, porque las relaciones entre los ciudadanos están presididas por los valores de urbanidad.

“Es en el municipio donde reside la fuerza de los pueblos libres. Las instituciones municipales son para la libertad lo que las escuelas primarias son para la ciencia: la ponen al alcance del pueblo, le hacen gozar su uso pacífico y le acostumbran a servirse de ella. Sin instituciones municipales, una nación puede darse un gobierno libre pero no tendrá el espíritu de la libertad”

Estas palabras, de Alexis de Tocqueville, entresacadas de su obra “La Democracia en América”, nos evocan que las ciudades son escuelas prácticas de los derechos humanos.

Descubrir los valores de la ciudad es impulsar la ciudad como espacio público donde se practica la tolerancia, se promueve la comunicación, el diálogo, se favorece la convivencia sin exclusiones

Las ciudades deben comprometerse decididamente en impulsar programas de formación de derechos humanos en el ámbito de la enseñanza, en el ámbito de la función pública, en el ámbito de la ciudadanía siguen los programas y recomendaciones elaborados en el seno de la Organización de Naciones Unidas; pero, además, se encuentran compelidas

a cooperar con las organizaciones de derechos humanos y las instituciones universitarias en la implementación de Centros de formación de Derechos Humanos.

Educar a los ciudadanos en la ética de los valores, en los derechos humanos, constituye la garantía de que la ciudad prepara conscientemente su futuro avanzando en comunidad hacia la paz y la libertad, porque la ignorancia de los derechos humanos provoca desprecio a los derechos humanos y es la causa eficiente de la disolución de la sociedad

II

EL FUNDAMENTO Y EL VALOR DE "LOS DERECHOS HUMANOS DE PROXIMIDAD"

Los derechos humanos nacen con un profundo sentido de liberación del hombre de lograr su autodeterminación personal; fructifican, con el significado de poder exigir los espacios vitales necesarios e imprescindibles para desarrollar libremente su personalidad.

La evolución histórica de los derechos humanos permite constatar la incorporación a su núcleo conceptual identificador de elementos de socialización, ya que no sólo aparece el individuo el titular de estos derechos, sino también los grupos, las colectividades, las asociaciones de ciudadanos, conformando la categoría de los derechos humanos colectivos

En esta correspondencia dialéctica entre derechos humanos y colectividades surgen la noción de los derechos humanos de proximidad, en el significado de mostrar que la ciudad es el soporte emancipador para la satisfacción de determinados derechos fundamentales de los ciudadanos y que la colectividad local es titular de concretos derechos humanos que requieren del marco de la ciudad para su reconocimiento y afirmación

Los derechos humanos surgen con una pretensión de visibilidad, de ser objeto de reconocimiento en la vida cotidiana de los ciudadanos y en la vida cotidiana de las ciudades.

La ciudad emerge, así, como espacio convivencial constitutivo en la reivindicación y en la afirmación y verificación de los derechos humanos.

Los "derechos humanos de proximidad", se pueden definir como aquellos derechos *fundamentales* que se desenvuelven y proyectan en los espacios vitales de las ciudades y cuya garantía queda bajo la responsabilidad de los gobiernos locales.

Los valores que envuelven los derechos humanos de proximidad, son los valores fundacionales de los derechos humanos, la libertad, la igualdad, la justicia, la solidaridad, pero su concreción en su aplicación al ámbito territorial de las ciudades, permite comprometer e incorporar nuevos contenidos a los derechos humanos, de modo que

refuerzan su significado y consiguen que sean aprehensibles con mayor facilidad por los ciudadanos.

¿Es necesaria esta categorización de los derechos humanos de proximidad? ¿Aporta algún contenido sustantivo al proceso de afirmación de los derechos humanos?

La definición transversal y relacional de los derechos humanos atendiendo al escenario local donde se desarrollan puede ser relevante para parificar, equiparar, el tratamiento jurídico de los derechos políticos y los derechos económicos y sociales que se desenvuelven en el ámbito urbano; así como puede ser útil en impulsar un sistema de garantías específico de salvaguarda de los derechos humanos en las ciudades.

Pero, sin duda la consagración de los derechos humanos de proximidad persigue afrontar el desafío radical para la vigencia y efectividad de los derechos humanos de que la cotidianeidad no devalúe el significado de los derechos humanos en las ciudades.

Los derechos humanos de proximidad si quieren servir para fortalecer los compromisos de los poderes locales con los derechos humanos tradicionales proclamados en las Declaraciones y Pactos internacionales de Derechos Humanos, también motiva el alumbramiento de un nuevo derecho fundamental, el derecho a la ciudad.

La ciudad, el escenario de la ciudad, permite el progreso de un nuevo derecho humano, el derecho a la ciudad, que va a tomar carta de naturaleza entre los derechos económico-sociales en los próximos decenios.

El derecho a la ciudad, cuya titularidad corresponde a todos y cada uno de los vecinos, es el derecho aglutinador del derecho a la formación del hábitat de la ciudad, del derecho a la construcción de la ciudad.

El derecho a la ciudad vincula a los gobiernos locales a satisfacer el servicio público de la ciudad de modo homogéneo, armónico, solidario e igualitario, que se comprende como algo cualitativamente diferente a la mera suma de agregados de prestación de servicios de transporte, de sanidad, o de cultura o a la proyección urbanística de espacios libres o de equipamientos, al ser el soporte para una vida de la colectividad local en comunidad.

El derecho a la ciudad se liga al derecho a gozar de calidad de vida, de unos estándares mínimos que permita al ciudadano vivir en dignidad y desarrollar libremente su personalidad.

El derecho a la ciudad retiene entre sus contenidos, el derecho a los espacios públicos apropiados y reservados para las prácticas indispensables de comunicación social, donde se pueden desarrollar las necesarias interacciones cotidianas fundadoras de urbanidad, como afirma el arquitecto-urbanista francés Alber Levy.

El fundamento ideológico del derecho a la ciudad reside en la consideración de que el progreso de la ciudad, la expansión de la ciudad en todos sus ámbitos - urbanístico, económico, cultural, social -, debe ir acompañada del progreso del bienestar de sus ciudadanos.

El crecimiento de la ciudad no puede ser fuente de nuevas tipologías de discriminación de los ciudadanos en relación con el goce del hábitat urbano, porque las políticas urbanas deben impregnarse de desempeñar una función clave en la agregación y cohesión social de sus habitantes, lo que constituye su sustrato económico-social.

El fundamento jurídico del derecho a la ciudad permite conferir acciones a los ciudadanos para exigir a los poderes públicos locales pretensiones concretas y evaluables en demanda de armonizar la ciudad en parámetros homogéneos de hábitat, superando la dimensión negativa del instituto de la responsabilidad administrativa

El fundamento cultural permite expresar el elogio de la ciudad, como elemento nuclear de civilización y de cohesión cultural y social.

III

HACIA UNA CARTA EUROPEA DE LOS DERECHOS HUMANOS DE LAS CIUDADES

La construcción política e institucional de Europa se fundamenta en el respeto a los derechos humanos y libertades fundamentales de los ciudadanos.

La reflexión sobre Europa, expresa el Catedrático español Lorenzo Martín-Retortillo, la preocupación por encarar el siglo XXI, ha de reparar en la rica perspectiva de los derechos humanos que constituye uno de los signos inequívocos de la europeidad (La Europa de los Derechos Humanos. Centro de Estudios Políticos y Constitucionales. Madrid, 1998)

Este es el espíritu fundacional del Consejo de Europa que se constituye con la finalidad de realizar una unión más estrecha entre sus miembros en la consideración de que ese objetivo constituyente se consigue en la adhesión, en la dedicación, a la protección de los derechos humanos y libertades fundamentales.

Y este mismo ideal acoge el proceso constituyente de la Unión Europea ,al integrar entre los principios fundamentales que rigen su actividad el respeto a los derechos fundamentales de la persona, tal y como son garantizados por el Convenio de Roma de 4 de

noviembre de 1950 y resulta de las tradiciones constitucionales de los Estados miembros, como previene el Tratado de Maastricht, consagrando los derechos humanos como principios generales del Derecho Comunitario.

Y Europa, se construye estructuralmente, desde el basamento de las ciudades, porque, como se afirma en la Declaración de Amsterdam de la Cumbre Europea de Regiones y Ciudades de 16 de mayo de 1997, la Europa del futuro toma forma en la interacción de los niveles local, regional, nacional y supranacional, garantizando la autonomía de los entes locales y reconociendo su configuración como espacio en el que los ciudadanos encuentran su identidad, un sentimiento de pertenencia y de seguridad.

La confluencia de la "Europa de los Derechos Humanos" y de la "Europa de las Ciudades" en la construcción europea exige que las ciudades se doten de un instrumento jurídico específico para salvaguardar los derechos humanos reafirmando su adhesión a los valores de libertad y democracia.

El proceso de localización de los derechos humanos y el proceso de consagración de los derechos humanos de proximidad requiere de la aprobación de la "Carta Europea de los Derechos Humanos de las Ciudades", que sirva para interiorizar y fortalecer el reconocimiento y la garantía de los derechos fundamentales y las libertades en el escenario de las ciudades.

La Carta Europea de los Derechos Humanos de las Ciudades debe servir de complemento de los textos internacionales y regionales de protección de los derechos humanos aplicables en el ámbito europeo, singularmente la Declaración Universal de Derechos Humanos y los Pactos internacionales de Naciones Unidas y el Convenio Europeo de Derechos Humanos.

No resulta innecesaria la elaboración de una Carta Europea de Derechos Humanos de las Ciudades, como no se puede considerar que haya sido estéril para la defensa de los derechos humanos de los ciudadanos europeos la aprobación y la aplicación del Convenio Europeo de Derechos Humanos de 1950 para el progreso de Europa y para el progreso de los derechos humanos en Europa,

No resulta superflua la promulgación de la Carta Europea de los Derechos Humanos de las Ciudades, porque las grandes Declaraciones de Derechos Humanos se han revelado insuficientes para corregir con inmediatez las vulneraciones de los derechos humanos que se producen en el escenario de las ciudades.

La Carta Europea de Derechos Humanos de las Ciudades debe permitir completar y cerrar el acervo de textos jurídicos de protección de los derechos humanos, que responden a los niveles en que se desenvuelve la tutela de los derechos humanos, en la esfera internacional, en la esfera regional y estatal, y en la esfera local.

Si la internacionalización de los derechos humanos ha requerido de la aprobación de Textos internacionales de protección de los Derechos Humanos; si la regionalización de los derechos humanos ha desembocado en la aprobación del Convenio Europeo de Derechos Humanos, del Convenio Interamericano de protección de los Derechos Humanos, de la Carta Africana de Derechos Humanos; si la estatalización de los derechos humanos ha consagrado la constitucionalización de los derechos humanos; parece plausible que el proceso de localización de los derechos humanos provoque simétricamente el alumbramiento de la Carta Europea de los Derechos Humanos de las Ciudades que deberá ser objeto de recepción en las Constituciones locales.

La internacionalización de los derechos humanos, la regionalización de los derechos humanos, la estatalización de los derechos humanos y la localización de los derechos humanos deben reconocerse como niveles de coafirmación de los derechos humanos indispensables, de carácter concurrente y no sustituibles entre sí

La Carta Europea de los Derechos Humanos de las Ciudades, inscrita en los trabajos del Consejo de Europa, debe ser también un instrumento normativo complementario de la Carta Europea de Autonomía local, que garantiza específicamente los principios de autonomía local y de democracia local.

La Carta Europea de los Derechos Humanos de las Ciudades debe incorporar a su texto normativo la enumeración de los derechos humanos de proximidad, la definición del

derecho fundamental a la ciudad; y el sistema interno de garantía de los derechos humanos en la ciudad.

En sus Protocolos Adicionales puede incluirse sistemas de cooperación en la adopción de políticas de derechos humanos, así como mecanismos privilegiados de información - el impulso de Observatorios locales de Derechos Humanos -; y un sistema de vigilancia de aplicación de la Carta por las ciudades, así como el acceso de los ciudadanos al sistema europeo de control.

La ratificación de la Carta Europea de los Derechos humanos de las Ciudades debe descansar en una triple adhesión: Los Estados signatarios, miembros del Consejo de Europa, las ciudades, a través de la expresión de sus órganos de gobierno, y los ciudadanos, seleccionando fórmulas de participación directa que permitan su aprobación

Imaginemos, por un momento, siguiendo las reflexiones del profesor Steven Lukes, un mundo regido, unas ciudades regidas, sin el principio de los derechos humanos (De los Derechos Humanos Las Conferencias Oxford Ammesty de 1993. Editorial Trotta, Madrid, 1998).

Si reconocemos el valor de la Declaración Universal de Derechos Humanos para paliar las violaciones de los derechos humanos y contribuir a crear un orden internacional pacífico y justo, ese mismo acogimiento valorativo, cabe esperar para la Carta Europea de

los Derechos Humanos de las Ciudades, si es capaz de estimular el reconocimiento de los derechos humanos en beneficio de los habitantes de las ciudades

A través de las luchas por la libertad, la Justicia y el Bien común, Europa, escribe el profesor de Derecho público alemán Peter Häberle, ha creado paradigmas que pertenecen al legado cultural de la humanidad como genes culturales (Libertad, igualdad y fraternidad.1789 como historia, actualidad y futuro del Estado constitucional. Editorial Trotta.Madrid,1988)

La cultura jurídica europea, se contrapone a las culturas de otras áreas geográficas, dice este autor, en la medida que en que no pocos de sus elementos han nacido con vocación de universalidad: así, los derechos humanos desde 1789:la dignidad humana como premisa antropológica, sentido y meta del orden político; la doctrina de la Justicia; el principio democrático; el Estado de Derecho y la división de poderes(

La Carta Europea de los Derechos Humanos de las Ciudades, respondiendo a esta tradición europea en favor de los derechos humanos, puede constituir el fermento que contribuya a establecer nuevas fundamentaciones válidas en la aplicación de los derechos humanos con proyección universal; y asegura una contribución sólida de las ciudades a la construcción de Europa, medible en la prosecución y actuación común de los valores de igualdad, justicia y libertad.

IV.

EPILOGO.LOS DERECHOS HUMANOS,EL UNICO COMBATE QUE MERECE LA PENA SEGUIR

Las ciudades van a asumir en los próximos decenios un protagonismo relevante en Europa y determinante en el progreso de los derechos humanos.

En la era de la mundialización, la humanidad no evoluciona hacia un mundo sin ciudades, porque las ciudades retienen su posición nuclear de factor de conservación de modos existenciales de integración política y cultural de sociedades cada vez mas diversas e interrelacionadas y asumen una posición privilegiada como gestores de las áreas pertenecientes a la globalidad, como observan los profesores Castells y Borja.(Local y Global. La gestión de las ciudades en la era de la información. Ed Taurus.Madrid,1997.

Si este siglo que abandonamos, se puede considerar como el siglo de la internacionalización de los derechos humanos, sin abandonar esta dirección, el próximo siglo, en cuyo umbral nos encontramos, ha de tener como referentes, como objetivos, el lograr la universalización de los derechos humanos, para lo que será necesario profundizar en “la localización de los derechos humanos”, en la afirmación de los derechos humanos de proximidad.

La presión de las ciudades europeas en favor del progreso de los derechos humanos, permitirá sin duda hacer un balance menos crítico del estado de los derechos humanos, porque será signo de que las colectividades locales, que forman parte de sus Estados y de la comunidad internacional, no son indiferentes a las aspiraciones comunes de paz y solidaridad entre los pueblos.

La lucha por los derechos humanos constituye una tarea perfectible, inacabada, mientras se produzcan sufrimientos inaceptables, por lo que requiere la conjugación, la suma, de múltiples esfuerzos -, individuales, institucionales, de la sociedad internacional -, de todos, de modo que no se puede prescindir de ningún estímulo en el objetivo de lograr la plena afirmación de la universalidad de los derechos humanos.

Frente la era de la confusión, frente una nueva Edad Media, frente al vacío ideológico, que anuncia el pensador francés Alain Minc, cabe contraponer el desafío de los derechos humanos, la recuperación del valor de los derechos humanos como vector del buen gobierno de las ciudades, que legitima la actuación de los poderes locales y permite edificar Europa desde esta centralidad basilar,y alienta a los ciudadanos a mirar con esperanza hacia un futuro mas justo y fraternal.(La nueva Edad Media. Editions Gallimard.París,1993)

CURRICULUM

José Manuel Bandrés.

Presidente del Instituto de Derechos Humanos de Cataluña

Doctor en Derecho por la Universidad de Barcelona.

Magistrado del Tribunal Superior de Justicia de Cataluña.

Profesor Asociado de Derecho Constitucional de la Universidad de Barcelona

Académico de la Academia de Legislación y Jurisprudencia de Aragón

Autor de numerosos artículos jurídicos y monografías sobre derechos humanos, ha publicado ,entre otros, los siguientes libros:

- El Tribunal Europeo de los Derechos del Hombre. Editorial Bosch.Barcelona,1983.
- Poder Judicial y Constitución. Editorial Bosch,Barcelona,1987.
- El derecho fundamental al proceso debido y el Tribunal Constitucional. Editorial Aranzadi.Pamplona,1991
- Derecho Administrativo y Tribunal Europeo de Derechos Humanos. Editorial Cívitas Madrid,1996.
- El principio de subsidiariedad y la Administración local. Editorial Marcial Pons. Madrid,1998.

Ciutats per als drets humans CONFERÈNCIA EUROPEA
CONFERENCIA AMERICANA **Ciudades por los derechos humanos**
Villes pour les droits de l'homme CONFÉRENCE AFRIKAÏNNE
KONFERANSJA NA PRAWACH **Cities for human rights**

Alcalde de Barcelona

Alicia Cabezudo

Curriculum Alicia Cabezudo

Nombre completo: Profesora Alicia Cabezudo

Cargo: Directora Ciudades Educadoras Delegación Cono Sur. Municipalidad de Rosario.

Argentina.

Jurisdicción del cargo: Ciudades de Brasil, Uruguay, Paraguay, Argentina y Chile.

Nombramiento establecido por: Ayuntamiento de Barcelona, Municipalidad de Rosario, Argentina y Universidad Nacional de Rosario.

Fecha: 01-01-1996.

Antecedentes:

a) Cargos municipales:

- Coordinadora Servicio Educativo de la Municipalidad de Rosario. Secretaría de Cultura. Año 1990-1993.
- Directora de Turismo de la Municipalidad de Rosario. Año 1996-1998.

b) Cargos docentes:

- Catedrática Titular Metodología de las Ciencias Sociales, Facultad de Humanidades, Universidad Nacional de Rosario, Argentina. Desde agosto 1986 y continúa.
- Catedrática Titular Pedagogía y Metodología de las Ciencias Sociales, Facultad de Derecho, Universidad Nacional de Rosario, Argentina. Desde agosto 1986 y continúa.
- Catedrática Titular Educación y Derechos Humanos, Facultad de Filosofía, Universidad Nacional de Buenos Aires, Argentina. Desde marzo 1995 y continúa.
- Catedrática Titular de Educación Cívica, Instituto Superior de Formación Docente, Rosario, Argentina. Desde marzo 1989 y continúa.

c) Cargos organizaciones internacionales vinculadas a la Paz y los Derechos Humanos:

- Miembro de la Asociación Permanente por los Derechos Humanos Argentina A.P.D.H.
- Representante del International Peace Bureau de Ginebra, Suiza, para América Latina.
- Representante de Teacher For Peace International para el Sur de América Latina.
- Representante de Life Link Foundation de Uppsala (Suecia) para el Sur de América Latina.
- Delegada de las Escuelas Asociadas a la UNESCO en la ciudad de Rosario.

- Miembro de la CATEDRA UNESCO POR LA PAZ para las universidades del Cono sur (Brasil, Paraguay, Uruguay, Argentina y Chile).
- Miembro del Equipo Internacional Educación para la Resolución de Conflictos, Proyecto a cargo del Interkulturelle Zentrum, Viena, Austria y el Ministerio de Educación de Austria. Años 1995-1997.
- Coordinadora de las actividades para el Encuentro International Peace Hague Appeal a llevarse a cabo en La Haya, Holanda, mayo 1999.
- Difusora actividades de la International Association of Peace Messenger Cities, New Haven U.S.A.

d) Libros, publicaciones y artículos periodísticos:

- Autora de numerosas publicaciones y artículos sobre el tema Educación para la Democracia. Educación para los Derechos Humanos. Formación de docentes en Educación para los Derechos Humanos, Paz y Tolerancia.
- Colaboradora de revistas y periódicos argentinos y latinoamericanos sobre el tema.
- Autora de proyectos interdisciplinarios académicos y municipales sobre Educación y Derechos Humanos, Educación y Democracia.

Asistencia a Seminarios, Congresos y Jornadas sobre Derechos Humanos con presentación de trabajos e investigaciones sobre la especialidad Educación para la Democracia, Derechos Humanos, Paz y Tolerancia.

Octubre 1998.

Ciutats per als drets humans CONFERENCIA EUROPEA
CONFERENCIA EUROPEA Ciudades por los derechos humanos
Villes pour les droits de l'homme CONFERENCE EUROPEENNE
EUROPEAN CONFERENCE Cities for human rights

Alicia Cabezudo

Conferencia Europea “Ciudades por los Derechos Humanos”

Barcelona, 14 - 17 octubre 1998

Ponencia: Grupo 1
La Protección de los Derechos Humanos en las Ciudades

Expositor: Prof. Alicia Cabezudo
Municipalidad de Rosario, Argentina.
Directora de Ciudades Educadoras Delegación Cono Sur

Título: Políticas y Mecanismos de Afirmación para la Supervisión y
Protección de los Derechos Humanos en las Ciudades. Caso
Tipo: Las Ciudades Latinoamericanas.

Finalizando el siglo XX una ola recorre el mundo bajo la palabra globalización, una ola que avanza y se introduce acríticamente en países y regiones, que es económica y también cultural, que habla de mercados emergentes cayendo estrepitosamente, que muestra avances económicos, concentración de riqueza y expansión de la pobreza, que divide transversalmente a la sociedad, genera ilusiones y desilusiones . . . que conduce a una profunda incertidumbre. . .

Así globalización e incertidumbre son parte de la misma realidad del mundo en que vivimos y que repercute directamente en nuestras ciudades. . . esos entrañables espacios artificiales donde cada sociedad se representa a sí misma, intentando convertirlos en depositarios de sus aspiraciones individuales y colectivas.

Las gobiernos de las ciudades, polos o centros nodales de diferentes naciones, áreas regionales o continentales emergen como referentes jurídicos-institucionales de primera instancia para la consolidación de los sistemas democráticos latinoamericanos y para la protección de los derechos de sus habitantes.

Particularmente en momentos históricos en que salvados los peligros de gobiernos de facto y golpes militares que lesionaban con su sola presencia toda posibilidad de Estado de Derecho, la globalización económica y cultural se erige como un nuevo peligro para el mantenimiento de la equidad en el desarrollo de nuestras políticas sociales y en la protección de los Derechos Humanos en el ámbito de las ciudades.

El proceso de globalización que caracteriza a la economía mundial de fin del milenio, con fuerte acento en la concentración de riqueza y alto grado de tecnificación trajo un correlato de pobreza y marginalidad en nuestra región.

La creciente precarización de las condiciones de trabajo, el desempleo y la corrupción, el creciente deterioro de la vida institucional y el debilitamiento de la democracia representativa sin alternancia suficientemente ágil hacia otros mecanismos participativos, han impactado de lleno sobre el tejido social y económico de nuestras ciudades.

El resultado no puede ser más devastador.

Si bien los sectores de pobreza estructural no vieron modificada sustancialmente su situación de escasa o nula participación en la distribución de la riqueza, denotan si una profundización de la marginalidad que agrega a los tradicionales indicadores de pobreza (altos índices de morbi-mortalidad infantil, embarazo precoz, escaso rendimiento y desgranamiento escolar, alcoholismo, etc.), la creciente aparición de otros flagelos como la violencia doméstica, la delincuencia infantil, la inseguridad ciudadana, adicciones, destrucción del medio ambiente, trabajo infantil, etc, característicos de los procesos de pauperización extremos.

A esto se agrega la aparición de miles de nuevos pobres. Ex trabajadores que sufrieron la extinción de sus fuentes de trabajo, y con ello toda cobertura social, sin alternativa ni redes de contención previstas.

Estos sectores, que gozaban de la condición de ciudadanía, y se identificaban con una filiación política gremial, que veían posibilidades de desarrollo y podían soñar algún futuro, hoy abandonan las instituciones o fueron abandonados por ellas.

Los efectos de la denominada política de ajuste son bien conocidos y en América Latina hablamos de la "década perdida" cuando intentamos caracterizar los alcances de nuestra creciente marginación en los aspectos más relevantes de la actividad económica mundial

Particularmente las autoridades municipales de las ciudades, fuertemente afectadas por la recesión económica en general y por el déficit en materia social que genera el modelo neoliberal debieron asumir el desafío de poner en marcha alternativas de gobierno que llevan a la práctica el valor de la igualdad de oportunidades, la equidad y la participación ciudadana en las decisiones de gobierno.

Fue necesario un franco planteo de políticas y mecanismo de afirmación y protección de los derechos para salvaguardar la integridad jurídica de los ciudadanos.

¿Cuánta pobreza puede soportar la libertad?, comienza preguntándose el documento del Grupo de Río de 1988.

¿Cómo superar la realidad de la pobreza?

¿Cómo evitar que en el interior de cada sociedad se repita la desigualdad?

¿Cómo garantizar a todos los habitantes de la ciudad la protección de sus derechos fundamentales?

Los gobiernos locales, quizás como nunca, se enfrentan a conflictos supra estructurales que a veces escapan a sus propias posibilidades de resolución. En realidad, existe gran cantidad de problemáticas que trascienden las competencias y responsabilidades de la administración local. Sin embargo, la gente solicita soluciones y las demandas van a las autoridades más inmediatas, cercanas y confiables, con quienes comparten la existencia cotidiana en ciudades plenas de contradicciones.

Por eso, la gestión municipal adquiere cada vez más particular relevancia y la búsqueda de respuestas a estas demandas parte del convencimiento de que no existe una política económica y una política jurídica - social diferenciadas.

Hay, sí, una política donde lo social está presente en todas y en cada una de las acciones que lleva adelante el municipio.

En un estado de exclusión social hay inseguridad no sólo para los excluidos sino para la sociedad en su conjunto.

Es el momento en que la promoción y defensa de los Derechos Humanos pasa a ser un imperativo político -social de primera magnitud.

Frente a esta realidad existen dos alternativas: seguir los lineamientos de la habitual cultura burocrática de los organismos públicos (decir: esto no se puede, no es de nuestra competencia) o, por el contrario, asumir el desafío de desarrollar un nuevo concepto de Estado Municipal haciéndolo más moderno, eficiente, ampliando su capacidad de competencia, de investigación y de gestión.

Y, por sobre todo, ampliando su rol de ejecutor y garante de las libertades públicas en la jurisdicción de las ciudades.

Reestructurar el gobierno municipal teniendo en cuenta esta nueva área de competencia es una demanda de esta época, donde la construcción de una sociedad justa, libre y solidaria, se refleja como una aspiración permanente.

Las autoridades locales deben diseñar estratégicamente los programas que conduzcan al real cumplimiento de estos objetivos, teniéndose en cuenta las necesidades del futuro y las herramientas que modelen la ciudad deseada **aquí y ahora. Nada sencillo, por cierto.**

La ciudad, el municipio, es el lugar donde ocurre la vida y es el lugar donde puede y debe darse el desarrollo humano en condiciones de igualdad de oportunidades.

Se trata de incorporar a la dimensión municipal del trabajo colectivo, el aporte irrenunciable de las comunidades, de las organizaciones comunitarias, de las organizaciones solidarias, de las acciones espontáneas de la vecindad que desarrollan de por sí importantes mecanismos de protección de los derechos.

Asimismo, el Estado es parte de la solución y tiene una responsabilidad insustituible en la conciliación entre los intereses privados y los públicos, y en la creación de condiciones apropiadas para el desarrollo de la iniciativa y del esfuerzo de las organizaciones no gubernamentales en esta dirección.

Las intervenciones políticas del gobierno local, en una ciudad con igualdad de oportunidades, presupones definitivamente, pensar lo social en el mismo marco estratégico que la reforma económica y la protección jurídica proponiéndose, por tanto, un nuevo modelo de desarrollo en que la reforma social y la reforma económica se complementan y refuerzan en una misma lógica de eficiencia y equidad.

Se supera así la limitación de considerar lo social como objeto de políticas sectoriales o asistenciales, que fue una de las contradicciones del viejo patrón en que hubo fuerte crecimiento sin eliminación de la pobreza y sistemática violación de los derechos fundamentales de la población.

En las políticas y mecanismo de protección de los derechos humanos en las ciudades, el gran desafío radica, justamente, en la concreción de una síntesis de esa profunda bipolaridad-desarrollo económico versus pobreza estructural y desempleo; desarrollo cultural versus violencia urbana; apertura a un mundo globalizado de bienes y servicios crecientes versus marginalidad, exclusión, analfabetismo; producción de conocimientos y tecnología versus analfabetismo; construcción de conceptos concretos de ciudadanía y derechos versus anomia, proceso de desafiliación, ruptura de lazos de contención, socialización primaria en un mundo de violencia y explotación.

Es, sin dudas, un desafío que excede largamente las posibilidades de los gobiernos locales, ya que todas estas diferencias tienen un origen común en variables de la macroeconomía y en políticas excluyentes que se sostienen creando grandes bolsones de pobreza y permanente violación a los derechos de los ciudadanos.

Pensar desde el inicio en la ciudad como integrada e integradora, nos permite cursos de acción coherentes, evitar programas aislados y desgastantes y aprovechar el impacto de situaciones favorables (como son, por ejemplo, las intervenciones físicas: aperturas de calles, construcción de equipamientos, etc.) para revertir otras de orden mucho más complejo, montando intervenciones sociales, facilitadas por la movilización y la expectativa que estas acciones producen y que permiten trabajar con los vecinos situaciones de convivencia, de organización barrial y de real práctica democrática participativa

De acuerdo a esta óptica, reconocemos las políticas de protección de los derechos humanos cuando en las ciudades se busca **la inclusión** para favorecer **la integración** de todos sus habitantes. Cuando las acciones asistenciales se potencian entre sí, de manera de producir múltiples y variados impactos a nivel de conciencia, organización y capacidad de gestión de los propios destinatarios de esas acciones en un esfuerzo para transformar a los beneficiarios de servicios sociales en **sujetos de derechos, portadores de ciudadanía**.

Es responsabilidad y compromiso del gobierno de las ciudades la garantía del cumplimiento de estos derechos en el ámbito urbano ,desarrollando para ello políticas públicas específicas que salvaguarden la aplicación de los sistemas de protección, tal como lo establecen las constituciones nacionales y los pactos internacionales refrendados por los estados.

Sin embargo, es verdad que América Latina no ha tenido muchas oportunidades de tener “paz para pensar, tranquilidad para hablar, sitio para crear, lugar para tener ideas”(del periodista Juan Cruz, diario “El País” de Madrid). Saturada de desconfianzas y temores por décadas de inestabilidad institucional, de censuras y violencias y de antagonismos políticos polarizados, hay múltiples cicatrices y aún heridas abiertas en el cuerpo social a causa de esos desgarramientos.

“Cayeron las expresiones visibles de un orden autoritario y corporativo francamente agotado; permanecieron indemnes, en cambio, ciertos rasgos propios de la práctica política antes dominante” (Natalio Botana, “El Siglo de la libertad y el miedo”).

La incapacidad del poder político para reconstruir el pasado con parámetros de verdad y justicia le ha dado un sentido decadente a la política, desplazándola del poder real de decisión el que ha ido a parar a manos de grupos económicos concentrados.

El proceso de democratización de las sociedades latinoamericanas acosado por crisis crónicas será, sin duda, muy largo y caracterizado por vaivenes de crecimiento y retroceso similares a los de la crisis mundial financiera que afecta las políticas públicas y a las decisiones gubernamentales .

Situación que repercute, sin duda, en la práctica real de los derechos fundamentales en las ciudades y en las estrategias de supervisión que lleve a cabo el estado municipal.

Las ciudades se ven obligadas a enfrentar decisiones urgentes en materia de derechos humanos originadas por la aplicación de despiadadas políticas de ajuste acordadas con organismo de crédito financiero internacional.

Es muy importante aquí la decisión política por parte de los gobiernos locales de asumir un rol activo en la política de protección de los derechos humanos de sus habitantes, teniendo en cuenta programas dinámicos que sustenten acciones:

- progresivas** , es decir evolutivas, lentas y profundas en el seno de la sociedad.
- sistemáticas**, coherentes con un proyecto político.
- globales**, abarcativas de toda la sociedad en su conjunto.
- participativas**, que permitan a todos los ciudadanos ser sujetos protagónicos
- novedosas**, que permitan dar lugar a transformaciones en las estructuras y en la gente

En la mayoría de los países de América Latina se ha recuperado la forma democrática de gobierno, pero ¿estamos viviendo realmente un proceso de democratización?

Por lo tanto. . . ¿podemos pensar seriamente en una política sistemática de protección de los derechos humanos?

Existen elementos de la realidad que imposibilitan la concreción inmediata de cambios hacia un verdadero ejercicio del sistema:

- . la enorme **deuda externa** condiciona toda nueva reformulación económica que los gobiernos quieran plantearse en esta nueva instancia constitucional.
- . la **centralización del poder** produce un desajuste entre las instituciones democráticas y las exigencias de participación por parte de toda la población.
- . la **burocratización y transnacionalización del Estado** han convertido a nuestros estados en caparazones democráticos que naturalmente se vuelven autoritarios porque han sido vaciados de decisiones claves.
- . el **aluvión social de demandas sin mecanismos de circulación** en medio de crisis financieras y económicas generan sentimientos de frustración que conducen a verdaderas crisis de confiabilidad en el sistema democrático.

Atendiéndonos a este cuadro descriptivo se comprenderá que resulta enormemente difícil introducir el proceso democratizador como una cuña que pueda dar lugar a grandes cambios en mediano o largo plazo.

LA REALIDAD DE AMÉRICA LATINA ES LA REALIDAD DEL SUBDESARROLLO, DE LA INJUSTICIA SOCIAL, DE LA MALA CALIDAD DE VIDA PARA MILLONES DE PERSONAS, DE LA DEPENDENCIA RESPECTO A LOS CENTROS DE PODER, DE LA ALIENACIÓN CULTURAL.

El proceso de democratización debe cambiar esta realidad y debe desarrollar el activo protagonismo de toda la comunidad, así como la oportunidad de vivir humanamente en ella.

De esta manera será una realidad la supervisión concreta y eficaz de la aplicación de los mecanismos de protección de los derechos humanos en las ciudades.

Comprometidos los gobiernos locales con este proceso de democratización del cual deben formar parte, pasan a revestir la categoría de instituciones políticas con extraordinarios alcances ya que constituyen los verdaderos ámbitos donde se da una real educación para la democracia.

Supone necesariamente la superación de las formas autoritarias de conducción y la aceptación de las ideas de autonomía, de responsabilidad y de diálogo. Estas premisas implican, entonces, la responsabilidad por parte del Estado de asegurar la educación, extendiéndola como el desarrollo integral del individuo para su inclusión en la sociedad, a través de la formación de una conciencia social abierta al cambio y a la participación.

El sistema municipal, por su proximidad a los ciudadanos, es el más abierto y el más transparente. Sus decisiones y su administración son las más palpables y por tanto las que generan más fácilmente opinión pública.

Es, por tanto, escuela de ciudadanía.

Esta escuela de ciudadanía debe ser comprendida también como el ámbito donde las políticas de protección y salvaguarda de los derechos humanos se desarrollen y generalicen, como formas habituales de convivencia y como un sistema jurídico legítimo a la hora de defender a los ciudadanos.

La sociedad mundial no es una sociedad democrática y los poderes que allí actúan no se guían por el criterio de ciudadanos iguales: no somos ciudadanos del mundo.

La ciudad aporta a este proceso la práctica histórica consolidada de ser marco a escala humana de la convivencia democrática. Aporta la resistencia de los ciudadanos a admitir como inevitable un mundo político opaco y basado en la negociación desde la fuerza desnuda y del poder de las armas.

La ciudad es, pues, un marco y un agente educador de derechos que, ante la tendencia a la concentración del poder, practica la opinión pública y la libertad; ante la tendencia al gregarismo, expresa el pluralismo; ante la tendencia a distribuir desigualmente las posibilidades, defiende la ciudadanía; ante la tendencia al individualismo, se esfuerza por practicar la individualidad solidaria.

El “entrenamiento democrático” en el ámbito de una ciudad es vital para la formación del futuro ciudadano, consciente de sus derechos, responsable por sus deberes y sensible a los problemas de todos que son también los de él, en la medida de que así haya sido educado por una sociedad abierta y transformadora.

Desde esta perspectiva, los municipios latinoamericanos adquieren un particular compromiso educativo, social y político por cuanto implica la puesta en marcha de un programa que tiene como objetivo el desarrollo de la solidaridad, la cooperación y la responsabilidad individual y grupal como pilares básicos de una formación democrática.

Asimismo esta formación deberá atender a los principios vinculados con los Derechos Humanos, la Paz y la promoción de un espíritu crítico, con un objetivo transformador y modificador de la realidad.

Los proyectos municipales vinculados a las políticas y mecanismos de afirmación de los derechos humanos en las ciudades deberán ser organizados como verdaderas propuestas de aprendizaje que generarán la participación activa, la reflexión, la reelaboración permanente de los contenidos y métodos teniendo en cuenta las distintas características de los grupos y la verificación constante con las necesidades de la realidad.

Desde nuestra perspectiva, los proyectos de las ciudades en una política de salvaguarda de los derechos humanos deben cumplir básicamente estas condiciones:

- **ser una experiencia colectiva**, en un entorno de relaciones grupales horizontales.
- ser una experiencia para **resolver problemas** y no simplemente para incorporar información.
- estar basado en **relaciones democráticas entre sus participantes**, que represente o anticipe las relaciones democráticas de la sociedad.
- atienda la formación de una **conciencia democrática**, pluralista, defensora de la paz y la vigencia de los preceptos institucionales en un estado de derecho

¿Cómo podemos llegar a concretar políticas y mecanismos con estas características?

- . Descentralizando la conducción política y desburocratizando la gestión jurídica.
- . Garantizando la participación de todos los miembros de la sociedad.
- . Exigiendo responsabilidad de cada uno en sus funciones específicas.
- . Promoviendo cambios de actitudes dirigidas a la solidaridad y cooperación.
- . Cimentando la integración como una tarea cotidiana.
- . Impulsando la co-gestión con la comunidad, las organizaciones no gubernamentales y todas aquellas instituciones y empresas que tengan como objetivo el bienestar general.

¿Qué objetivos sostenemos desde las políticas de salvaguarda de los derechos humanos en las ciudades latinoamericanas?

- . Promover el conocimiento de la normativa jurídica y la realidad existente a nivel internacional, nacional y local acerca de los derechos humanos y los mecanismos que garantizan su protección.
- . Analizar las contradicciones que se dan con respecto a este tema a lo largo de la historia humana para reconocer las luchas y avances obtenidos a través del accionar de individuos, grupos sociales y pueblos.
- . Organizar y gestionar desde el ámbito del gobierno municipal proyectos concretos encaminados a conformar una "conciencia colectiva" acerca de la necesidad de una educación ciudadana y protección de los derechos humanos, en una sociedad contemporánea indiferente a los reclamos de los más débiles.
- . Convocar a organizaciones internacionales, nacionales, gubernamentales y no gubernamentales, así como a la comunidad toda, a la puesta en marcha de acciones que se encaminen a la defensa de los principios aquí enunciados.

Sostenemos firmemente, tal como lo señala el artículo primero de la Declaración Universal de los Derechos del Hombre que "todos los hombres nacen libres e iguales en dignidad y derechos".

Pero la sociedad los desiguala, los diferencia rápidamente, por eso es un imperativo político el de VOLVERLOS IGUALES como miembros de una comunidad y en virtud de una decisión conjunta de naturaleza política que garantiza a todos derechos iguales y a todos la defensa de los mismos.

La igualdad no es, entonces, algo DADO. Es una CONSTRUCCION elaborada convencionalmente por la acción conjunta de los hombres a través de la organización de la comunidad política.

Es esta comunidad política quien debe fundamentalmente asumir su protección y defensa.

De ahí la relación entre el derecho individual del ciudadano de autodeterminarse políticamente, en conjunto con sus conciudadanos a través del ejercicio de sus derechos

políticos y el derecho de la comunidad a autodeterminarse, construyendo nuevamente la igualdad, tal como señala Hanna Arendt.

Por esto nos parece particularmente importante en un análisis de la ciudad como un ámbito de aplicación de políticas y mecanismos de salvaguarda de los derechos humanos señalar que:

Las instituciones posibilitadoras y dinamizadoras de un proceso de estas características son siempre aquellas que representan el gobierno local , comprometido en una dinámica de amplia participación política, concertación democrática y de gobernabilidad estable, responsable y transparente. Primera salvaguarda para la promoción y defensa de los derechos de los habitantes.

Roguemos que así sea en todo el ámbito de Latinoamérica por muchos años.

Profesora Alicia Cabezudo
Directora de Ciudades Educadoras Delegación Cono Sur
Dirección de Relaciones Internacionales
Municipalidad de Rosario
Argentina

Rosario, Argentina Octubre 1998.

BIBLIOGRAFIA

.Gardella, Juan Carlos. "Ciudadanía y Derechos".En Primer Congreso Municipal de Investigación y Políticas sociales "De las Necesidades a los Derechos". Rosario, Argentina, diciembre 1997.

.Maira, Luis. "Superando la Pobreza. Construyendo la equidad."Ministerio de Planificación y Cooperación.Santiago, Chile, Noviembre 1997.

.Sartori, Giovanni."Teoría de la Democracia".Tomo 1.El Debate Contemporáneo.Ed. REI, Buenos Aires, Argentina, marzo 1996.

.González, Tabaré."El Municipio y la legitimación democrática".En XXII Congreso Iberoamericano de Municipios.La Plata, Argentina, octubre 1994.

.Pasquini Durán, José María."Rehenes del Miedo". En Diario Página 12.Buenos Aires, Argentina, septiembre 1998.

.Romero, José Luis."La Experiencia Argentina"Editorial de Belgrano, Buenos Aires, diciembre 1980.

.Molas Batllori, Isidre."La ciudad y la ciudadanía democrática . Una perspectiva política". En La Ciudad Educadora, Barcelona, España.

.Binner, Hermes."El futuro de las ciudades y la calidad de vida de los ciudadanos:la respuesta socialista".Rosario, Argentina, octubre 1998.

.Cassin,René. "El problema de la realización efectiva de los derechos humanos en la sociedad universal". En "Derechos Humanos". Lecturas de la Universidad Autónoma de Puebla.Puebla, México, marzo 1998.

.Rodriguez y Rodríguez, Jesús."Los sistemas internacionales de protección de los derechos humanos". En "Derechos Humanos".Lecturas de la Universidad Autónoma de Puebla. Puebla, México, marzo 1998.

Rosario, Argentina, octubre 1998.

Ciutats per als drets humans CONFERÈNCIA EUROPEA
CONFERENCIA EUROPEA **Ciudades por los derechos humanos**
Villes pour les droits de l'homme CONFÉRENCE EUROPÉENNE
EUROPEAN CONFERENCE **Cities for human rights**

Francesc Casares

C U R R I C U L U M

FRANCESC CASARES I POTAU, va néixer a Tarragona l'any 1927.

Llicenciat en Dret per la Universitat de Barcelona l'any 1950, ha exercit d'Advocat especialitzat en Dret del Treball i Seguretat Social.

La seva actuació professional s'ha centrat en la defensa dels drets humans i dels treballadors.

És autor de diferents treballs jurídics i d'articles periodístics sobre temes polítics.

Ha estat Diputat al Parlament de Catalunya pel Grup Socialista durant dues legislatures (1980-1988).

Ha participat en moviments associatius i ha estat durant 10 anys President de l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya. Actualment és President del seu Consell Federal i Vicepresident de la Federació Catalana d'ONGs pels Drets humans.

És membre del Consell Social de la Universitat Pompeu Fabra i Secretari de l'IRES (Institut per a la Reinserció Social).

L'any 1988 li va ser concedida la Creu de l'Ordre de Sant Raimon de Penyafort.

Barcelona, 25 de setembre de 1998.

Ciutats pels drets humans.- Conferència Europea
Segon grup de treball: Les ciutats i el dret al desenvolupament
sostenible.
Ponència que presenta Francesc Casares

LES NOVES FRONTERES DELS DRETS HUMANS A LES CIUTATS
EN MATERIA DE CONVIVÈNCIA MEDIAMBIENTAL

1.- Objectiu de la ponència.

Aquesta ponència té un objectiu concret i limitat. Es proposa, només, una reflexió sobre la qüestió que el seu títol suggereix. És a dir: ¿Quin paper haurien de jugar els ciutadans en les seves relacions de convivència com a subjectes actius i destinataris d'una política de salvaguarda del medi ambient a les ciutats?. La qüestió plantejada pot semblar menor, sobretot si la comparem amb les decisions i els mitjans de gran envergadura econòmica que la globalitat d'una política d'aquesta mena implica; decisions, a més a més, que s'han de prendre al més alt nivell: instàncies internacionals, estatals i altres nivell superiors a l'estrictament local. Així i tot, endevinem que la conducta dels ciutadans pot tenir molta més importància del que pot semblar a primera vista. En efecte ¿què pot aconseguir una instància local en matèria de convivència mediambiental si no compta amb la col.laboració de la ciutadania?. ¿Quina eficàcia poden tenir normes de capteniment urbà, simplement anunciades o, pitjor encara, imposades sota coacció legal?. Estem apuntant, doncs, a raons d'eficàcia; però també a raons de principi. Si propugnem l'aplicació del principi democràtic a tots els nivells, és clar que cal començar per assegurar-lo en el primer esglaó de l'estructura política i administrativa i fer-ho de tal manera que les orientacions que puguin donar-se des de les

Autoritats siguin no solament enteses, sinó, a més, volgudes i compartides pels ciutadans. (1)

Tot això es resumeix en una proposta que tractarem de presentar a continuació: cal procurar l'extensió entre els ciutadans d'una cultura de convivència (diguem-ne, si volem, civisme) que tingui com un dels seus objectius específics col·laborar en el restabliment, el respecte i el control del medi ambient a les ciutats. (2)

2.- Qüestions prèvies.

Si, tal com s'ha dit, les ciutats no són illes, tampoc el problema de la salvaguarda del medi ambient a les ciutats no pot aïllar-se dels restants problemes de desenvolupament social i econòmic de la pròpia ciutat. Tots aquests problemes, a la vegada, s'encadenen a través dels diferents nivells d'instàncies territorials: ciutat, regió, estats i unions superestatals. (3) És evident, doncs, que cal tenir ben present que la qüestió que aquí ens plantejem (la convivència mediambiental a les ciutats) és tot just una peça de l'enorme engranatge constituït per les polítiques necessàries per a intentar l'assentament d'un ordre just a tot el món que permeti garantir el respecte de la totalitat dels drets fonamentals de la persona. Aquesta peça pot semblar insignificant però, sens dubte, és tan necessària com totes les altres. Per això, sovint es diu que els drets humans són universals, indivisibles i interdependents. (4) Justament per aquest motiu la commemoració del cinquantè aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides ens proposa aquest eslògan: "Tots els Drets Humans per a Tothom"; o, el que és el mateix, "Drets Humans: Tots, per a tothom i a tot arreu".

No obstant això, hi ha una qüestió que, de vegades, se'ns planteja i és la següent: ¿Hi ha prioritats en l'acció política encaminada a establir i garantir el reconeixement i el respecte dels drets humans?. Nosaltres creiem que és lícit i just establir prioritats quan les circumstàncies (és a dir la gravetat o l'extensió dels problemes) posen en perill, per exemple, la pau al món o poden desencadenar mals molt pitjors si no es posa remei al problema amb caràcter urgent. Des d'aquesta consideració, podria semblar que les polítiques de salvaguarda del medi ambient a les ciutats (i, més encara, als països desenvolupats) haurien de postposar-se a d'altres requeriments: situacions de genocidis, conflictes armats, fam, malalties, etc., que són realitat en moltes ocasions i en molts països. Acceptem-ho! Tant ho acceptem que, de vegades, les preocupacions ecològiques, comparades amb aquells terribles problemes que afecten l'existència o la subsistència de milions i milions de persones, ens semblen escrúpols ridículs propis de la societat opulenta que vol netejar els seus coberts de plata per menjar, encara, més pulcrament.

Però cal fer atenció a no convertir aquest escrúpol en una trampa intel·lectual que serveixi només per a donar carta blanca a determinades apetències de guany econòmic que impliquen accions depredadores del medi ambient a les ciutats i, sobretot, a les ciutats industrials.

Cal, doncs, situar el problema que contemplem en el seu lloc just dins del rànquing de prioritats. Però no oblidem una cosa: que si negligim, avui, una política mediambiental adequada, allò que encara avui no és prioritari per a nosaltres, ho serà per als nostres fills i, a més,

ho serà de forma peremptòria i dramàtica. Sense un medi ambient adequadament preservat que no arribi exhaurit a les generacions properes, el món es jugarà, en poc temps, la seva pròpia supervivència.

En resum: la protecció mediambiental és condició necessària -si bé no suficient- per aconseguir un desenvolupament sostenible, garantia, aquest, d'un món on sigui possible continuar la lluita a favor del reconeixement i respecte del drets humans en la seva globalitat.

És bo, d'altra banda, que, aquí, recordem que la protecció del medi ambient i el desenvolupament sostenible són conceptes que han estat assumits, ja avui i sense lloc a dubte, com un dels drets humans de la tercera generació tan sols insinuats ara fa 50 anys però, ara, d'una vigència indiscutible. (5) Aquesta denominació (drets humans de la tercera generació) pot ser tan criticada com es vulgui, però el concepte ja no pot ser posat en qüestió: són una manifestació clara de la naturalesa dinàmica i històrica dels drets humans. La potència de la Declaració Universal de 1948, i posar el seu mèrit principal, rau en això: en el fet que dels seus principis inspiradors se'n poden anar extraient gradualment noves exigències (nous drets) a compàs de les necessitats que desperta la història. Heus aquí, doncs, un motiu més per acarar-nos a la qüestió del medi ambient amb tot el sentit d'urgència i de rigor que la seva jerarquia conceptual demana.

3.- Les ciutats poden i han d'ésser capdavanteres en l'aplicació d'una política mediambiental.

Detinguem-nos, ara, a remarcar que en l'estratègia mundial

sobre la salvaguarda del medi ambient, els correspon, a les ciutats, com a poders institucionalitzats, un paper de gran importància.

És cert que les grans línies programàtiques i de planificació, així com els grans compromisos, s'hauran de residenciar en les instàncies internacionals (Nacions Unides i altres) i, per ara i tant, a nivell estatal. Però l'execució d'aquests compromisos s'haurà d'encarregar necessàriament a les instàncies polítiques i administratives més properes als ciutadans (comunitats autònomes o entitats regionals, allà on estiguin establertes, però també al poder local d'una forma molt principal i activa). S'han donat diverses raons de la necessitat i de la conveniència d'atorgar protagonisme a les institucions locals sobre aquesta qüestió: la proximitat al medi i als agents humans; la possibilitat d'acollir la participació democràtica dels afectats, així com la facilitat per afavorir una cultura ciutadana de convivència basada, entre altres objectius, en el respecte al medi ambient. Però, sobretot, hi ha el fet que la major part de la humanitat viu en el medi urbà i hi consumeix la major part del seu temps.

És cert que per a la realització d'aquesta acció política els ens locals necessiten un marc legal adequat que legítimi i afavoreixi l'acció política en aquesta matèria i, a més, necessiten disposar dels recursos econòmics necessaris per aplicar-la. Diguem que el nivell actual de satisfacció d'aquestes necessitats és, encara, molt baix; d'aquí que en els corresponents programes polítics calgui consignar-hi insistentment la reivindicació d'un major poder local i d'una major participació dels municipis en els recursos econòmics disponibles.

4.- Accions polítiques, mitjans i objectius per a la convivència mediambiental des de les ciutats.

Un cop aconseguit el nivell de poder adequat, els municipis -i especialment les grans ciutats- estaran en condicions de rectificar o de perfilar els seus plans estratègics i, en definitiva, la seva política urbanística, d'acord amb noves bases conceptuals. Especialment hauran de tenir en compte l'establiment de les noves fronteres dels drets humans que s'han anat perfilant, de tal forma que vinguin a establir el nou punt d'equilibri entre el necessari desenvolupament econòmic amb la imprescindible contenció que els situï dins dels paràmetres d'un desenvolupament sostenible. Aquest és, per als poders locals, un dels grans reptes que els presenta l'entrada al segle XXI.

D'aquí que podem dir que, si les ciutats tenen davant seu un paper difícil (paper que, això no obstant, poden jugar perfectament), també aquest paper és important en la mesura que pot ser exemplar davant d'altres nivells o instàncies. Així, una ciutat mai no serà un illa en el món que se'ns prepara; però una ciutat, degudament governada, podrà ser una península, no pas insolidària, però sí capdavantera i estimulante en l'aplicació del principi de progrés sostenible.

Recordem, aquí, de passada, la gran diversitat dels camps d'actuació que s'ofereixen a rebre l'acció política i gestora municipal per tal de buscar l'acompliment d'aquesta nova frontera dels drets humans que es concreta en la protecció del medi ambient:

- Vetllar per la qualitat de l'aire en l'espai urbà: manteniment i increment dels parcs, jardins, places i espais verds,

limitant les emissions de fums i gasos contaminants, limitant i encarrilant la circulació de vehicles (política de transports públics); limitació i ubicació d'indústries; reglamentació de dispositius d'aires condicionats i calefaccions; eliminació de residus urbans i industrials.

- Ambientació visual i higiene: altra vegada, política de parcs i jardins i perspectives urbanes, neteja de carrers, esponjament de nuclis urbans congestionats o suburbials, neteja del clavegueram, acondicionament de platges, etc.

- Ambientació acústica: limitació de sorolls industrials, de vehicles, de senyals acústics, de veus humanes ...

- Salvaguarda del patrimoni arquitectònic o històric, espais culturals o valors tradicionals.

L'enumeració es faria interminable i no és l'objecte d'aquesta ponència. D'altra banda, els urbanistes més sensibles a les exigències d'un món on el dret a un medi ambient adequat sigui respectat, així com determinats plans estratègics de les grans ciutats, ja han acumulat suficients elements de reflexió per iniciar, si hi ha els mitjans necessaris, una acció urbana adequada.

5.- El paper dels ciutadans: Una cultura de respecte al medi ambient.

Avui no concebem la proclamació d'un dret sense, al mateix

temps, establir l'exigència d'un deure correlatiu. (6) Molts dels drets humans que considerem fonamentals tenen el poder públic com a subjecte al qual correspon l'obligació de garantir-los o de satisfer-los. Però alguns d'aquests drets, de les antigues o de les noves generacions, tenen les persones individuals (per tant, els propis ciutadans) com a titulars tant del dret d'exigir-lo com de l'obligació de respectar-lo. Aquest és el cas del dret a un medi ambient adequat. Ja ho hem dit: són les instàncies polítiques locals els principals responsables d'establir i gestionar unes accions adequades de cara al medi ambient; però als ciutadans els correspon un paper de col.laboració absolutament indispensable. (7)

Ara, és evident que, lluny com som d'aquell nivell de consciència ciutadana, això no es pot aconseguir ni ràpidament ni fàcilment. ¿Com avançar, doncs, cap a aquestes noves fronteres?.

Preguntem-nos, primer: ¿què han de demanar els poders locals als ciutadans?. Les respostes són tantes com accions i omissions imposarà tota la normativa legal destinada a emmarcar la política municipal sobre medi ambient. Els ciutadans han de disposar-se a complir tot allò que la llei municipal prescriu: des de l'ús de vehicles fins a la correcta instal·lació d'aparells d'acondicionament d'aire i des de l'adequada col·locació d'escombraries domèstiques fins a la reducció de sorolls de vehicles, de maquinària industrial o de serveis de tot tipus. (8)

Però, tot això, tot i ser important, no ho és tot. No es pot creure que a cop de "ban" municipal, enèrgic o persuasiu, constant i insistent, es resoldran els problemes. Cal anar molt més enllà: cal inculcar a tot el conjunt de la ciutadania una cultura de la convivència i de la contenció que, entre altres objectius, també necessaris, contempli el

del respecte al medi ambient. (9) Fins que -i només quan- aquesta cultura impregni el conjunt dels ciutadans aquells objectius podran abastar-se.

Ara bé, aquesta cultura de la convivència s'ha de basar en alguns trets o característiques que convé detallar:

En primer lloc, cal proposar-se que els ciutadans entenguin el fons del problema que estan cridats a resoldre o, com a mínim a col·laborar per a la seva solució. És a dir, que comprenguin que el capteniment que se'ls demana no és un luxe inútil o un caprici d'alguns primmirats; que allò que està en joc és, justament, una qüestió de supervivència de les generacions futures (fills o néts i no més enllà), perquè si no posem avui límits a les nostres apetències, la degradació de l'atmosfera farà, demà, impossible la vida física sobre la terra. Cal no ser catastrofista, però sí realista. I cal entendre que l'evitació d'aquesta catàstrofe és un dret que ens podem exigir els uns als altres, tots i cada un dels nostres conciutadans.

En segon lloc, cal donar als ciutadans facilitats per poder complir les obligacions que aquell dret els imposa. Això vol dir més democràcia participativa a tots els nivells i, per consegüent, vol dir donar facilitats a les associacions intermediàries i de diàleg amb les instàncies polítiques i administratives locals per poder debatre i proposar les mesures adients i examinar, al seu dia, els resultats. És a dir, cal una adequada política de canals de participació social.

Finalment, cal vetllar perquè aquesta cultura no es basi únicament en un esperit "conservador" (límitem-nos a no fer allò que és prohibit!), sinó en un esperit actiu basat en la solidaritat cooperadora

(participem i ajudem els que suporten majors mancances socials). És a dir, cal estimular el ciutadà a perseguir una qualitat de vida a escala col·lectiva i, per consegüent, a acceptar limitacions sobre allò que pot afectar la pròpia qualitat de vida (10).

Per acabar, caldria plantejar-se l'eterna pregunta clau: ¿Com s'aconsegueix tot això?. ¿Amb quins mitjans?.

El primer camí és l'exemplaritat. L'Administració municipal ha d'ésser la primera a donar l'exemple. Per tant, ha d'emprendre (dins de la disponibilitat de cada moment) les accions establertes en els plans estratègics que hagi previst, demostrant que aquests plans no són pura retòrica. La ciutadania capta molt bé aquests esforços i els seus resultats, i acaba apropiant-se de les corresponents realitzacions, que són l'aliment d'un magnífic sentiment d'orgull ciutadà. A partir d'aquí no és difícil que el ciutadà vulgui passar a ser ell mateix subjecte actiu i col·laborador en l'establiment d'aquestes noves fronteres. En canvi, la manca d'aquestes accions municipals indueix el ciutadà a l'escepticisme, al pessimisme i d'un col·laborador passa a ser un resistent.

Un altre mitjà absolutament prioritari és una adequada acció pedagògica sobre infants i adults. No es tracta, només, de campanyes audiovisuals, necessàries i avui molt efectives, puix la capacitat de difusió de les noves tecnologies dels mitjans de comunicació ho fan possible. Es tracta d'anar més enllà. Es tracta d'amarar tot el sistema educatiu d'aquesta cultura de la convivència. Cal, en primer lloc, aconseguir la convicció i moure la voluntat dels mestres i pedagogs i demanar-los, després, que es facin transmissors d'aquesta cultura sobre els infants i els adolescents que tenen al seu càrrec. L'escola ha d'ésser el

principal nucli de mobilització social cap a aquesta forma de cultura que aquí es propugna. Fins al punt que si l'escola fracassés, probablement res no seria possible.

Cal, aquí, ser conscient que la responsabilitat pedagògica del sistema educatiu no correspon en general (o en la seva totalitat) a l'Administració municipal i que, per tant, seran les corresponents instàncies polítiques competents a qui caldrà reclamar que obtinguin aquests objectius pedagògics. Però no és menys cert que en les parcel·les on sigui competent l'Administració Municipal i, en tot cas, a nivell de col·laboració, aquesta Administració també ha d'insistir enèrgicament en la direcció apuntada.

Per acabar i sense que això pugui representar una fugida cap endavant, caldria assenyalar que si a tot el món, en general, no s'estén el convenciment que cal abandonar els principis materialistes en els quals es fonamenta l'actual sistema econòmic basat en la competitivitat desenfrenada, el guany com a únic mòbil d'escalada social i com a únic motor de la iniciativa econòmica i basat també en l'acceptació, sense restriccions, de la regla del mercat, tot allò que hem propugnat serà absolutament irrealitzable. Aconseguir els objectius que motiven la present reflexió juntament amb aquells altres que els acompanyen en l'escenari complet del reconeixement dels drets humans, demana un nou ordre mundial basat, certament, en l'estímul, però no en l'acarnissament sobre el proïsme, també en la recerca del benestar personal, però no en l'acumulació desaforada de riquesa i, certament també, en els equilibris d'un mercat raonable, però mai en l'eliminació de la racionalitat. També totes aquestes, ens semblen fites d'una nova frontera en el reconeixement i garantia dels drets humans.

NOTES DE LA PONENCIA

(1) Boutros Boutros-Ghali, l'ex-Secretari General de les Nacions Unides assenyalava que el perfeccionament i la millora del sistema dels drets humans es basa en la pervivència de tres imperatius: la universalitat, la garantia i la democratització. "El procés de democratització -deia textualment Boutros Boutros-Ghali- és inseparable de la protecció dels drets humans. És a dir, la protecció del drets humans només és possible en un context democràtic". Memòria del Secretari General de l'ONU de 1993 (paràgraf 275).

(2) Sobre el concepte actual del civisme com a base de la convivència i sobre la necessitat de reivindicar-lo com a mitjà d'evitar la destrucció sistemàtica de recursos a través de la temperància i de l'austeritat, vegeu Victòria Camps i Salvador Giner ("Manual de civismo"). Ed. Laia, 1998.

(3) El paràgraf 6è. de la Declaració de Copenhague sobre Desenvolupament Social, adoptada a la Cimera Mundial sobre Desenvolupament Social de 1995 proclama el següent: "Estem profundament convençuts que el desenvolupament econòmic, el desenvolupament social i la protecció del medi ambient són components del desenvolupament sostenible interdependents i que s'enforteixen mutuament, cosa que constitueix el marc dels nostres esforços encaminat a obtenir una major qualitat de vida per a totes les persones".

(4) La Declaració i Programa de Viena adoptats en la

Conferència Mundial de Drets Humans de 1993 afirma clarament aquestes tres notes característiques dels drets humans: la universalitat, la indivisibilitat i la interdependència.

(5) L'art. 25 de la Declaració Universal de Drets Humans de 1948 ja va proclamar que "tota persona té dret a un nivell de vida que assegurí, per a ell i la seva família, la salut i el benestar, especialment quant a alimentació, vestit, habitatge, assistència mèdica i als serveis socials necessaris; també té dret a la seguretat en cas d'atur, malaltia, incapacitat, viduïtat, vellesa o altra manca de mitjans de subsistència independent de la seva voluntat". I més endavant, l'any 1966 l'art. 11 del Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals va establir que "els Estats part en aquest Pacte reconeixen el dret de tothom a un nivell de vida adequat per a ell i per a la seva família, incloent-hi l'alimentació, el vestit i l'habitatge, i una millora contínua de condicions d'existència. Els Estats part hauran d'adoptar mesures adequades per aconseguir l'efectivitat d'aquest dret, reconeixent a aquest efecte la importància essencial de la cooperació internacional basada en el lliure consentiment". De forma semblant es va manifestar la Declaració de Copenhague sobre Desenvolupament Social de 1995.

(6) "Tota persona té deures envers la comunitat, ja que només en aquesta li és possible el lliure i ple desenvolupament de la seva personalitat" (Art. 29.1 de la Declaració Universal de Drets Humans).

(7) "Tothom té dret a disposar d'un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona, i el deure de conservar-lo. Els poders públics vetllaran per la utilització racional de tots els recursos naturals, a fi de protegir i millorar la qualitat de la vida, defensar i

restaurar el medi ambient, amb el suport de la indispensable solidaritat col·lectiva. La llei fixarà sancions penals o, en el seu cas, administratives per als qui violin el que es disposa en l'apartat anterior i establirà l'obligació d'aquesta de reparar el dany causat" (Art. 45 de la Constitució Espanyola).

(8) Avui podem ja reconèixer el gran pas endavant que s'ha fet en començar a traduir en normes jurídiques la consciència del perill d'esgotament del patrimoni natural. "La doctrina jurídica més avançada planteja ara l'acostament a un sistema ecològic dedret, de caire universal i que desplaça els principis antropocèntrics dels sistemes jurídics existents ... El camí reconegut cap a un estat ecològic de dret ja comença a ser significatiu". (Josep Maria Gómez González , "Evolució de la legislació vers la protecció del medi ambient, com a bé d'interés comú", Anuari 1996 de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics).

(9) De fet estem parlant d'un model cultural basat en l'acceptació del límit raonable tant físic com moral en tots els ordres de la vida. Es tracta de la reivindicació actual dels clàssics principis d'austeritat i de solidaritat. Així, seria una bona divisa per introduir aquest model cultural: "Guardar la mesura i atènyer-se als límits, seguir la natura, consagrar la vida a la pàtria i no creure's nat només per a un mateix sinó per al món sencer" (Lucà, 2, 381); com també ho seria, per exemple: "Hi ha una mesura en totes les coses, hi ha fites ben marcades, ençà o enllà de les quals el bé no pot subsistir" (Horaci, Sàtires, 1,1,106).

(10) Per a S. Jaquenod, solidaritat col·lectiva vol dir "que les persones han de col·laborar i sacrificar la seva particular qualitat de

vida i el seu propi ambient pel bé d'aquests mateixos drets de què gaudeixen els altres individus". Citat per Josep Maria Gómez González (Obra citada).

Barcelona, 25 de setembre de 1998.

Francesc Casares

Ciutats per als drets humans CONFERENCIA EUROPEA
CONFERENCIA EUROPEA **Ciudades por los derechos humanos**
Villes pour les droits de l'homme CONFERENCE EUROPÉENNE
EUROPEAN CONFERENCE **Cities for human rights**

Jordi Cots

CONFERÈNCIA EUROPEA "CIUTATS PELS DRETS HUMANS"

Barcelona, 15,16 i 17 d'octubre de 1998

Grup de treball 3: "Per una ciutadania de ple dret"

Els drets dels infants a les ciutats: La ciutat dels infants (El bosc i la ciutat)

Probablement, més d'un participant a aquesta conferència invocarà el nom i les propostes de Francesco Tonucci sobre els infants i la ciutat. És, quasi diria, inevitable.

"Abans ens feia por el bosc", diu Tonucci. "Era el bosc del llop, de la bruixa, de la foscor. Era l'indret on podíem perdre'ns. En canvi, ens sentíem segurs a les cases, al mig de la ciutat, al barri. Era el lloc on ens fèiem amb els companys, on ens trobàvem a jugar plegats. Hi teníem el nostre espai, els amagatalls, on jugàvem a pares i mares".

És veritat, molts ho sabem encara per experiència pròpia o per experiència transmesa. Ens ho il·lustren els contes que ens explicaven. El bosc era el protagonista absolut de contes com Ton i Guida o La Caputxeta Vermella, del qual ara commemorem els tres-cents anys. El bosc no va poder salvar Ton i Guida, el conte demogràfic per excel·lència, i el bosc de La Caputxeta Vermella va afavorir las trifulques del llop. Després van venir els contes de la ciutat, i aleshores fou un racó urbà on va morir (millor diríem extingir) la petita venedora de llumins d'Andersen, davant d'una indiferència social, davant de l'opulència dels que, arrezerats a casa, podien celebrar el Nadal.

Quan es va fer aquest pas del bosc a la ciutat? Hi ha un llibre lúcid que ens ho explica, "La fi de l'Edat Moderna", de Romano Guardini. És un llibre dels anys cinquanta, després de la II Guerra Mundial. La paraula "naturalesa" anava perdent sentit. Fins a les darreries del segle XIX, s'entenia per "naturalesa" el conjunt de coses i aconteixements que l'home trobava entorn seu. Eren coses i aconteixements, formes i processos, que tenia allí, accessibles i amb possibilitat d'originar una experiència vital; "però ara, tot això fugia cap a la zona del l'inassequible". Les relacions de l'home amb la naturalesa es modificaven: perdien el seu caràcter immediat, fent-se indirectes, mediatitzades pel càlcul i els aparells. Perdien la possibilitat de ser alguna cosa de vivencial, esdevenien positives i tècniques.

En el sentit anterior, la naturalesa era "misteriosa" fins i tot en ple dia; i, no obstant, el seu misteri era, en certa mesura, continuació del misteri humà. I es podia parlar de "mare naturalesa", una expressió cara els poetes. Constituïa un misteri en el qual es podia viure, ja que l'home, com l'infant, no solament hi trobava la naixença i el desenrotllament, sinó també el dolor i la mort.

"Però ara la naturalesa s'ha convertit en alguna cosa de decididament estrany i no proporciona ja la possibilitat per a la més petita experiència immediata".
No pot ser ja concebuda de manera intuitiva, ans tan sols de forma abstracta.

Amb tot i això, es fan esforços per tornar a assolir una "conformitat amb la naturalesa", tant en la forma de viure, com en l'educació i la formació.

Això es pot abordar d'una manera romàntica, amb l'enyorança d'unes relacions amb la naturalesa ja inexistents, o bé s'hi pot fer front amb realisme, contemplant-ho amb sentit de futur, de tal forma que no sols el caràcter de natural se salvi sinó que triomfi en una situació nova.

Però la ciutat ha substituït el bosc. I el mateix procés que s'ha fet amb la naturalesa, s'hauria de poder fer amb la ciutat.

També la ciutat, abans, ens era propera. La ciutat havia nascut com a lloc de trobada i d'intercanvi. Fins fa encara poc, pobres i rics vivien a la vora. Les seves cases eren diferents, però es contruïen, diu Tonucci, als mateixos barris. Els centres històrics han perdut els habitants. Els barris perifèrics s'han bastit sense places, sense vegetació i sense monuments. La ciutat ha perdut la seva vida; en definitiva, conclou Tonucci, la ciutat ha esdevingut el bosc de les velles rondalles.

Tractar aquests temes tan breument dona lloc a simplificacions perilloses. Diem, però, que la història de la infància ha seguit més o menys aquest procés.

Podem fer un paral·lelisme entre la història de la infància i el desenrotllament d'aquests processos?

L'infant en la societat tradicional (que algun autor fa durar fins al 1750), coincideix amb el que Guardini anomenava la "naturalesa natural"? Philippe Ariès pretenia que els infants de la societat tradicional eren més feliços. No en podem estar segurs. Hi havia un bosc perillós per a ells. Hi podia haver una estranya llibertat, però també una astoradora indiferència, que en part podia provenir d'una quotidiana presència de la mort. També es poden qualificar, en aquesta època de "naturals" la mortalitat i la natalitat. L'infantesa era breu, i l'infant no tenia tendresa. Fou dins d'aquest període que Jonathan Swift proposà la seva bàrbara proposició que els infants petits que sobraven i que no podien ser mantinguts pels seus pares fossin venuts per convertir-se en menja delicada de les taules dels rics. Utilitzà, així, el seu sarcasme per emfatitzar el menyspreu que es sentia pels infants.

Quan la mortalitat disminueix i aquest canvi demogràfic dóna lloc a una primera valoració de la infantesa, comença un altre període (que vol emmarcar-se entre 1750 i 1880) caracteritzat per una industrialització ràpida i una urbanització progressiva. Tot això allunya la "naturalesa natural". I encara que esperits progressius, que llegien Rousseau, reconeguessin que l'infant té formes peculiars de sentir, de pensar i d'existir, i encara que amb el romanticisme ja es podrà parlar de tendresa, "la història de l'industrialisme a tot Europa és la història del martiri dels infants" (Sylvia Lind). Altrament, érem en una època en què el renaixement del calvinisme coadjuvava a la idea que els infants són dolents per naturalesa. Dickens ens feia la crònica d'uns infants del carrer ja propers a nosaltres, en una ciutat-bosc.

Culminant el procés d'industrialització i d'urbanització, l'infant ja no està tancat a la ciutat sinó en un pis. El noi del pis que havia estat Maragall era evocat en el teu poema *Sol solet*:

Quan jo era petit
vivía arraulit
en un carrer negre.
El mur hi era humit,
prò el sol hi era alegre

En un període (1880-1939) que alguns denominen de "l'infant dirigit des de l'interior", l'infant és aculat al pis. Cada vegada més ho serà. Al pis hi ha la família estricta, i pares i fills es troben cara a cara. L'infant depèn més que mai dels seus pares en la seva conducta i per a la seva subsistència. Antigament, més coses s'interposaven entre ell i els seus pares. Ara tot li arriba d'una manera més directa: les lloances i les correccions, i aprendrà a preveure les reaccions possibles dels seus progenitors. Interioritzarà les normes imperants i es comportarà, *fins estant sol*, com si estigués vigilat per un pare exigent. És per això que es parla d'un infant "dirigit des de l'interior".

A partir de 1930, si és que volem acceptar aquestes fites, ni que sigui per joc, l'home perd la sensació de ser l'artífex de la seva vida, i l'única direcció vàlida és la que imposa la comunitat a la qual pertany. Som en el que se n'ha dit "la societat dirigida pels altres". I és inevitable que tot això afecti els infants, els quals perden seguretat perquè el model de l'adult es torna difús. Ara tot s'ha de recomposar. Serà l'època dels textos internacionals sobre drets de l'infant. Les famílies de ciutat se sentiran insegures i demanaran formació per complir les seves funcions. L'amor als infants, amb les seves estratègies, s'hauran d'aprendre. Els gestos d'amor maternal hauran de ser *descrits* (Tosquelles), perquè s'haurà oblidat la significació del "ral, ralet" i la necessitat de ritmes precisos, acompanyats d'un "arri, arri, tatatanet".

L'any 1985 es va debatre, dins de la llarga elaboració de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant, l'article dedicat al dret al joc. Costà una mica separar-ho del dret a l'educació i de la disposició relativa a l'explotació laboral dels infants; és a dir, acceptar que és una cosa necessària en tant que gratuïta. I ha sorgit el mobiliari urbà del joc, i les ludoteques. Era necessari? Segurament sí. I el joc, a la ciutat, s'ha d'assegurar i planificar. Més aviat hem de preveure allò que pot impedir lliurar-se al joc: l'explotació laboral, certament; però també els maltractaments, els abusos, la guerra.

Hem al·ludit als infants del carrer perquè constitueixen un fenomen urbà característic. Ara en tenim a Barcelona. La ciutat els defineix i ells defineixen la ciutat. Són un element de reflexió de la vida de la ciutat. Rilke ("Das ist dort...", a *Die fruehe Gedichte*) ens descrivia els suburbis; deia:

Això és allà, on hi ha les últimes barraques
i les cases noves, de pit estret i encongit,
s'aboquen per entre les tímides bastides,
i volen saber on comencen els camps.

Els professionals del medi obert ens diuen que "un infant o un jove del carrer és un menor d'edat per al qual el carrer, en el sentit més ample del terme, comprénent-hi, així, les cases abandonades, els terrenys erms, etc., ha esdevingut el domicili principal i que no es beneficia d'una protecció adequada" (*Les enfants de la rue. Problèmes ou personnes?* Stefan Vanistendal, *Les cahiers du BICE*, Genève, 1995).

És aquesta ciutat-bosc la que afavoreix l'aparició dels infants del carrer. Són el paradigma de l'existència de les dues infàncies que tenim a Europa i a la nostra ciutat. "Els infants del carrer, per exemple, prenen decisions que són de vida o mort, a una edat en què els infants, en altres circumstàncies, encara reben protecció, potser massa i tot" (Maalfridf G. Flekkoy, la que fou primera *ombudsman* infantil del món).

Aquesta és la ciutat que tenim; i la naturalesa que tenim. No hauríem de permetre que se'ns convertís en una realitat virtual. Cal fer una ciutat viva, assequible als infants. Aquesta ciutat necessita una "naturalesa natural"; ha de saber, com volia Rilke, on comencen els camps. L'estratègia per arribar-hi ja seria una altra història.

Recuperar la naturalesa i recuperar la ciutat ens portarà a recuperar la infantesa.

Jordi Cots i Moner
Adjunt al Síndic per als infants

Ciutats per als drets humans CONFERENCIA EUROPEA
EUROPEAN CONFERENCE **Ciudades por los derechos humanos**
Villes pour les droits de l'homme CONFERENCE EUROPEENNE
EUROPEAN CONFERENCE **Cities for human rights**

by

Jovan Divjak

CURRICULUM VITAE

Name, surname: Jovan Divjak
Address: Kaptol 18, Sarajevo, B&H
Telephone/fax: ++387 71 210-940
E-mail: OGB a soros.org.ba

Personal information:

Marital status: married
Date and age of birth: 11.03.1937.g.
Place of Birth: Belgrade

Education:

1943-1950	Primary school, Bela Crkva (Vojvodina), Bosanska Krupa
1950-1956	Secondary school, Zrenjanin
1956-1959	Military Academy, Belgrade
1964-1965	French Cadets School (L'ecole d'Etat Major), Paris
1969-1971	Cadets Academy, Belgrade
1979-1981	War Strategy and Defence Planning School, Belgrade

Profesional experience

1959-1962	Platoon Commander in the Guards (Belgrade)
1962-1966	Officers Battalion, Belgrade
1966-1984	Platoon commander, Battalion commander (cadets), Head of the Department of tactics, Sarajevo
1984-1989	Territorial Defense Chief in Command (Sector Mostar)
1989-1991	Territorial Defence Chief in Command (Sector Sarajevo)
1991-1992	Court marshaled by former Yugoslav National Army for issuing unauthorized order for 120 small pieces and 20.000 bullets to be handed over to the Kiseljak Territorial Defense as a support in view of the forthcoming aggression. Sentenced to 9 months in prison. Until April, 1992 temporarily non-assigned.
1992-1997	On April 8, 1992 offered a position of Deputy Chief in Command of Territorial Defense of B&H, and acted in the same capacity during the war.

Since 1993 was in a position of Deputy Chief in Command of the HQ of the B&H Army in charge of cooperation with civilian institutions and organisations (administration, economy, health, education, etc.) in the rank of Brigadier General.

Retired from 01.03.1997.

Since 1994 till nowadays, President of the Foundation "Education Builds Bosnia & Herzegovina" (main objective is: giving support in education of the children whose parents are war victim in B&H).

Additional professional activities

As a **teacher** at the Cadets Academy also involved in writing of the textbooks and manuals for instructors.

Mentor for diploma theses.

Participated at numerous symposiums and other professional meetings and conferences.

In 1992 a member of the B&H delegation in the USA together with President Izetbegovic.

Member of several associations and organisations in the domain of culture, science and sports:

Member of the editorial board of "Republika" magazine, 1994.;

President of the foundation "Education Build Bosnia&Herzegovina", 1994.g.

Member of the Club99 (the association of the independent intellectuals of B&H), Sarajevo, from 1997.;

Member of the victim association of B&H, from 1997.;

Member of Helsinki Committee, from 1997.

Participate at the:

- International Congress on Genocide and War Crimes in B&H with the paper "The Crimes committed by the JNA in B&H", Bon, 1995;
- Seminar for foreign Politics (organised by The Danish Institute), January 1996, with the papers: "Changes as offered by the Dayton Peace";
- "Bosnian Future" to the Peace Dialogue (Friedensdialog), Vienna;
- "Europa per Bosnia Conference", Barcelona; February 1996, with the paper "Aggression on Bosnia&Herzegovina and B&H Future";

Expérience d'intégration et de coexistence sociale au sein des villes

1. La fin du 20-ième siècle - encore un barbarisme en Europe

Ivo Andrić, l'auteur du prix Nobel, né en Bosnie-Herzégovine, loué et respecté par les peuples yougoslaves, mais maintenant pendant et après la guerre en Bosnie-Herzégovine, contesté et minimisé par ceux qui admiraient son œuvre avec un profond respect, a écrit : « C'est la ville. Dans tous les sens du mot. Si vous jetez un coup d'œil sur Sarajevo, à n'importe quelle heure du jour et de n'importe quelle hauteur, vous pensez machinalement, chaque fois, la même chose : »C'est la ville, une ville qui survit et, en même temps, naît et se transforme «.

Murray Robert, a écrit sur Sarajevo en 1894 : »J'ai vu maintes villes, célèbres par leur beauté, mais pas une n'a provoqué en moi tant d'admiration que Sarajevo. Y se succédaient mosquées, minarets, églises et tours, bureaux, casernes et tombes, denses, plantés dans cette mer ondulante, ces maisons singulières et si différentes par leur forme et construction. En fait, partout où le regard humain tombe, tout offrait une matière parfaite à étudier «.

En acceptant de parler sur ce thème à la Conférence Européenne (» Villes pour les droits de l'homme «), je suis parti du fait que Sarajevo a une histoire longue et bouleversante et qu'il se trouve sur la croisée culturelle, historique et religieuse de l'Est et l'Ouest : »C'est ici où l'Est et l'Ouest se sont arrêtés autre fois «, - une note sur Sarajevo, d'un auteur de récits de voyages. Donc, j'ai pensé aux faits que Sarajevo était le modèle d'une vie multiethnique, interculturelle et interreligieuse de différents peuples yougoslaves, que dans la guerre de 1992 à 1995, un acte barbare de destruction a été faite, que Sarajevo en tant qu'une ville a survécu et qu'il existe la perspective de sa reconstruction sociale, politique, économique, culturelle et autre.

Nous sommes obligés de parler avec pitié de cette ville et de ses habitants, qui ont enduré dans l'encerclement 1450 jours (du 06 avril 1992 au 19 mars 1996). Sur les expériences de Sarajevo et d'autres villes martyrs, telles que Vukovar, Dubrovnik, Mostar, Gorazde, Bihać, il faut réexaminer la responsabilité des villes européennes en raison de récentes souffrances des citoyens au centre de l'Europe. Il faut établir de solides obligations et responsabilités des centres européens du pouvoir, des centres politiques, économiques et culturels avec le but de protéger les droits de l'homme à Sarajevo et ailleurs.

Pendant l'encerclement de Sarajevo, je me posais souvent la question : » Pourquoi la destruction des villes a été pour l'agresseur une des tâches primordiales, d'abord en Croatie et puis en Bosnie-Herzégovine ? « L'unique réponse raisonnable était : c'est une opposition tyrannique qui détruisait les plus grandes valeurs de la civilisation. Parce que, en Europe, le

terme « la ville » sous-entend « la civilisation ». La destruction de Dubrovnik, de Mostar, de Sarajevo et des autres villes, manifestant ouvertement d'imbéciles idées guerrières : « Après la guerre nous construirons encore plus belle ville », rappelle la même idée fasciste qui voulut mettre la vieille Varsovie en poudre et cendre et ensuite, sur le même lieu construire Varsovie... !

Bogdan Bogdanovic, un architecte de la renommée européenne, auteur de nombreux monuments consacrés à la guerre antifasciste des peuples yougoslaves, a quitté Belgrade en 1992, ne pouvant pas accepter la politique d'une autorité serbe (maintenant il vit et travaille à Vienne.). En avril 1992, il a écrit dans le journal «Borba» : «Au cours des années, j'ai élaboré la thèse qu'un des moteurs de l'ascension et de la chute des civilisations est une histoire éternelle d'Augustin et de Maniché... Pourquoi ne serait-ce pas ainsi ? C'est l'histoire d'une lutte entre ceux qui aiment et ceux qui haïssent les villes, une lutte de chaque moment de l'histoire, dans chaque nation, dans chaque culture, dans chaque homme. Sur un autre lieu, il continue : » ...Parce que, depuis qu'il y a du monde, les villes ont été détruites au nom de « féroces convictions » et au nom de plus grandes normes militaires, de normes morales les plus terribles, au nom de l'ordre religieux, de l'ordre de classe et celui de race... ! »

Posons maintenant cette question : quelles normes morales, religieuses, ethniques, politiques ont mené les barbares dans la destruction des villes en Croatie, Bosnie-Herzégovine et maintenant à Kosovo ? Nous, les martyres, nous ne reconnaissons pas ces normes. Nous avons ressenti la morbidité de ceux qui haïssent l'homme et la ville. Bogdanovic continue : « Il me semble que dans les âmes paniquées des destructeurs, je sens le hérissément contre tout ce qui est urbain donc, contre des séries sémantiques de l'esprit, du moral du discours, du goût, du style... Je voudrais vous rappeler que le mot «l'urbanité», depuis le quatorzième siècle jusqu'à nos jours, dans les langues prestigieuses d'Europe, signifie toujours la même chose : la politesse, l'articulation, la coordination des pensées et des mots, des mots et des sentiments, des sentiments et des gestes...etc. Et, si quelqu'un ne sait pas se soumettre aux lois de l'urbanité, alors le plus facile pour lui est : simplement égorger l'urbanité ! »

Pour confirmer les indications précédentes, je vous présente une description du barbarisme, commis sur les enfants. Il s'agit d'un extrait du livre-journal «L'architecte et les barbares» d'Ivan Straus, l'architecte sarajevien : la maternité brûle, et les bébés, les accouchées et le personnel de la clinique ont été sauvés au dernier moment, en démenageant dans la sûreté de la cave. Le docteur Srecko Sinic (docteur honoris causa) supplie les terroristes au nom des bébés juste nés, au nom de 150000 enfants nés dans la même maternité. Et alors, le nouveau choc ! Quatre bébés, juste mis au monde, quatre petits soleils, encore sans nom, sont morts dans les incubateurs. Les sauvages se sont engagés à arrêter dans le même instant, le courant électrique et par la sabotage de la cinquième colonne arrêter aussi le générateur et l'arrivée d'eau pour ne pas pouvoir éteindre l'incendie. Une parfaite organisation de la mort... »

Les maires de Londres, de Paris, de Washington, de Moscou, de Rome, de Madrid, de Bonn, de Belgrade, de Zagreb et d'autres villes ont été informés de ce barbarisme, ainsi que

leurs citoyens à ce point où leurs maires et leurs autorités ont voulu qu'ils soient informés ! Nous nous demandons, nous les victimes savons bien pourquoi l'Europe se faisait d'abord, ensuite elle a réagi mais tardivement pour protéger les droits de l'homme, spécialement le droit à la vie ! « Le droit à la vie de chaque être humain est protégé par la loi. Personne ne doit être privé de vie excepté l'exécution de la peine de mort pour les actes criminels pour lesquels la loi a prescrit cette peine. » (point 1, article 2, la Convention européenne pour protéger les droits de l'homme et les libertés fondamentales) ? Pourquoi a-t-elle regardé la tuerie, le sang, l'incendie et la destruction de la vieille civilisation européenne, sans y réagir ? Il n'y a pas d'excuses pour un tel rapport vers le crime. Que ce silence reste une tâche sur la conscience de « la vieille dame ». Beaucoup d'Européens, lors de leur venue à Sarajevo ont prononcé ces mots : « J'ai honte en tant que l'Européen », mais est-ce que c'est suffisant ?

2. Les conséquences inenvisageables du barbarisme

Les conséquences de l'agression et de la guerre en Bosnie-Herzégovine et dans sa capitale sont inenvisageables et durables. Sarajevo n'a pas été démoli seulement de l'extérieur et seulement physiquement, mais il a été détruit aussi dans son intérieur et dans son âme. La souffrance des citoyens est la plus importante conséquence avec les pertes irréparables. D'après les évaluations officielles du Gouvernement de BiH, à Sarajevo ont été tués 10 514 habitants de Sarajevo (dont 1598 enfants). 60 800 citoyens ont été tués, dont 3381 enfants ; 19664 personnes ont été gravement blessées et soignées.

En parlant de l'agression sur BiH et sur Sarajevo nous employons souvent les termes - le génocide, l'urbicide, l'écocide, le culturocide pour expliquer les conséquences effroyables de la guerre. Ainsi, quand nous parlons de l'urbicide et du culturocide nous présentons au public européen les données sur la destruction des objets de l'importance publique, culturelle, historique, éducative, religieuse, tels que l'Institut Oriental, la Bibliothèque nationale et universitaire - Vijećnica, le Musée régional, le Musée de la ville de Sarajevo, le Musée historique, la Galerie artistique de BiH, le Musée des 14ème jeux olympiques, la Salle olympique « Zetra », le Centre culturosportif - Skenderija, le bâtiment de « Oslobodjenje » et RTV BiH, ensuite les établissements économique : « Energoinvest », « Zrak », « Unis », « Zora », le bâtiment de la Croix rouge, les hôtels « Evropa », « Bristol », « Nacional », la Gare des chemins de fer etc. Plus de 60% immeubles de logements ont été détruits ou endommagés. Le Centre clinique « Kosovo », l'Hôpital d'état (l'ancien hôpital militaire, le Service des urgences, etc. l'académicien bosniaque, docteur Ljubomir Besherovic en travaillant sur le problème d'écocide à Sarajevo de 1992-1995 a écrit : « ... à Sarajevo, de 1992-1995 en dehors de 10 000 citoyens tués, 50 000 arbres ont été coupés ! A Sarajevo s'est produite la guerre écologique d'un nouveau type, d'une sorte différente. Le suicide écologique a été fait, l'écocide forcé, imposé, extorqué s'est produit. Sous la pression des circonstances impossibles, la population urbaine détruisait son propre environnement de vie. Le meurtre des pères et des

allées de Sarajevo. le coupage des arbres dans les environs de la ville (parce que c'était l'unique moyen énergétique en plus grande période de la guerre), est une catastrophe écologique qui multiplie les conditions de vie des habitants de la ville. L'architecte Ivan Straus cité ci-dessus écrit dans son journal intime de guerre le 31 décembre 1993 : « Sarajevo est une ville tout à fait abîmée ! Il n'y a aucune mairie de ville, aucun quartier, aucune communauté locale, aucune rue, aucune ruelle, aucun immeuble qui ne sont détruits ou brûlés. Les rues sont creusées, les systèmes et le réseau de transport détruits, l'infrastructure se trouve dans un état catastrophique. pendant des mois la ville n'a d'électricité ni d'eau potable, et les soupapes de gaz sont souvent fermées. Les jours de l'hiver 1992 étaient les jours d'un coupage impitoyable et suicidé des parcs et des allées connus de Sarajevo avec de riches ramées centenaires, pour se chauffer tant bien que mal, un jour ou deux, et ainsi endurer ces jours d'hiver pleins d'humiliation. »

Peut-être beaucoup parmi vous se demanderont : qu'est-ce que cet homme nous raconte, tout cela était une fois, mais c'est le passé, et maintenant la situation est différente après trois ans de Dayton. Chers messieurs, cela peut être ennuyant pour vous, déjà connu, mais nous devons répéter cela à chaque occasion. Si nous n'en tirons pas les leçons valides, de nouveaux barbarismes peuvent nous arriver. Ces scènes ne se répètent - elles pas dans les villes, dans les habitats et les villages de Kosovo ? ! « Nous avons besoin de l'annésie, pas d'annésie pour construire de nouvelles sociétés » dit Adam Mechenik.

Une des caractéristiques essentielles de Sarajevo a été sa multinationalité et sa multireligion avec les exemples les plus positifs de la tolérance et de la vie dans l'unité des différences des peuples et des religions. D'après le recensement dernier de 1991 Sarajevo avait 527.048 habitants (12% de la population au total).

1/ Bulletin n° 172 de l'Institut pour la protection de la santé de la République de BiH, le 31 juillet 1995, Sarajevo

A Sarajevo il y avait 49,2 % Bosniaques, 29,8% Serbes, 6,6% Croates et 14, 3% autres nationalités. La guerre a complètement changé l'image démographique de la ville. Aujourd'hui le canton de Sarajevo a environ 358.000 habitants (plus 10.000 réfugiés Albanais de Kosovo dans deux mois derniers !) dont 97% Bosniaques, 5% Serbes, 4% Croates et 2% autres nationalités. Les données montrent qu'à Sarajevo il y a entre 80.000 et 85.000 réfugiés de Srebrenica, Foca, Visegrad, Rogatica, Stolac, Gorazde et des autres villes de la République serbe où les Bosniaques faisaient la majorité avant l'agression sur BiH. La ville de Sarajevo, composée de quatre mairies a environ 270.000 habitants.

La guerre a complètement détruit l'économie. Dans la ville il y avait 200.000 travailleurs qui travaillaient dans plus de 2.600 entreprises, organisations et établissements. Le revenu national par habitant dépassait 3.400 USA dollars, et le niveau du développement, mesuré par le taux d'emploi était 35%. Aujourd'hui l'emploi de la population est seulement 10% ou au total 74.979 employés plus 15.893 personnes en attendant un travail.

Je dispose de données officielles qu'après Dayton environ 230.000 Bosniaques et environ 10.000 Croates sont revenus sur le territoire de la Fédération. Dans la même période environ 40.000 jeunes gens ont quitté la Fédération et sont partis dans les tiers pays pour gagner la vie !

Une des valeurs fondamentales de chaque société et de chaque état est le système d'éducation, qui concernant BiH se trouve dans une situation très difficile et n'est pas adapté aux tendances contemporaines du système d'éducation européen. Chaque entité a son programme d'enseignement : le programme d'enseignement dans la République serbe est une copie du programme de la République socialiste de Yougoslavie, tandis que celui de l'Herzégovine -ouest est une copie du programme de la République de Croatie. Chaque entité a son université qui s'appuie au système d'enseignement universitaire des pays voisins. Les postes de recteur, de son remplaçant et de doyen sont occupés par les personnes appartenant à ce peuple. Il est évident que l'enseignement se ferme dans l'entité, comme on fait dans la politique et dans la société. Comment expliquer et résoudre la situation à Tesanj (la ville bosniaque) où les enfants de la nationalité bosniaque vont dans une classe au rez-de-chaussée et étudient le plan et le programme bosniaque, tandis que les enfants de la nationalité croate vont dans le même bâtiment au premier étage et étudient le plan et programme croate. Ou, un autre exemple, les enfants de la nationalité serbes qui vivent à Jidza, appartenant à la Fédération, vont à l'école à Lukavica appartenant à Republika srpska et y apprennent d'après le programme de Belgrade !

3. Comment à travers l'intégration et la coexistence sociale assurer les droits de l'homme et les libertés fondamentales ?

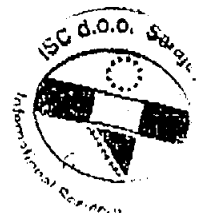
Quoique ce siècle est « le plus meurtrier siècle par rapport à tous les siècles » (Eric Hobsbawm), il faut rechercher les chemins pour sortir du collapsus le plus difficile où Sarajevo se trouve. Sarajevo ne peut pas faire cela lui-même, il a besoin du soutien et de l'aide planifiée, organisée, constante et diverse. Les expériences actuelles ne sont pas positives, mais ici à Barcelone, ce rassemblement des gens qui luttent pour la protection des droits de l'homme et des libertés fondamentales dans les villes d'Europe, réveille l'espoir que dans le millénium à venir on va résoudre les problèmes des droits de l'homme et des libertés d'une manière démocratique.

Les rassemblements tenus à Strasbourg, à Genève, à Stockholm et à Sarajevo ont révélé l'état des droits de l'homme et les voies à entreprendre pour que ces valeurs fondamentales de la civilisation européenne deviennent une question primordiale pour les autorités de chaque pays. Mais de chaque citoyen, aussi. Il n'y a pas de société civile ni de démocratie sans une solution positive des droits de l'homme.

Les dernières élections de la présidence, du parlement et des autorités du canton ont montré que les partis nationaux, dans le programme politique desquels la nation occupe la première place, et leurs meneurs ont une grande influence à un grand nombre de personnes et que cela représente une menace latente pour les incidents, les crises et l'ébranlement de la démocratie. Rendre les entités de BiH homogènes, cela mettrait en question l'établissement de l'état de BiH dont l'intégrité territoriale et l'indépendance politique sont reconnues par le droit international. Dans ces deux c'est-à-dire trois entités, les catholiques et les habitants de la religion islamique sont une minorité nationale dans l'entité serbe, alors que les orthodoxes sont une minorité dans la Fédération ce qui est entre autre la conséquence de désaccord entre des constitutions d'entité et la constitution de BiH issu des accords de Dayton. Il n'y a pas de solutions ethniques dans le mélange ethno-culturel de BiH, dans celui des pays voisins, non plus. La guerre en Croatie et BiH avait le caractère d'un conflit ethno-national avec des traits religieux. L'éthnisation actuelle de la société a causé et augmenté encore davantage le conflit religieux, ce qui a provoqué la haine religieuse. Dans l'actualité socio-politique les minorités sont attaquées et cela choque la dignité humaine.

Les accords de Dayton, la constitution de Dayton en tant que produit de la Communauté internationale représente la combinaison de deux principes fondamentaux : du principe de la souveraineté d'état et du principe des droits de l'homme et des libertés. En partant de la prémisse que l'avenir de l'Europe n'est pas dans une communauté des nations ou dans la construction d'une nation « européenne », mais dans une Europe des citoyens ayant les mêmes droits et ne perdant pas leurs entités culturelles et ethniques et nationales. C'est à cela que l'état de BiH doit aspirer. La ville aussi. En tant qu'un centre politique, administratif, économique et culturel, elle n'a la perspective que dans la mesure qu'elle est acceptée par ses citoyens et par ses peuples et dans la mesure qu'elle ne freine pas leur développement politique, culturel, économique et autre. La question qui se pose c'est : Est-ce que et comment reconstruire la BiH multiethnique, c'est-à-dire la ville multiethnique ? Comment au cours du temps diminuer la suprématie de l'entité serbe, croate et bosniaque dans la vie publique. Si nous avons donc constaté que la perspective réelle pour les droits politiques, économiques, sociaux et culturels se trouve dans une vie multiethnique et multireligieuse des citoyens à droits égaux on se pose la question : est-ce que les réfugiés et les personnes déplacées veulent revenir chez eux et est-ce qu'ils pourront jamais revenir d'une manière sûre et avec dignité dans des « endroits d'où ils avaient dû fuir et d'où ils étaient chassés ? Il est sûr que l'image démographique ne sera plus jamais celle d'avant guerre. Ce que la Communauté européenne, les villes peuvent construire et ce qu'on doit inciter c'est d'introduire dans la vie publique de telles mesures et de telles institutions dans lesquelles l'entité ne dominera pas. Lorsqu'on parle de la déclaration de Sarajevo du retour des habitants non bosniaques, il faut contraindre tous les signataires de respecter cette déclaration de retour des réfugiés et des expulsés. Cela se rapporte aussi à la déclaration de Banjaluka concernant le retour des Bosniaques et des Croates dans la République Serbe.

Etant donné que pendant la guerre un grand nombre des cadres professionnels et d'intelligence a quitté Sarajevo et les autres villes de BiH, pour la reconstruction et la

réconciliation est très important d'inciter au retour la majorité de l'élite urbaine, professionnelle et scolarisée et non nationaliste (ou au moins peu nationaliste).

Pour surpasser la haine et la méfiance parmi les peuples qui sont la conséquence de la guerre civile, les villes de l'Europe, les gouvernements des pays d'ouest, ainsi que les organisations non gouvernementales doivent offrir l'aide dans une action synchronisée pour construire la société civile. Le procès de la construction de la société civile est de long terme. Darendorf dit : « Pour proclamer la constitution il faut six mois, pour les changements du système économique et politique il faut six ans, mais pour la construction du mouvement démocratique il faut six décennies ! »

Les perspectives pour la démocratisation dépendront du fait à quelle vitesse se développera la société civile dans laquelle devraient exister les organisations et les associations qui seront indépendantes du pouvoir des partis nationaux et des structures d'état national, puis des capacités de créer la confiance et la collaboration qui sont essentielles pour la culture, le pluralisme et pour la solution non-violente des conflits. Les élites actuelles croient que pour elles le plus utile est de créer leurs propres petits états séparés. L'éducation sur la démocratie dans l'enseignement préscolaire, élémentaire, secondaire et universitaire, puis dans l'enseignement des familles, des entreprises, des institutions etc. peut jouer un rôle très important dans le développement de la démocratisation. Quand je parle de l'éducation sur la démocratie, je pense aussi à l'éducation dans le domaine des droits de l'homme, parce que tout ensemble peut se confronter efficacement au racisme, à la xénophobie et à la destruction de toutes les sortes et de toutes les formes. Les organisations non gouvernementales peuvent aussi jouer un rôle important et il faut les aider à améliorer leurs conditions de travail (le matériel, l'équipement, l'argent etc.)

Les organisations non gouvernementales des villes de l'Europe occidentale peuvent établir les relations de partenariat avec les organisations non gouvernementales locales en leur assurant l'aide et l'équipement professionnel et financier. C'est un procès durable qui comprend l'inclusion constante et le soutien des organisations et des fondations non gouvernementales. Compte tenu le nombre de ces organisations, il faudrait former un mécanisme pour la coordination, pour ne pas doubler et ne pas se mêler dans les affaires.

Un domaine très important parmi les actions des villes se trouve dans le développement du pouvoir local et dans l'incitation à la collaboration sur le niveau local au sein de l'entité et parmi les entités.

Dans la construction de la démocratisation, la base pour créer les droits de l'homme et les libertés dans les régions où les guerres récentes se sont menées un rôle essentiel jouent les médias libres. Pour fortifier les libertés des médias il faut faire la pression sur le pouvoir et les partis au pouvoir avec le but qu'ils respectent les normes internationales dans le domaine des libertés de médias, des responsabilités et de la législation. Il faut demander cet effort collectif pour créer les conditions pour le marché de médias commun. Il faut aussi le faire pour garantir le droit de mener en évidence les données des archives de médias des régions concernées.

et des livres qui peuvent aider dans la lutte contre des manipulations avec l'histoire. Les organisations internationales peuvent jouer un rôle important dans ce domaine. Les villes ont une responsabilité particulière dans les rapports entre les ethnies et aussi dans les rapports vers les minorités. Le plus grand défi pour chaque ville est dans l'intégration de la population dans un espace public commun dans lequel tous respecteront les règles de la vie en commun et de la culture civile.

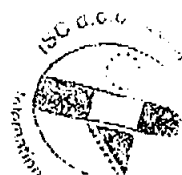
La politique des démocraties occidentales a l'intention d'effacer les différences entre la conception urbaine des droits individuels et de la conception des droits collectifs, de cette manière que les droits des minorités nationales se déterminent comme l'utilisation collective des droits individuels. Le Conseil d'Europe a fait en novembre 1994 le Cadre de la convention pour la protection des minorités nationales. Cette convention confirme : « La protection des minorités nationales et des droits des personnes appartenant à ces minorités constitue une partie inséparable de la protection des droits de l'homme et elle représente le domaine de la collaboration internationale. » Il faut créer dans la ville les conditions pour que les membres des minorités nationales puissent efficacement participer dans la vie culturelle, sociale, économique et politique.

La politique des villes doit être orientée de cette manière pour assurer les droits économiques, sociaux, et culturels pour tous les citoyens. Pour fortifier les droits de l'homme la reconstruction et le développement des villes auront un rôle décisif. L'industrie, l'agriculture et la prestation de services auront le rôle capital. L'élément-clé de la réforme économique est dans la continuation de la transition vers l'économie de marché avec un secteur privé efficace. La privatisation des entreprises sans aucune ségrégation peut assurer une large plateforme pour créer les conditions optimales à embaucher les habitants et aussi pour créer les réformes plus rapides dans l'économie.

Si nous parlons du fait que la réalisation et la protection des droits de l'homme sous-entend d'assurer les mêmes droits pour tous les citoyens, en estimant leur identité nationale, religieuse et culturelle, de stimuler leur vie municipale pacifique, ainsi que le bien-être des habitants au sein d'une autonomie libre, alors dans ce contexte la ville doit s'engager pour la protection des droits des femmes, des enfants, des personnes âgées, pauvres et handicapées. Ce sont des organisations non gouvernementales internationales et locales qui peuvent y jouer un grand rôle. Dans leur travail il faut inclure la population locale.

Pour le développement futur de la ville, il est important d'assurer le droit des citoyens à l'autogestion locale et surtout :

- ☒ le droit des citoyens de décider sur les affaires d'une importance locale par le référendum, par d'autres moyens de décision, par l'opinion personnel et par leurs représentants élus ou choisis.
- ☒ le droit de décider de s'organiser eux-mêmes :

- le droit des citoyens d'être consulté sur toutes les questions qui regissent les droits et les obligations de la ville ;
- assurer les intérêts nationaux vitaux dans le domaine de la culture, de l'enseignement, de la religion et des monuments nationaux.

Dans les conditions où dans la ville ne sont pas développés les mécanismes d'effectuer et de protéger les droits de l'homme et les libertés fondamentales, il est très important d'assurer les mécanismes de la protection et de la garantie. On a souligné dans l'exposé l'importance de l'enseignement dans le domaine des droits de l'homme, pour chaque citoyen depuis son enfance jusqu'à l'âge mûr. Cela exige de nouveaux programmes pour l'enseignement régulier et supplémentaire. Il faut qualifier le cadre d'enseignants pour un travail le plus efficace possible dans le domaine de la protection des droits de l'homme. Sur le niveau le plus bas de l'autonomie locale, il faut former une consultation ou des commissions dont le but est d'offrir une aide permanente et urgente en cas d'infraction des droits et des libertés des citoyens.

Comment est-il possible de réaliser et de protéger les droits de l'homme et les libertés fondamentales dans la ville qui est étouffée et qui s'étouffe toujours dans les divisions ethniques, dans la haine mutuelle, dans l'intolérance, dans non-réalisation des accords de Dayton et de la déclaration de Sarajevo, de Banjaluka et des autres déclarations ? !

Cela peut se résoudre simplement : la communauté internationale doit faire une pression décisive, sous la menace des sanctions efficaces contre ceux qui sont responsables pour la non-réalisation des accords de Dayton et des autres documents, surtout pour le retour des réfugiés et des personnes déplacées. Il est indispensable que dans ce projet soient incluses les organisations européennes gouvernementales et non-gouvernementales. Elles doivent aider en personnel et financièrement le retour de chaque personne dans son foyer.

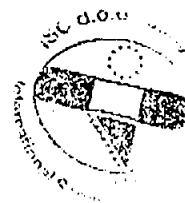
Le développement de la démocratie locale exige la participation planifiée, organisée, constante et coordonnée des villes de l'Europe ; par là il faudrait promouvoir la fraternisation entre les mairies.

Dans la réalisation des droits de l'homme et des libertés fondamentales le pas suivant est l'éducation. Il faut par les cadres et par l'aide financière influencer au niveau local la conscience des citoyens pour savoir réaliser eux-mêmes leurs droits. Plus tard, quand le système de l'éducation dans le domaine des droits de l'homme se développe il faut collaborer et coordonner les activités dans ce domaine. Dans la réalisation de ce projet, le rôle important peuvent jouer les organisations non-gouvernementales parce qu'elles sont indépendantes des mouvements politiques actuels et pour les activités de ces organisations ne sont pas nécessaires des grands financements, il n'y a pas de bureaucratie dans le travail, leur efficacité est plus grande.

On peut résoudre d'une manière pareille toutes les autres questions de la réalisation et de la protection des droits de l'homme et des libertés fondamentales, avec la présence indispensable de la communauté internationale.

L'expérience de l'Ambassade de la démocratie locale Barcelone- Sarajevo doit être propagée dans tous les domaines et dans toutes les activités de la ville. L'Ambassade a fait une petite partie initiale de ce qu'il est nécessaire de faire pour les droits de l'homme dans la ville et en BiH. Il faut inclure des autres institutions, associations et organisations gouvernementales et non-gouvernementales européennes en se servant de bonnes expériences positives de l'Ambassade. Cependant, on ne peut pas compter sur les solutions partielles. La question de la protection des droits de l'homme et des libertés fondamentales doit être résolue dans la ville ainsi que dans tout le territoire du pays et des pays voisins qui ne cessent pas à manifester leurs prétentions territoriales et l'influence politique dans la subjectivité d'état de BiH. Je confirme que sans solution de la question de démocratie et des droits de l'homme sur les territoires de l'ex-Yougoslavie, ces questions ne peuvent pas être résolues positivement sur le niveau local. Quand même, j'espère que les villes européennes et la communauté internationale auront plus de l'oreille pour reconstruire les villes - martyres, pour développer la démocratie et pour réaliser les droits de l'homme et les libertés qu'ils en avaient pendant le génocide l'urbicide, le culturicide, l'écoicide et la destruction de la civilisation européenne.

Ciutats per als drets humans CONFERENCIA EUROPEA
CONFERENCIA EUROPEA **Ciudades por los derechos humanos**
Villes pour les droits de l'homme CONFERENCE EUROPEENNE
EUROPEAN CONFERENCE **Cities for human rights**

Asbjorn Eide

Citizenship, the city and diversity

Provisional draft for the European Conference

Cities for human rights

by Asbjørn Eide

1. The role of the city in coping with diversity.....	1
2. On ethnic composition and multiculturalism in cities	2
3. On citizenship and nationality.....	4
4. When nationalism divide cities.....	7
5. Applicable international standards	8
6.Minority rights and group accommodation.	10
7.Towards a new citizenship?.....	14

1. The role of the city in coping with diversity

Cities are generally more multicultural in composition than are the surrounding rural areas and smaller towns and therefore require greater emphasis on the management of diversity. This paper is intended to facilitate discussions on ways to achieve peaceful and constructive group accommodation in situations involving majorities and minorities, while at the same time promoting universal human rights for all. It is a very tentative analysis, not based on deep research but on reflections on developments we can observe at the present time. Hopefully it can give rise to further reflection or even more solid research which can make it possible to obtain a clearer picture of available options not only for the authorities of the cities but also for the civil society and others involved.

A comprehensive realization of human rights involve efforts by the state, the city, the civil society, and the private sector, in co-operation with various parts of the international community. The realization of the broad range of human rights requires not only good governance, but also a positive atmosphere and a reciprocal respect between the different groups living together in the same community.

Efforts to ensure sustainable human development must take place within the normative framework set by the Charter of the United Nations. There are three basic purposes underlying the activities of the United Nations and the world order it seeks to promote:

The maintenance of peace, the development of friendly relations between nations, and the development of co-operation in solving international problems of an economic, social, cultural, or humanitarian character and in promoting respect for human rights and fundamental freedoms for all without discrimination.

The management of ethnic and cultural diversity should take place within a policy of social integration. The alternative to social integration is social disintegration or social exclusion of some segments of the population through extreme poverty or through discrimination on the basis of ethnicity or race.

The pluralistic nature of most societies has at times resulted in problems for the different groups to achieve and maintain harmony and cooperation, and to have equal access to all resources in society. In many places, pluralism has been completely denied through a policy of more or less enforced assimilation to the hegemonic language and culture, or entirely discriminatory forms of pluralism have been pursued by the hegemonic group through discrimination of those who were held to be different. How can conditions be established which allow the different groups in society to reproduce and develop their own culture and identity, while at the same time ensure equal access for every individual to democratic participation and to the resources of society, and to equal protection by the rule of law?

Social integration requires that all inhabitants are treated as equals, but it does not require that persons belonging to different groups give up their particular identity. The human rights system envisages that there can be great flexibility and diversity within the national society, though not unlimited separateness.

Human beings and human societies can integrate at different levels. Within the traditional state system, the main focus has been on national integration at the state level. At present, however, this is undergoing basic changes: There is a process of downward transfer of political power (decentralization) and at the same time an upward transfer, to international regional and global institutions. While the main attention in this paper is on the impact of national decentralization on the space of self-determination for cities and the implications this has for ethnic diversity, it must not be left in sight that levels of national and supranational integration continue to exist, and that in particular the supranational dimension is becoming increasingly important, due in large part to the processes of globalization of which we are all parts. An important number of vital decisions are made at the level of international regional or universal organizations, and on the other hand, an increasing number of decisions are adopted by the cities and at the local level, not the level of the sovereign state. Decentralization can in some circumstances, though not in all, facilitate the dual aim of integration and the preservation of identity.

2. On ethnic composition and multiculturalism in cities

Research on urban cultures has focussed on the lifeways or cultural forms in the cities. Urban cultures are often secular and heterogenous but also impersonal, while smaller

or rural communities are often more religious, highly personalistic with a hierarchical system of ranks rather equality among the members. Most cities have had at least this in common that they have been poles of attraction of population movements, which has contributed to their multiethnic makeup. But when we go beyond this rather simple generalisation, distinctions have to be made.

Generalisations about cities are dangerous because they differ greatly in their cultural and economic makeup, resulting from political changes and processes of commerce, industrialisation and mass communication. It is not the purpose of this paper to examine in detail the different results in terms of ethnic, linguistic or religious diversities of cities around the world. Some hints, however, can be given.

First, we need to distinguish between the cities in those parts of the world where industrialization set in at an early stage (mainly central and Western Europe and North America) as distinct from cities in many post-colonial states where industrialisation has come much later and in some places still is of very limited scope. In between, we find the cities of Eastern Europe and the CIS states which went through an accelerated industrialisation during the Communist period in the context of a highly centrally planned economy which, particularly in the former Soviet Union, led to massive migrations of workers resulting in entirely new patterns of ethnic composition of the cities affected by these processes.

Secondly, we need to distinguish between cities which have predominantly an administrative function (typically the capitals of federal or unitary states) from the commercial and industrial cities, though sometimes these functions are combined in the same city.

Thirdly, a distinction should be drawn between the early industrial cities, which numerically were dominated by large groups of industrial workers, and the more modern mass communication cities in the advanced industrial states.

Two rather different trends emerged in the industrial cities arising during and after the industrial revolution. One typical evolution was the growth among the expanding number of industrial workers of a labour movement marked by class solidarity irrespective of the ethnic origin of the different workers. But in other places, competition for jobs led to tension among different ethnic groups, to exclusiveness and segregation, where one ethnic population in the city sought to block arrival and access by workers from other ethnic groups. The emergence of hierarchies of 'races' and ethnic groups confronting each other in the competition for jobs and other sources of income is well known in industrial history. This happened, in particular, in immigrant states such as the United States, but also in some of the multi-ethnic states in Europe.

In the highly industrialised countries the new type is the mass communication city which function as a centre of managerial control, based on finance, high-tech mass communications and data processing. Manufacturing is increasingly dispersed not only throughout the country but throughout the world, but the links between the multifarious activities are administered in the mass communications cities.

These new types of cities require high-skilled and highly educated labour from wherever they might come. They draw from a pool of persons world wide who have the necessary skills. They are the product and even the administrating centres of what we now call globalization.

3. On citizenship and nationality

The concept of citizenship is originally linked to cities, not to states. As such the concept was known in Greek and Roman time, but disappeared during medieval time until the beginning of modernization. Its modern revival took place as a part of transition from feudalism. The initial citizens were the member of the networks of corporations within the cities emerging out of the feudal order. The burghers (those living inside the city wall) had to some extent disengaged themselves from the feudal order dominating the rural communities surrounding them, where the systems of status and inequalities still remained intact.

In England the term citizen originally referred to membership of a borough or local municipal corporation, while the word subject was used to emphasize the individual's subordinate position relative to the monarch or state. The distinction between 'subject' and 'citizen' is important here: The citizen had rights as well as a corresponding set of duties, while the subject simply was the target of the duties and demands imposed by superiors, ultimately the king.

The French revolution was the watershed in conceptualizing citizenship, divorcing it from its link to the city. Roger Brubaker, in a penetrating analysis, has pointed out that there were four aspects of the French revolution which together contributed to the content and function that citizenship has in our time¹.

¹ Brubaker, Rogers: *Citizenship and nationhood in France and Germany*. Cambridge (Massachusetts): Harvard University Press, 1994

One was the 'bourgeois' aspect of the revolution, the consolidation and extension of the freedoms required for the functioning of the bourgeoisie, the 'burgers' who no longer were content to remain inside the city walls but whose economic and professional activities required the elimination of the many blockages of feudalism. 'Citoyenneté' or citizenship was first and foremost about freedoms and equality before the law, and the right to private property – the key challenges of the burgers against the vestiges of the feudal society, aristocratic privileges and royal arbitrariness. This corresponds to the first stage in the achievement of civil rights and property rights in Britain where the 'Glorious Revolution' in 1688-9 was an early high point, and for which the theory of social contract as spelled out by John Locke played such an essential role.

The second aspect was the French revolution as a democratic revolution, through its insistence on political rights. Urban citizenship, in the sense of membership in the decision-making bodies within the cities, was already known but had been on the decline due to the efforts by the centralizing, territorial French monarch to eliminate the privileges of the cities. Brubaker shows that though the democratic aspect of revolution, political rights were sought to be institutionalized as citizenship rights, transposing them from the plane of the city-state to that of the nation-state, and transforming them from a privilege to a general right. He does admit that it was not a full-fledged democratic revolution, since women were excluded from politics and the male citizens were divided into 'citoyens actifs' (who were given political rights) and 'citoyens passifs' (who were not). (A similar dichotomy had emerged in Britain. John Locke, it will be remembered, while being an early advocate of 'peoples' sovereignty', had also envisaged that only holders of property should form part of the collective 'sovereign' and thus have political rights).

In spite of its limitations, the French revolution was decisive for the development of the modern institution of national citizenship, by linking civil rights to political rights. It is another matter that it still took a long struggle in France during the 19th century to effectively ensure political rights for all adult men - and for women it was not obtained until the first part of the 20th century.

A third aspect of the French revolution is also of relevance for the concept of citizenship: The national revolution. Brubaker argues that this aspect was neither intended nor foreseen by those who started the revolution in 1789, but emerged only during the most radical stage of the revolution, in the years 1793-94. It was a move away from the cosmopolitan spirit prevailing during the early years, where 'likeminded foreigners' such as Thomas Paine were made citizens of France in recognition of the fact that they shared the same spirit of freedom and equality as the French revolutionary. During those early years, the French revolution was portrayed to be the beginning of a European-wide revolution, in collaboration with the newly independent United States, for freedom and equality for all.

Nationalism, however, has its back side. While the bourgeois and the political revolution had highlighted the integrative function and the inclusiveness of the citizenship concept by insisting on freedom and equality, the national revolution has emphasized its excluding function, by requiring clear demarcation between those who were nationals and those who were not. Thus, according to Brubaker, 'the revolution created a legal frontier and a 'moral frontier' between members of different nation-states. Abolishing legal and moral boundaries and divisions within the nation-state, it crystallized legal and moral boundaries and division between nation-states. Thus it engendered both the modern nation-state and modern nationalism.'

The French revolution generated the upsurge of a national patriotism which led to the emergence of a modern mass army and which was skillfully exploited by Napoleon in his conquest of large parts of Europe. That, in turn, contributed to the development of another form of nationalism – the ethnonationalist wave, which started during the early years of the 19th century and engulfed much of Central and Eastern Europe in the latter part of that century, culminating with World War I and the interlude of the two inter-war decades before World War II was unleashed. It served both to unite areas which had a relatively common culture and ethnicity, but which was divided by

separate feudal power-holders or city-states (Germany, Italy) or split between different occupants (Poland) or which were possessions of empires with a multi-ethnic composition (the Balkans, Hungary, Czechoslovakia). The multi-ethnic Tsarist empire was also rent by ethno-nationalist sentiments but kept under control until the Russian revolution, at which time it shed the Baltic area and Bessarabia but for the rest it was, in the words of Ernest Gellner, 'placed under a new management' with the name of the Soviet Union, re-occupying the Baltic states and Bessarabia (now Moldavia) but finally dissolved at the end of 1991.

Full-fledged ethno-nationalist ideology has three components: Nations are to be defined in ethnic terms, referring to a common past history, tradition, preferably also common language. Secondly, "nations" should have their own states, so the society composing a state should as far as possible be congruent with the "nation". Thirdly, the loyalty of members of "nations" to their nation should override all other loyalties. This notion of nationalism is what here will be referred to as ethno-nationalism.

Ethno-nationalism engenders its own approach to citizenship which creates great obstacles for the implementation of human rights. Most importantly, it emphasises the borderline in a different way: Ideally, only members of the same ethnic group should have a place within the territory.

We can easily see that this ideology fits badly with the cosmopolitan, urban spirit in multicultural cities.

4. *When nationalism divide cities*

Many cities around the world are deeply divided. Some names spring to our attention: Jerusalem, Nicosia, Belfast, Vukovar, Sarajevo, Mostar. These are extreme examples where nationalism has divided the multi-ethnic city.

They bring several points to our attention. One is that multicultural cities can become the victims of a nationalism which has its roots in the countryside, in the rural areas and in the smaller towns. This happened to Sarajevo, and to some extent also to Mostar and Vukovar.

In other cases, the same city is the coveted symbol of nationalist identity for competing national groups: This is the case of Jerusalem.

Probably even more typical are cities which emerged in times when nationalism was less strong and then attracted migrants from different ethnic or religious groups in search of jobs and future security. Later, when nationalism leads to conflict, the city is torn apart or split on ethnic lines. For reasons of group security, persons who have previously lived dispersed move to ethnically defined and protected neighbourhood. Gradually, the dividing lines become so strong that walls are physically erected, as has been the case in Belfast.

Thus, multicultural cities can under threat from ethno-nationalism become monocultural ghettos where the groups live in fear of each other. This is a problem on the increase.

The huge migration to Europe in the post-World War II period, which at its height amounted to some 30 million migrants, have significantly changed the demographic composition of many European cities. How will the situation evolve?

5. Applicable international standards

A consequence of the increasing world-wide interdependence in trade, production, finance, communication and technology is that governments at all levels, including cities, states and regions have to take into account international expectations and international standards. Most members of the international community, whether they are states or networks of cities, have a strong interest in preventing refugee flows and in promoting stability. A widespread reciprocal benefit is to be gained from uninterrupted, sustainable development; conflicts in one place are therefore negative to others. More generally, the process of globalization of the market reinforces the need for a universalization of standards.

The framework for international standards is set by the United Nations Charter with its threefold set of purposes mentioned above. One of these purposes is to achieve international co-operation in solving international problems of an economic, social, cultural, or humanitarian character (i.e. sustainable human development) and in promoting and encouraging respect for human rights and for fundamental freedoms for all without distinction as to race, sex, language, or religion.

The greatest achievement within the contemporary international legal order is the adoption and the advancing implementation of universal human rights. Group accommodation must be guided by its conformity to the requirements of human rights law. The contemporary, normative system of human rights is built on three elements:

- ◆ The unity of humankind as one race or family, irrespective of colour, ethnic or national origin, gender or other differences,
- ◆ the principle that every human being has an equal right to be treated like every other human being,
- ◆ the proclaimed solidarity or brother-or sisterhood among human beings, as called

for in Article 1 of the Universal Declaration of Human Rights.

The foundation of all human rights is found in the Universal Declaration of Human Rights article 1:

'All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards each other in a spirit of brotherhood'.

Under the Universal Declaration itself, article 2, paragraph 1, everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth in the Declaration, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

The theme of equality occurs time and again, and is spelled out in the International Covenant on Civil and Political Rights articles 2 and 26, the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights article 2, the European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms article 14, the Inter-American Convention article 1, the African Charter on Human and Peoples' Rights article 2.

Within national societies and within cities, different cultures co-exist - in the form of different religions, different languages, and different ethnies. This cultural co-existence is not only an unavoidable aspect of contemporary life but should also be seen as enrichment. It can, however, easily generate discriminations in the form of exclusions, restrictions or preference. The main thrust of modern human rights is to counteract such tendencies. For that to happen, everybody involved have to understand that while they adhere to separate linguistic traditions, have different national origins, or subscribe to different religions, they are all equal in dignity and rights and should act towards each other in a spirit of fraternity.

The International Bill of Human Rights consists of the Universal Declaration of Human Rights adopted by the United Nations in 1948 and the two Covenants adopted in 1966 - the International Covenant on Civil and Political Rights and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. Numerous other conventions have since been added to these both at the global and the regional level, and all states in the region meeting here have subscribed to these instruments by ratification, accession or succession.

These instruments cover civil, political, economic, social and cultural rights. Over the years, further and more detailed provisions have been adopted in such fields as prevention of discrimination; the rights of women; the rights of the child; prevention of slavery, servitude and forced labour; human rights and the administration of justice; freedom of information; freedom of association; equality and non-discrimination in employment; human rights related to marriage, family and youth; social welfare, progress and development; the right to enjoy culture; human rights related to nationality, statelessness and asylum; prevention, prohibition and punishment of war crimes and crimes against humanity, including genocide, and humanitarian law in armed conflict. Were these rights safeguarded, peaceful group accommodation would be greatly facilitated.

Group conflicts arise when members of one or the other group do not accept the equality in dignity or rights of the members of other groups. One of the main instruments in international human rights law to counteract challenges to the equality of human beings is the International Covenant on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (ICERD).

The two objectives of ICERD are to eliminate racial discrimination in all its forms and to promote understanding among all races (article 2, para. 1). "Racial discrimination" is in article 1 defined as distinction, exclusion, restriction or preference based on race, colour, descent or national or ethnic origin which has the purpose or effect of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural or any other field of public life."

The prohibited 'racial discrimination' therefore explicitly also includes discrimination in the basis of national or ethnic origin.

The aim is not only to achieve equality *de jure*, but also *de facto*. ICERD furthermore requires that special but transitional measures shall be taken in regard to racial or ethnic groups when this is required in order to guarantee to them full and equal enjoyment of human rights and fundamental freedoms.

6.Minority rights and group accommodation.

Human rights are essentially individualistic. They deal with the rights of the human person as an individual. Many persons belonging to ethnic, religious or linguistic groups feel, however, that they need a protection of their group identity. The core elements of that identity is the right to organize themselves as a group, to use their own language, to be able to preserve, to reproduce and to develop their own culture, and therefore to control or have a significant impact on the content of the education of their new generations. A part of this concern is to be able effectively to influence political decisions affecting themselves.

In order for members of minorities to develop their own culture and to participate effectively in the social, economic, cultural and political life of the larger society, their right to full freedom of association combined with the freedom of expression and information are of particular importance.

Relevant for minorities and group accommodation are, for instance, the provisions which oblige states to respect freedom of thought, conscience and religion (Universal Declaration Article 18). Members of any religious group are entitled to manifest, in public as well as in private, their religion or belief in teaching, practice, worship and observance. Equally relevant is the right to freedom of opinion and expression (Universal Declaration Article 19), which includes the right also to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers. This right

clearly includes the right to use one's own mother tongue and to receive and to give information in that language; on this basis minor groups can assert their right to protect their own language. Also of relevance is the right to freedom of peaceful assembly and association (Universal Declaration article 20): Minor groups are entitled to organize for the promotion of their interests and values by forming their own associations. Furthermore, everyone has the right to participate in the cultural life of the community (Universal Declaration Article 27). This implies, also, that members of minority groups can carry on their particular group culture.

In 1990, a Human Dimension Meeting of the Conference on Security and Co-operation in Europe (now called the Organization for Security and Co-operation in Europe, OSCE) was held in Copenhagen. Its Final Document contains what until then was the most advanced set of provisions on the rights of minorities and on peaceful accommodation between groups. The Copenhagen Document inspired subsequent developments both in the Council of Europe and in the United Nations. The United Nations General Assembly adopted in 1992 the Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious or Linguistic Minorities, which is now the most important instrument at the global level. Two years later, the Council of Europe adopted its Framework Convention on the Rights of National Minorities, which further elaborates rights of minorities.

The protection of minorities is based on four principles: Non-exclusion, non-assimilation, non-discrimination and social integration.

The first requirement is to protect the *existence* of minorities. This includes their physical existence, their continued existence on the territories on which the minorities live, and the continued access to the material resources required to continue their existence on those territories. They shall neither be physically excluded from the territory nor be excluded from access to the resources required for their livelihood. The right to existence in its physical sense is sustained by the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, which codified customary law in 1948. Forced population transfers intended or with the effect to move members of minorities away from the territory on which they live would constitute serious breaches of contemporary international standards.

The second requirement is to protect the *identity* of the groups concerned. Many recent international instruments use the term 'identity', which expresses a clear trend towards the protection and promotion of cultural diversity both internationally and internally to states. Relevant provisions are Articles 29 and 30 of the Convention on the Rights of the Child, Article 31 of the UN Migrant Workers Convention, Article 2(2)(b) of ILO Convention No. 169, which refers to respect for the social and cultural identity, customs and traditions and institutions of indigenous peoples, as well as in regional instruments such as the OSCE 1990 Copenhagen Human Dimension Conference and the European Framework Convention for the Protection of Minorities of 1994, and the Geneva Meeting of Experts on National Minorities 1991.

Identity is essentially cultural, and requires not only tolerance but also a positive attitude of cultural pluralism by the state and the larger society. Required are not only acceptance but

also respect for the distinctive characteristics and contribution of minorities in the life of the national society as a whole. Protection of the identity means not only that the state shall abstain from policies, which have the purpose or effect of assimilating the minorities into the dominant culture, but also that it shall protect them against activities by third parties which have assimilatory effect. Crucial in these regards are the language policies and the educational policies of the state concerned. Denying minorities the possibility to learn their own language, or excluding from the education of minorities transmission of the knowledge of their own culture, history, tradition and language, would be a violation of the obligation to protect their identity.

It is, however, also necessary to sound a warning here in light of developments which took place in some parts of former Yugoslavia and the former Soviet Union. Protection of the identity of the different groups in society is intended to enrich the society as a whole. There has, however, in some places been a violently regressive development, away from a positive to a negative identity. For some, cultural identity has become an obsession *not* to share and compromise, but to erase, exclude and if necessary kill the other - and even to destroy the cultural symbols of the other groups. The burning of old libraries, the destruction of the ancient bridge in Mostar, the demolition of mosques, churches and synagogues, are efforts to destroy the common heritage of the population in the area, seeking to introduce retroactively an artificial mono-cultural identity by erasing even the symbols of the historical existence of others.

The third requirement is to encourage conditions for the promotion of their identity. This goes beyond mere protection, and requires special measures intended to facilitate the maintenance, reproduction and further development of the culture of the minorities. Cultures are not static, but minorities should be given the opportunity to develop their own culture in the context of an ongoing process. It should be an interaction between the members of the minority themselves, between the minority and the state, and between the minority and the wider national society.

The Declaration requires states to adopt appropriate legislative and other measures to achieve those ends.

Persons belonging to minorities have the right to participate effectively in cultural, religious, social, economic and public life and to participate effectively in decisions at all levels - on the national, the regional and the level of the city concerning the minority to which they belong or the regions in which they live.

This can take many forms, such as

- Advisory and decision-making bodies in which minorities are represented, in particular with regard to education, culture and religion;
- territorial basis, including the existence of consultative, legislative and executive bodies chosen through free and periodic elections;
- Self-administration by a national minority of aspects concerning its identity in situations where autonomy on a territorial basis does not apply;

— Decentralized or local forms of government.

Persons belonging to minorities also have the right to establish and maintain contacts across frontiers with citizens of other states to whom they are related by national or ethnic, religious or linguistic ties.

Furthermore, appropriate measures should be taken so that, wherever possible, persons belonging to minorities may have adequate opportunities to learn their mother tongue or to have instructions in their mother tongue. In addition, measures should be taken in the field of education, in order to encourage knowledge of the history, traditions, language and culture of the minorities existing within their territory. Conversely, persons belonging to minorities should have adequate opportunities to gain knowledge of the society as a whole. The Declaration therefore, in its Article 4, calls for intercultural education by the encouragement of knowledge in the society as a whole of the history, tradition and culture of the minorities living there, presented in a positive way in order to encourage tolerance and respect. That minorities should obtain knowledge of the society as a whole is intended to counteract tendencies towards fundamentalist or closed religious or ethnic groups, which can be as much affected by xenophobia and intolerance as the majorities. The overall purpose is therefore to ensure integration, but on a basis of respect for each of the cultural, linguistic or religious groups which together form the national society. The formation of ghettos, of minority groups, which live only in their own world without knowledge of or tolerance for the members of the larger society, would be a violation of the purpose and spirit of the Declaration.

The Declaration requires measures to be taken so that persons belonging to minorities may participate fully in the economic progress and development in their country. Policies and programmes shall be planned and implemented with due regard for the legitimate interests of persons belonging to minorities.

Group accommodation between majorities and minorities must be based on respect for the overriding principles of universal human rights, in particular the principle of non-discrimination and equality in the common domain. While ensuring equality and non-discrimination, measures should be taken to allow for pluralism in togetherness by protecting the existence and promoting conditions for the preservation and development of separate group identities, provided it is done in an open and flexible way which makes it possible for every individual to decide what identity to hold.

Arrangements for pluralism in togetherness are not always sufficient or fully appropriate to achieve peaceful group accommodation. When the different ethnic groups live in separate territorial localities within the state and a great cultural distance exists between the groups, a degree of territorial sub-division of state power can facilitate effective pluralism and confidence-building without destroying the territorial integrity and the essence of political unity of the sovereign state. Decentralization can under some circumstances be the best approach to pluralism, sometimes in the form of autonomy, cultural or territorial, and a degree of autonomy for cities may be highly conducive for the building of bridges between different ethnic groups.

Ciutats per als drets humans CONFERENCIA EUROPEA
CONFERENCIA EUROPEA **Ciudades por los derechos humanos**
Villes pour les droits de l'homme CONFERENCE EUROPEENNE
EUROPEAN CONFERENCE **Cities for human rights**

Asbjorn Eide

Curriculum Vitae

Asbjorn Eide

Director, Norwegian Institute of Human Rights, Oslo (1987 - present)

Address: Universitetsgaten 22, N- 0162 Oslo, tel. (47) 22 84 20 04, fax (47) 22 84 20 02

The Norwegian Human Rights Institute is organized as a Centre under the Senate of the University of Oslo. The Institute has an international focus, and has presently a staff of some 20 persons, of whom 10 are permanently employed. Its task is to organize through international collaboration activities in the fields of research, information and documentation on the realization of international human rights.

Former Director and senior fellow of the International Peace Research Institute, Oslo (1970-1986), an institution for postgraduate research in the fields of conflict studies, armament and disarmament, and on policies of peace, including those of international agencies.

Former Secretary-General (1971-1975), International Peace Research Association, a worldwide network of researchers in the field of conflict studies, peace policies and armament/disarmament.

Member, United Nations Sub-Commission on Prevention of Discrimination and Protection of Minorities 1981-1983 and from 1988 until present. Chairman of the Sub-Commission, 1996.

The Sub-Commission is the expert body serving the United Nations Commission on Human Rights. Members are elected in personal capacity.

As member of the Sub-Commission, Mr. Eide has been entrusted with a number of special tasks. He has been:

- Special rapporteur: The Right to Conscientious Objection as a Human Right (UN doc. E/CN.4/Sub.2/1983/30),
- Special rapporteur: The Achievements of the Decade to Combat Racism and Racial Discrimination (first part in E/CN.4/Sub.2/1985/7, the final report delivered in 1988),
- Special rapporteur: The New International Economic Order and the Promotion of Human Rights: The Right to Adequate Food as a Human Right (published in the United Nations Centre for human Rights, Study Series, No.1)
- Special rapporteur: Peaceful and constructive ways of handling situations involving minorities;
- First chairman of the working group on the rights of indigenous peoples (1982-1983);
- Chairman of the working group on contemporary forms of slavery (1988-1989);
- Presently Chairman of the working group on minorities (1995-)

Former member (1979-1982), Council of Europe, Committee of Experts on Human Rights Education, Information and Research.

Past Activities in the Field of Human Rights

Most of the books and some of the articles in English, French and Norwegian on human rights are found in the abbreviated bibliography below. He has been involved in the organization of and contributed to numerous seminars on human rights in different parts of the world. These include, i.a., the series called Armand Hammer conferences on Human Rights and Peace. The first was organized in Oslo in 1978 and subsequently held annually in Austria, Poland, USA, France, and Spain.

Lectured on human rights in United States, Canada, France, Switzerland, Romania, Africa (Gaborone, Dakar, Harare, Yaounde), Poland, former Russia, Japan, Ukraine, Georgia, Chile, Sri Lanka, as well as in the Nordic countries - Denmark, Finland, Norway and Sweden, including several series of lectures at the summer courses of the International Institute of Human Rights, Strasbourg, and at the University of Oxford.

Invited as resource person, consultant and author of background papers to numerous seminars and other activities organized by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (formerly the Centre for Human Rights) to UNESCO seminars, to UNRISD and UNITAR projects, and to the United Nations University. Contributions were in most cases published by these institutions. Some are found in the attached, abbreviated bibliography.

Initiator of international networks of human research, information and documentation. These include:

Founder member and former Vice-President of the Human Rights Documentation System (HURIDOCS), former co-ordinator of the Nordic Committee of Co-operation for Human Rights Research, Information and Education; founder member of International Alert, a body dealing with research and information on human rights during times of conflict; Member of Advisory Board, Human Rights Internet, Ottawa, Canada; Member of Advisory Board, Human Rights Advocates, California; Member of Advisory Board, Food International Action Network (FIAN); headquarter Bonn, F.R.G.; member of Council, African Center for Human Rights and Democracy, Banjul; member of Council, Rumanian Institute of Human Rights (from 1991), Chairman of the International Advisory Board of the Latvian Institute of Human Rights, University of Latvia (Riga).

Involvement in these activities has resulted in an extensive network within the field of human rights research and information throughout the world.

For many years chairman of a Norwegian Committee providing financial assistance for purposes of education to refugees from South Africa, Namibia and formerly also the Portuguese colonies.

Editor and later member of editorial board, Nordic Journal of Human Rights (Mennesker og Rettigheter).

Member of official fact-finding missions of the CSCE (now OSCE) to Georgia, and Armenia/Azerbaijan/Nagorno-Karabakh.

Activities within the Field of Peace Research and International Studies

As senior fellow and Director of the International Peace Research Institute, involved in international and interdisciplinary research projects on conflict studies. As Secretary-General of the International Peace Research Association, involved in research interaction between scholars from different parts of the world and from different political systems.

Former member of the Board of the Danish Center for Conflict and Peace Research; formerly member and for several years Chairman of the Nordic Committee for the Study of International Relations, including Conflict and Peace Research.

As Secretary-General of International Peace Research Association, organized conference in Varanasi (India) 1974 and summer school sessions in Värmland (Sweden) 1976, 1977 and 1978, where several themes were studied, including the conflict dimensions of the international economic order, and the international structure of research activities ("Research on research").

For many years, members of the editorial board of the journals *Bulletin of Peace Proposals* (Oslo) and *Current Research on Peace and Violence* (Tampere, Finland;) presently member of the editorial board of the *Nordic Journal on Human Rights* (mennesker & rettigheter) and *Nordic Journal of International Law*.

Education and Professional Background

Born in Voss, Norway, February 11, 1933

Graduated from secondary school, Eidsvoll, 1952 with S. t.f. (pre ceteris, i.e. top marks); Studies in philosophy and law. Graduated from the Faculty of Law, University of Oslo, 1960, (L.M.) with best result of the year.; one year (1960-61) employed at the Norwegian Ministry of Justice, section for the preparation of legislation.; Joined the University of Oslo, Faculty of Law, from 1961, as Assistant Professor, subsequently Associate Professor and Senior Fellow; invited Visiting Fellow to the Institute of War and Peace Studies, Columbia University, New York, 1965-1966; joined the inter-disciplinary post-graduate research institution International Peace Research Institute from 1970 and was repeatedly Director of that Institute before establishing and being appointed Director of the Norwegian Institute of Human Rights.

Dr. juris honoris causa, Lund University, 1991

Member of delegation appointed by the Ministry of Foreign Affairs of Norway to the Diplomatic Conference on the Reaffirmation and Development of Humanitarian Law Applicable in Armed Conflict, Geneva 1974-77. Member of delegation appointed by the Ministry of Foreign Affairs of Norway to the First World Conference to Combat Racism, Geneva 1978.

Bibliography

A full list of scientific publications, excluding brief articles written in a popular style, would include some 150 entries. Below follows a selection of some of these publications.

Books in English:

1. Asbjørn Eide and August Schou (editors): *The International Protection of Human Rights. Proceedings of the Seventh Nobel Symposium*, Almqvist and Wicksell, Interscience Publishers, 1968.
2. Mary Kaldor and Asbjørn Eide: *The World Military Order. The Impact of Military Technology on the Third World*. London: The Macmillan Press, 1979.
3. Asbjørn Eide and Marek Thee: *Problems of Contemporary Militarism*. London: Croom Helm Ltd, 1980.
4. Asbjørn Eide and Marek Thee: *Frontiers of Human Rights Education*. Oslo: Norwegian University Press, 1983.
5. Asbjørn Eide et.al.: *Food as a Human Right*. Tokyo: The United Nations University, 1984.

6. Asbjørn Eide: *Human Rights in the World Society*. NOU 1977:23, English version. Norwegian University Press;
7. Asbjørn Eide and Jan Helgesen: *The Future of Human Rights Protection in a Changing World, Fifty Years After the Four Freedoms Address*, 391 pp. Norwegian University Press, 1991.
8. Asbjørn Eide et al: *The Universal Declaration of Human Rights: A Commentary*. Appr. 500 pp. Norwegian University Press/Oxford University Press, 1991.
9. Asbjørn Eide and Bernt Hagtvet: *Towards a More Human World: The Challenge of Human Rights after 40 Years*. London: Blackwell, 1992.
10. Asbjørn Eide, Catarina Krause and Allan Rosas (eds.): *Economic, Social and Cultural Rights - a Textbook*. Dordrecht/Boston/London: Martinus Nijhoff, 1995.
11. Asbjørn Eide: *Peaceful and Constructive Resolution of Situations Involving Minorities*. Tokyo: United Nations University, 1995.

Books in Norwegian:

12. Asbjørn Eide: *FNs fredsbevarende operasjoner* (Peacekeeping operations of the United Nations). Oslo: Pax forlag, 1966.
13. Asbjørn Eide: *Det internasjonale menneskerettighetsvern* (The International System for the Protection of Human Rights). Norwegian University Press, 1978.

Contributor to books:

14. Asbjørn Eide: *United Nations Forces in Domestic Conflict*. In: *United Nations Peacekeeping Forces, the Oslo Papers* (Per Frydenberg, ed), Oslo 1966.
15. Asbjørn Eide: *Armament, Inequality and Humanitarian Concern*, In: *Declaration on Principles, a Quest for Universal Peace* (Robert Akkerman et al, editors), Leyden 1977.
16. Asbjørn Eide: *The New Humanitarian Law in Non-International Conflict*. In: *The New Humanitarian Law of Armed Conflict* (A. Cassese, ed.), Naples 1979.
18. Asbjørn Eide: *The Laws of War and Human Rights: Differences and Convergences*. In: *Etudes et essais sur le droit international humanitaire et sur les principes de la Croix-Rouge, en l'honneur de Jean Pictet*. Genève 1984.
19. Asbjørn Eide: *Indigenous Populations and Human Rights*. In: *Native Power. The Quest for Autonomy*. Norwegian University Press, 1985.
20. Asbjørn Eide: *The Human Rights Movement and the Transformation of the International Order*. In: *Alternatives, special issue on Social Transformation and Humane Governance*. New York and Delhi, 1986.
21. Asbjørn Eide: *Respect for Humanitarian Norms in International Disturbances and Tension*. In: *Modern Wars, the Humanitarian Challenge. A Report of the Independent Commission for International Humanitarian Issue*, published by Zed Books 1986. (also in French).
22. Asbjørn Eide: *Troubles et tensions internes*. In: *Les dimensions internationales du droit humanitaire*, UNESCO et Institut Henry Dunant; Pedone 1986.
23. Asbjørn Eide: *Le droit de s'opposer aux violations des droits de l'homme*. In: *Violations des droits de l'homme: Quel recours, quel resistance?* UNESCO 1983.
24. Asbjørn Eide: *In Search of Constructive Alternatives to Secession*. In: *Modern Law of Self-Determination* (Christian Tomuschat, ed.), Dordrecht/Boston/London: Martin Nijhoff, 1993.
25. Asbjørn Eide: *Future Protection of Economic and Social Rights in Europe*. In: *Monitoring Human Rights in Europe* (Arie Bloed et al., eds.), Dordrecht/Boston/London: Martin Nijhoff, 1993.
26. Asbjørn Eide: *Human Rights in Development - and in Development Co-operation*. In: *Forum for Development Studies*. Oslo: 1994.

27. Asbjørn Eide: Human Rights, World Society and Particular Communities. In: Indigenous Peoples, Human Rights and Global Interdependence (Pastricia Morale, ed.), Tilburg: International Centre for Human and Public Affairs, 1994.
28. Asbjørn Eide: Minority and Group Rights under the Contemporary International Order. In: Questions de Minorités en Européennes, 1994.
29. Asbjørn Eide: Towards a Framework for Law and Policy. In: Universal Minority Rights (A. Phillips and A. Rosas, eds.)_bo University, 1995.
30. Asbjørn Eide: Peaceful Group Accomodation as an Alternative to Secession in Sovereign States. In Clark, Donald and Robert Williamson (ed): Self-determination - International Perspectives. Macmillan Press, London, 1995.
31. Asbjørn Eide: Equality, nationalism and minority rights - a dilemma in democratization, In Alfredsson, Gudmundur and Peter Macalister-Smith: The Living Law of Nations. N.P. Engel Publisher, Strasbourg and Arlington, 1966.

Not included here are numerous articles to journals (e.g. in International Social Science Journal, in Conflict Resolution (USA), in Journal of Peace Research, in Interantional Studies Quarterly (USA), in Vereinte Nationen (Bonn, F.R.G), in Human Rights Law Journal, in Notre Dame Law Journal (USA), in Transnational Law and Contemporary Problems (USA), and in several Nordic and Norwegian journals.

Ciutats per als drets humans
Ciudades por los derechos humanos
Villes pour les droits de l'homme
Cities for human rights

Veronique Fayet

⇒ Curriculum Vitæ

ETAT CIVIL :

NOM	♦	DE PARCEVAUX, épouse FAYET
PRÉNOM	♦	<i>Véronique, Marie, Marguerite</i>
DATE DE NAISSANCE	♦	Née le 19.08.1952 à TOULOUSE

GRADES UNIVERSITAIRES :

1974	♦	LAURÉATE de la Faculté de Droit et Sciences Économiques de Nancy.
1974	♦	PRIX du Meilleur Étudiant
1975	♦	MAÎTRISE ES SCIENCES ÉCONOMIQUES Faculté de Droits et Sciences Économiques de Nancy ;

ACTIVITÉS PROFESSIONNELLES ASSOCIATIVES ET ÉLECTIVES :

1979 / 1989	♦	MOUVEMENT INTERNATIONAL A.T.D. QUART MONDE, DÉLÉGUÉE À L'INFORMATION ET À LA FORMATION en Gironde et Aquitaine.
1989 / 1995	♦	CONSEILLER MUNICIPAL auprès de l'Adjoint Chargé des Affaires Sociales.
1990 / 1998	♦	MEMBRE DU CONSEIL DÉPARTEMENTAL DE LA FAMILLE.
1995 (Juin)	♦	ADJOINT AU MAIRE Chargé de l'Action Sociale et de la Lutte contre l'Exclusion. VICE-PRÉSIDENTE du Centre Communal d'Action Sociale.
1995 / 1998	♦	PRÉSIDENTE du Forum Français pour la Sécurité Urbaine.
1998 (Juin)	♦	MEMBRE du Conseil National des Villes.